

I C À R I A iniciatives socials

Jocs i activitats per assolir el currículum de l'etapa infantil de l'Escola Taiga

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball
**Direcció General d'Economia
Social, Cooperatives i
Autoempresa**

Entitat federada a:

**JOCES I ACTIVITATS PER ASSOLIR
EL CURRÍCULUM DE L'ETAPA INFANTIL
DE L'ESCOLA TAIGA**

ICÀRIA INICIATIVES SOCIALS S.A.L.
Escola d'educació especial Taiga

© Icària Iniciatives Socials
Pujades, 77-79 - 08005 Barcelona
e-mail: icariataiga@arrakis.es

© Icaria editorial, S.A.
Ausiàs Marc, 16, 3er 2a - 08010 Barcelona
e-mail: icariaeditorial@terra.es

ISBN: 84-7426-574-6
Dipòsit legal: B-11.089-2002

Primera edició: març 2002

Imprès a Romanyà/Valls, S.A.
Verdaguer, 1
08786 Capellades (Barcelona)

Imprès sobre paper ecològic

Reservats tots els drets...
Prohibida la reproducció.

JOCES I ACTIVITATS PER ASSOLIR EL CURRÍCULUM DE L'ETAPA INFANTIL DE L'ESCOLA TAIGA

ICÀRIA INICIATIVES SOCIALS S.A.L.
Escola d'educació especial Taiga

Ma José Pujol
Astrid Plantada
Miguel Martínez
Julia Comín
Joaquin Massana
Sofia Marco
Esther Jiménez
Oko Kongwe
Carmen Ródenas
Meritxell Margalef

Toni Arboleas
Lola Mañas
Asun Buxeres
Adelaida Anadón
Yolanda de Pablo
Marga Roldan
Mercè Coca
Dolors Calle
Mireia Calvet

Dibuixos realitzats per Marga Roldán

Icaria ✿ editorial

**Quan bufa un vent molt fort es pot tenir dues actituds:
Arrecerar-se o construir un molí de vent i aprofitar la seva energia.**

Àngela Miquel

Agraïments

A totes les famílies d'Icària Iniciatives Socials,
que, lluitadores i amb confiança,
construeixen molins de vent amb nosaltres.

PRÒLEG	9
1. INTRODUCCIÓ	11
2. JUSTIFICACIÓ TEÒRICA	13
3. ASPECTES CONCRETS D'APLICACIÓ A TAIGA	21
3.1 QÜESTIONS DIDÀCTIQUES I METODOLÒGIQUES	21
Unitats didàctiques: objectius didàctics per centres d'interès	21
El meu cos	21
Els vestits	22
La família	22
El Nadal i l'hivern	23
Les joguines	23
L'escola	24
La casa	24
Els aliments	25
La granja	25
Fitxa guia	26
Fitxa guia de procediments bàsics amb els qual treballarem	26
Fitxa guia del lèxic a incorporar als centres d'interès	27
Consideracions sobre sessió tipus, aprenentatge dels continguts d'actituds, hàbits, normes i valors	29
Sessió tipus	29
Hàbits i normes	30
Actituds i valors	33
Consideracions concretes de la sessió tipus	33
La importància dels facilitadors a la sessió tipus	33
Un exemple de facilitadors del llenguatge comunicatiu	33
3.2 CONTROL DE LA QUALITAT DE LA SESSIÓ TIPUS I DELS HÀBITS	35
3.3 ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ETAPA INFANTIL	37
Horari	37
Organització de l'espai i de les activitats	38
Organització general de les activitats	38
3.4 PLANIFICACIÓ	39
Periodificació general del curs 2001-2002	39

4. MODIFICACIÓ CURRICULAR	41
4.1 PRIMER NIVELL DE CONCRECIÓ	41
4.2 SEGON NIVELL DE CONCRECIÓ, objectius que ens proposem	48
5. RACONS D'ACTIVITATS D'APRENTATGE	57
5.1 AVALUACIÓ TIPUS	57
5.2 EL RACÓ D'ESCOLTEM, CANTEM I REPRESENTEM	63
5.2.1 Interacció dels objectius curriculars treballats en aquest racó amb les àrees d'habilitats adaptatives	63
Objectius terminals de procediment	63
Objectius terminals de fets i conceptes	66
Objectius terminals d'actituds	68
5.2.2 Conte pel centre d'interès el meu cos	69
5.2.3 Les cançons	73
Aprenem una cançó nova	73
«Les cançons del nostre dossier»	75
«Audicions musicals»	76
5.2.4 Pre-requisits de lectura	77
Gots de colors	77
Sona o hi ha silenci?	78
D'on prové el so?	80
Què és?	81
Què s'amaga?	82
<i>Matching</i>	83
Un munt de sabates	84
Tuu!! Tu!! Tutu!!	85
Què veig?	86
Com comença?	86
Llegim logotips de paraules	87
Fitxer de lletres	88
5.3 EL RACÓ DELS JOCS	89
5.3.1 Interacció dels objectius curriculars treballats en aquest racó amb les àrees d'habilitats adaptatives	89
Objectius de procediment	89
Objectius terminals de fets i conceptes	91
Objectius terminals d'actituds, valors i normes	92
5.3.2 Jocs simbòlics	93
Els mitjons titelles	93
El bagul dels tresors	94
Mobles de cartró	96
5.3.3 Jocs manipulatiu	98
Construïm cases i torres	98

Encaixos i puzzles	99
Tonellets i matrioskas	99
5.3.4 Jocs dels meus avis	100
El que fa el rei ho fa la mona	100
Escarabat BUM-BUM	101
Trobar el conillet	102
Endevinalles a partir d'onomatopeies	102
Sota el pont	103
La mare ha anat al mercat	104
Animals de la granja	105
El joc de la memòria	105
5.4 PREPAREM LA FESTA	107
5.4.1 Interacció dels objectius curriculars treballats en aquest racó amb les àrees d'habilitats adaptatives	107
Objectius terminals de procediment	107
Objectius terminals de fets i conceptes	109
Objectius terminals d'actituds	109
5.4.2 Activitats de plàstica	110
El mural	110
Fer collages	112
Un àlbum especial	112
Mosaics	113
Fer modelatge	114
Imprimir	116
Pintar objectes	117
Enfilar	118
Pip pip!, Arriba el tren	118
Sonall mòbil	119
Collarets i polseres	121
Fer sèries amb stickers	122
Traç	123
5.4.3 Gimnàstica	125
Jocs amb música	125
Danses zíngares	125
Jocs en rotllana	126
Per molts anys	127
Punteria	128
Pilotes a la paperera	128
Pilotes a la boca del llop	129
Juguem a bitlles	130
Recorreguts	131
Arrossegar una joguina	131
Agafar a coll	132
Caminar sobre pedretes	132

Caminar endarrere	133
Caminar sobre totxos	134
Gimcana	134
Seguim el caminet del tren	135
Jocs amb pilota	136
Xutar una pilota	136
Passar una pilota	137
5.5 APRENEM A SABER ESTAR	138
5.5.1 Interacció dels objectius curriculars treballats en aquest racó amb les àrees d'habilitats adaptatives	138
Objectius terminals de procediment	138
Objectius terminals de fets i conceptes	139
Objectius terminals d'actituds	140
5.5.2 Activitats d'adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia	140
Entrada	140
Activitats orals	141
Activitats individuals gràfiques	142
Ús del lavabo	143
Menjador	143
Sortida	144
5.5.3 Activitats de càrrecs	145
Passar llista	145
Posar els noms al matí i treure'ls a la tarda	146
El temps	147
Menú	147
BIBLIOGRAFIA	149

Les persones amb limitacions intel·lectuals poc a poc van adquirint el dret de ciutadania a la nostra societat. Dret de ciutadania que s'anirà concretant, sens dubte, en la possibilitat d'una participació activa i més real en la societat. La participació activa com a ciutadà comporta necessàriament, a més de fruir d'uns drets, assumir unes responsabilitats. En conseqüència, totes les persones implicades en aquest procés han de poder assolir una major competència en el terreny pràctic, en el social i també en el conceptual.

Ens trobem davant d'un repte. No obstant, avui podem dir amb fonament que es tracta d'un repte i no d'una utopia. En efecte, sabem per les aportacions de les neurociències que hi ha un potencial d'aprenentatge al llarg de tota la vida i això ens ha fet canviar la mirada envers les possibilitats de moltes persones en edat adulta. Però sabem sobretot que els primers anys són crucials i que, gràcies a la plasticitat del sistema nerviós central, hi ha grans possibilitats de millora del potencial inicial, sempre que els sistemes de relacions amb l'entorn siguin afavoridors del desenvolupament. Quan vaig tenir notícia d'aquest llibre em va alegrar que es proposés un programa de treball sistemàtic i amb criteris ben fundats per a infants fins a sis anys. Volia dir que continuàvem avançant.

D'un temps ençà ens estavem centrant, i era una necessitat peremptòria, a procurar que hi hagués una proposta de formació per als alumnes amb limitacions intel·lectuals de les edats corresponents a l'educació primària, que fos normalitzadora i estés enfocada a millorar de forma significativa les competències tant en els terrenys pràctic i social com en el conceptual. Es pretén portar a terme el que proclama la *Declaració de Salamanca sobre Necessitats Educatives Especials* de la UNESCO en el segon punt quan diu: «s'ha de donar a tots els nens l'oportunitat d'assolir i mantenir un nivell acceptable de coneixements». Calia programar des del currículum general, fet que suposa superar moltes inèrcies. Hem de reconèixer que, avui per avui, en gran mesura, aquest objectiu encara continua essent un repte per als ensenyants i per a l'escola.

Perquè puguin millorar significativament les capacitats i les competències durant l'escolaritat primària és imprescindible fer un bon acompanyament dels 0 als 6 anys. Ja sabem de fa temps la importància educativa d'aquesta primera etapa de la vida i afortunadament comptem amb una xarxa de serveis d'atenció primerenca exemplar. L'existència d'aquests serveis ha suposat molts avenços. En primer lloc, ha suposat una millora inqüestionable de l'acollida en el si de les famílies i en el conjunt de l'entorn pròxim dels nadons amb limitacions en el desenvolupament. Ha permès també una valoració positiva del nadó com un individu capaç d'aprendre i progressar. I ha estat fonamental, sens dubte, la seva funció d'orientació tant de les famílies com dels educadors d'aquestes primeres etapes.

No obstant això, en l'entorn d'educació formal, l'actuació perquè sigui realment generadora de desenvolupament i d'aprenentatges sòlids s'ha de basar en una proposta programada de forma sistemàtica.

L'equip de l'escola Taiga s'ha preocupat sempre per oferir una formació dirigida a millorar les competències, basada en l'adquisició de coneixements que fossin a la vegada funcionals

i culturals, amb una acurada metodologia que la feia possible. Taiga va ésser pionera en les propostes per a l'educació primària ja des dels anys vuitanta. Recentment ens ha ofert un bon llibre amb les propostes per a l'etapa de secundària obligatòria en el marc de la LOGSE i seguint els principis de la AAMR, molt actual i en l'estil que els és propi.

Calia ara afrontar l'etapa dels 0 als 6 anys i ho fan amb iniciativa, consistència conceptual, rigor metodològic i també amb la il·lusió i el bon saber que caracteritza el seu treball. Estem convençuts que el llibre que presentem és una eina útil per a tots els educadors d'infants.

Rosa Boada i Domènech

Departament de Psicologia de l'Educació

Universitat Autònoma de Barcelona

L'etapa entre els zero i els sis anys és la més rica en quantitat i complexitat d'aprenentatge: la majoria de les persones aprenem ben aviat el que ens dóna gust i ens fa sentir bé: ens agrada que ens acaroinin i ens mimin amb petons, somriures, cançons i juguesques, estar a la temperatura adient, tenir satisfeta la gana i la set, estar ben nets... estem parlant de dimensions de qualitat de vida.

Estem parlant de percepcions personals sobre el benestar emocional, físic, material, inclusió social i relacions personals.

Aprenem a coordinar tots els moviments del cos: a estar asseguts, a agafar les coses amb intencionalitat, a caminar, córrer... a comunicar-nos amb el plor, el somriure, la mirada, i a imitar i codificar una sèrie de sons que, combinats de determinada forma, ens serveixen per expressar el que volem, a comunicar-nos en la nostra llengua materna. Estem parlant d'una habilitat adaptativa: l'àrea de comunicació.

Aprenem els comportaments, els patrons i rols socials de la nostra cultura: que quan surt el sol ens aixequem i tenim un munt d'activitats, i quan es fa fosc dormim, que el pipí es fa en un lloc i que menjar o dormir es fa en un altre, que als parcs i jardins o a la platja un pot jugar per terra, però al supermercat no. Parlem de l'àrea de les habilitats socials.

Aprenem i incorporem els hàbits d'autonomia personal bàsics: a ensabonar-nos les mans, a pentinar-nos, a posar-nos la roba, a menjar amb coberts, a preparar els jocs i recollir-los... És l'àrea de cura de si mateix.

Aprenem valors que perduraran al llarg de les nostres vides, sabem el que volem i el que no volem, el que està bé i el que no, que no som el centre de l'univers, que no sempre tenim tot el que desitgem, que hi ha altres nens i nenes i que cal compartir coses amb ells i que cal respectar l'entorn i no fer-lo malbé.

Aprenem a fer servir útils, instruments i tecnologies de la llar i de la ciutat o poble que són el fruit de vint segles d'història: una pala, una pilota, un tobogan, un gronxador, un supermercat i els seus carros, una botiga, un telèfon, el vídeo...

Estem parlant de l'àrea d'utilització de la comunitat.

Aprenem a distingir la realitat de la ficció en contes, pel·lícules i cançons.

Aprenem a desenvolupar estratègies i recursos per fer les coses d'una determinada manera. Tots hem vist les grans negociacions que són capaços de tenir els nens amb les seves mares i altres adults del seu entorn, parlem de l'inici de l'àrea d'autodirecció.

Aprenem a distingir el perill i l'experimentem quan crema la sopa o bé perquè ens ho expliquen, a plorar quan no ens trobem bé. És l'àrea de salut i seguretat.

Aprenem una varietat molt extensa de formes d'entretenir-nos, des del sonall, quan estem al cabàs, els cubs i altres jocs quan estem al parc tancats, els jocs simbòlics amb les nines, la cuineta, els cotxes... Parlem de l'àrea del lleure.

Aprenem aviat que les joguines s'han de recollir, que la taula no s'empastifa. Són les habilitats pròpies de la vida a la llar en aquestes edats.

Aprenem les activitats acadèmiques més complexes, com són llegir i escriure, a partir també d'uns codis gràfics, que són les lletres que, combinades de diferents formes,

representen conceptes, a comptar. Naturalment estem parlant de l'àrea acadèmicofuncional. I tot això ho aprenem gràcies a la gran plasticitat del sistema nerviós central en interacció amb el medi.

La majoria de les persones ho aprenem amb curiositat i motivació per descobrir el que ens envolta i per saber com funcionen les coses, i amb aquella impaciència per fer-les sol, pròpia de la infància. Moltes vegades ho aprenem mirant, jugant, amb poca intervenció educativa intencionada i gràcies a l'entorn ric en oportunitats i en estímuls: quan l'àvia ens treu a passejar, quan el pare ens porta al supermercat a comprar, quan la mare ens porta al parc a passejar o a jugar, quan vénen visites i ens diuen coses i ens canten cançons, quan anem en cotxe, quan juguem amb un veí, quan anem a la llar d'infants... tot el dia anem aprenent coses.

Però alguns nens i nenes no ho aprenen sols: mirant i jugant, no tan sols per les capacitats disponibles diagnosticades precoçment sinó també perquè les expectatives i il·lusions creades imaginàriament en relació al seu cicle de vida, al projecte de vida d'aquell fill, nebot, net, germà, veí, esperat s'ha desmuntat i els estímuls naturals, les oportunitats per aprendre que rep aquell nadó són generalment menors, marcats més per les incapacitats que per les capacitats existents.

Ens trobem amb unes limitacions intel·lectuals significatives, i que els entorns naturals: familiars, escolars... s'empobreixen i s'ofereixen menys oportunitats i estímuls naturals per aprendre.

Aquest llibre pretén ser una aportació des de la perspectiva de la LOGSE i de l'Associació Americana pel Retard Mental (AAMR) a tots els mestres i professionals que treballen a l'etapa infantil des de qualsevol tipus d'oferta educativa, a tots els pares i familiars que tenen un fill o una filla amb un diagnòstic de reducció notable del funcionament intel·lectual d'una persona, perquè estem convençuts que els vincles emocionals més estrets no s'estableixen tan sols donant de menjar i acaronent, sinó també proporcionant unes activitats riques en continguts i engrescadores que donin possibilitats d'estimular, de desenvolupar l'aprenentatge i de viure junts i amb confiança el creixement més lent o més ràpid de l'infant.

Mª José Pujol

Al llarg dels anys que comprèn l'etapa infantil (dels zero als sis anys) té lloc un procés de complexificació de l'ésser humà que no es tornarà a repetir en el seu desenvolupament. A mesura que el nadó va creixent es va duent a terme una complexificació de les seves demandes, i de les seves capacitats de resposta. És a dir, quan parlem de desenvolupament ens referim explícitament a la formació progressiva de les funcions pròpiament humanes, com el llenguatge, raonament, memòria, atenció, estima, etcètera. És un procés que s'inicia en aquesta època i que no s'acaba mai, i en el qual es donen una sèrie de salts qualitius que porten d'un estat de menys capacitat a més capacitat (més autonomia, més capacitat de resolució de problemes, més capacitat de creació, etcètera).

Mitjançant els processos d'aprenentatge, les persones incorporen nous coneixements, valors, habilitats pròpies de la seva cultura i la societat en què es viu, es poden canviar conductes, maneres de respondre i són producte de l'educació i de la interacció entre els fonaments genètics de la persona i el medi que l'envolta, entre un programa de maduració inscrit genèticament i l'estimulació social i personal que l'infant rep. Els aspectes psicològics del desenvolupament no estan predeterminats, sinó que s'adquireixen mitjançant la interacció amb el medi físic i social que ens envolta.

Relacions entre desenvolupament i aprenentatge

Per explicar la interacció que existeix entre tots dos conceptes, desenvolupament i aprenentatge, hi ha un grapat de construccions teòriques que pretenen aclarir aquesta relació. Des de *Piaget*, i les seves aportacions de Psicologia Genètica, com la prioritat del desenvolupament de capacitats cognitives primerament per possibilitar l'aprenentatge, fins les teories de *Vigotski*, que opina tot el contrari, que perquè pugui haver desenvolupament cal que es produeixin, com a condició prèvia, una sèrie d'aprenentatges. La maduració per sí mateixa no seria capaç de produir les funcions psicològiques pròpies dels éssers humans, i és l'aprenentatge en interacció amb d'altres persones el que ens permet avançar en el nostre desenvolupament psicològic. Tot allò que l'infant sap fer mitjançant l'ajuda d'altres persones, és el que *Vigotski* anomena *desenvolupament potencial*, mentre que allò que l'infant sap fer per si mateix, és anomenat *desenvolupament efectiu*.

Dins d'aquest marc teòric, trobem una definició que ens pot aclarir les relacions entre desenvolupament i aprenentatge: l'aprenentatge facilita i promou el desenvolupament mitjançant la creació de zones de *desenvolupament potencial*, definit com la distància entre el nivell actual de desenvolupament determinat per la capacitat de resoldre independentment un problema i el nivell de desenvolupament potencial, determinat per la resolució del problema a través del guiatge de persones amb més capacitat. Així s'interioritza l'ajuda que es proporciona, incorporant els seus coneixements i aquestes noves situacions, que el fan més funcional i capaç de resoldre problemes.

Tots aquests conceptes han estat integrats a la concepció *Constructivista* del desenvolupament i aprenentatge, entenent que el desenvolupament no es crea des del no-res, sinó que és una construcció sobre la base de desenvolupament que ja existeix prèviament, i que exigeix la implicació tant de l'aprenent com de les persones que interaccionen amb ell, sent, això sí, processos modulats pel context cultural on es viu.

Els nens d'aquesta edat aprenen comportaments, destreses, habilitats i coneixements, de maneres molt variades, que al llarg de la història la Psicologia i la Pedagogia han intentat explicar de maneres molt diverses.

- a) Experiència amb els objectes.
- b) Experiència amb situacions.
- c) Aprenentatge associatiu.
- d) La imitació.
- e) Aprenentatge compartit.

a) Experiència amb els objectes

El procés d'aprenentatge en aquesta etapa infantil s'inicia amb una exploració d'objectes, i tal com assenyala Piaget (1969), hi ha una exploració i experimentació constant que l'infant fa sobre els objectes, que li proporcionen un coneixement del món que l'envolta: característiques, relacions i situacions amb objectes.

Mitjançant aquest processos (assimilació, acomodació) es fa un aprenentatge del món que l'envolta i aprèn a resoldre les situacions amb què es troba, alhora que posa en pràctica eines cada cop més complexes d'investigació i intervenció en la realitat.

b) Experiència amb situacions

A més de les experiències amb objectes, l'infant petit viu moltes experiències relacionades amb les situacions de la vida quotidiana, que l'ajuden a formar-se esquemes de predicció i anticipació. Situacions i rutines de la vida diària, serveixen per fer-se una representació d'escenes que tenen una lògica, una successió determinada, i que sempre es presenten de forma similar. S'aprèn a identificar els objectes, la situació espacial i la successió temporal de les situacions.

Les experiències reiterades ajuden a l'establiment d'esquemes de coneixement que permeten conèixer situacions més properes i donen seguretat per fer prediccions, anticipacions i expectatives.

c) Aprenentatge associatiu

Els mètodes d'associació de conseqüències positives i negatives al comportament de l'infant han estat clarament explicats per la Psicologia de la Conducta, aportant conceptes i mecanismes que, sent clarament observables, intervenen en la modificació, aprenentatge i desaparició de comportaments. Habitualment es parla de *premis i càstigs*, però és una reducció molt limitada de les aportacions que la Psicologia de la Conducta ha fet a l'explicació de les lleis de l'aprenentatge, dels seus mecanismes que intervenen i de l'observació objectiva dels resultats.

L'abús o la mala aplicació d'aquests conceptes redueixen a rutines buides de contingut constructors teòrics que han estat fonamentals per l'avenç del coneixement de les lleis de l'aprenentatge.

d) Imitació

El mecanisme de la imitació com a font d'aprenentatge ha estat explicat per Bandura, Walters, et Al., dins del marc de la interacció social de la personalitat. Han explicat els mecanismes pels quals les persones volen ser aquells models d'imitació: expressions, comportaments, valors i actituds, així com situacions, que són ofertes per l'entorn social.

e) Aprenentatge compartit

En aquest model d'aprenentatge, tant l'infant com la persona adulta tenen un paper que va variant al llarg de la seqüència d'interacció, per la modificació i reducció de les ajudes que ofereix l'adult a la intervenció de l'infant.

TAIGA és un centre específic, que presta serveis dins el marc de la actual llei d'ordenació educativa (LOGSE) i adreçats a alumnes amb limitacions intel·lectuals substancials que necessiten atencions educatives especials. Aquestes necessitats educatives tenen la pretensió d'evolucionar en la direcció que l'Associació Americana sobre el Retard Mental proposa i que està vigent a l'actualitat per la visió integradora que l'AAMR ofereix de la discapacitat psíquica. Malgrat que aquesta orientació pren total sentit a la vida adulta, hi ha àrees contemplades en aquest model que estan presents a tota la vida de la persona amb discapacitat, i que amb el seu desenvolupament precoç milloraran les seves competències a la vida adulta.

Definició del retard mental

La definició que proposa l'AAMR diu que:

«El retard mental fa referència a limitacions substancials en el desenvolupament corrent. Es caracteritza per un funcionament intel·lectual significativament inferior a la mitjana, que es presenta juntament a limitacions associades en dues o més de les següents àrees d'habilitats adaptatives possibles: comunicació, cura personal, vida a la llar, habilitats socials, utilització de la comunitat, autogovern, salut i seguretat, habilitats acadèmiques funcionals, oci i treball. El retard mental es manifesta abans dels divuit anys.»

Amb aquesta definició, el retard mental es defineix com una dificultat essencial per l'aprenentatge i execució d'algunes habilitats de la vida diària. Les capacitats personals, on hi haurà limitacions substancials, són la intel·ligència conceptual, la intel·ligència pràctica i la intel·ligència social. Aquestes limitacions intel·lectuals apareixen al mateix temps que les limitacions en les habilitats adaptatives. D'altra banda, el funcionament intel·lectual per si mateix és insuficient per diagnosticar retard mental.

Les àrees d'habilitats adaptatives són indispensables per desenvolupar-se amb èxit a la vida i freqüentment estan relacionades amb les necessitats de recolzament de les persones amb retard mental.

La pretensió de l'AAMR amb aquesta nova definició inclou aquestes noves raons:

- Exposició del canvi de comprensió del concepte de retard mental.
- Plantejament de la descripció i classificació dels sistemes de recolzament que necessiten les persones amb retard mental.
- Canvi de paradigma: des de la visió del retard mental com un aspecte de valor absolut manifestat únicament per un individu, fins a l'expressió de la interacció de la persona amb funcionament intel·lectual limitat i el seu entorn.
- Ampliació del concepte de comportament adaptatiu, i explicitació de les àrees d'habilitats concretes.

Aquesta nova definició suposa canvis fonamentals respecte de les anteriors:

- La conducta adaptativa ja no es considera com a terme global, sinó que es delimiten deu àrees que comprenen el concepte total, i almenys en dues de les quals es manifestaran limitacions.
- Per poder aplicar la definició, haurem de tenir en compte les premisses prèvies, en les quals el concepte ecològic i ambiental, juntament amb les habilitats adaptatives i els sistemes de recolzament, tenen un paper rellevant.

- Es canvia la subclassificació en funció de la persona (lleuger, mitjà, sever i profund), en benefici d'una altra subclassificació en funció de la intensitat i el patró dels sistemes de recolzament (intermitent, limitat, extens i generalitzat).

El retard mental es refereix, doncs, a un estat concret de funcionament que s'inicia a la infància i dins del qual hi trobem limitacions associades en habilitats adaptatives.

El nivell de funcionament al retard mental pot tenir una etiologia específica, per exemple, síndrome de Down, però retard mental no és un sinònim d'etiologia. Aquest model de definició de retard mental no és un model mèdic, ni psicopatològic, sinó que s'introdueix una concepció funcional com a base conceptual de definició del retard mental i fa referència a un estat específic de funcionament deficient a la comunitat.

Estructura general de la definició

Els elements clau en la definició del retard mental son:

- **Capacitats o competències:**
Atributs que capaciten a una persona per funcionar en la societat. Els aspectes de competència social més rellevants per definir el retard mental són els intel·lectuals, que constitueixen capacitats humanes fonamentals que conformen les bases de les habilitats adaptatives. El retard mental fa referència a un patró específic de limitació intel·lectual: no és un estat d'incompetència global.
- **Ambient o entorn:**
Fa referència al lloc concret en què viu, aprèn, treballa, es socialitza i interactua la persona. Els entorns positius promouen el creixement, el benestar de l'individu i incrementen la seva qualitat de vida. Els entorns desitjables per les persones amb discapacitat presenten tres característiques: Proporcionen oportunitats per satisfer les necessitats de la persona. Fomenten el benestar de la persona en àrees de la vida física, social, material i cognitiva. Promouen el sentiment d'estabilitat, previsibilitat i control.
- **Funcionament:**
El retard mental està present quan apareixen limitacions intel·lectuals específiques que afecten l'adaptació de la persona a la vida en comunitat, tant en el seu origen com en la persistència al llarg del temps.

Definició de les àrees d'habilitats adaptatives

Les àrees d'habilitats adaptatives específiques identificades a la definició proporcionen un més gran aclariment del concepte de conducta adaptativa. Les característiques més importants de cadascuna de les àrees són:

- **COMUNICACIÓ**
Inclou habilitats com la capacitat de comprendre i expressar informació, de manera simbòlica (parla, escriptura, símbols gràfics, llenguatge de signes, etcètera) o no simbòlica (expressió facial, corporal, gestos, etcètera). Algunes d'aquestes habilitats (escriure una carta) estarien relacionades amb habilitats acadèmiques funcionals).
- **CURA PERSONAL**
Conjunt d'habilitats relacionades amb la higiene, el menjar, el vestir i l'aparença personal.

- **HABILITATS DE VIDA A LA LLAR**
Relacionades amb el funcionament dins de la llar: cura de la roba, feines domèstiques, manteniment adequat, preparació de menjars, planificació i pressupost de compres, aquestes també relacionades amb les habilitats acadèmiques funcionals.
- **HABILITATS SOCIALS**
Relacionades amb intercanvis socials amb d'altres persones: iniciar, mantenir i acabar una interacció, reconèixer sentiments, calibrar la quantitat i tipus d'interacció, ajudar als altres, fer i mantenir amistats i amor, compartir, adequar la conducta pròpia a les lleis, mostrar un comportament sociosexual adequat.
- **UTILITZACIÓ DE LA COMUNITAT**
Fer ús adequat dels recursos de la comunitat: transport, comprar, fer ús dels serveis públics i privats. Habilitats associades inclouen el comportament a la comunitat, interacció social i aplicació d'habilitats acadèmiques funcionals.
- **AUTODIRECCIÓ**
Habilitats relacionades amb escollir, presa de decisions, iniciar activitats adequades a la situació: mantenir un horari, acabar les tasques, demanar ajut, resolució de problemes en situacions novedoses, demostrar assertivitat i habilitats d'autodefensa. Per poder fer-ho de forma adient és imprescindible tenir incorporats els hàbits de treball i d'autonomia i les estratègies de competència bàsiques com la previsió i la planificació, entre d'altres.
- **SALUT I SEGURETAT**
Habilitats relacionades amb el manteniment de la salut, reconèixer quan s'està malalt, tractament i prevenció, sexualitat, consideracions bàsiques envers la seguretat, hàbits personals.
- **HABILITATS ACADÈMIQUES FUNCIONALS**
Habilitats instrumentals i cognitives, i relacionades amb els aprenentatges escolars, que tenen aplicació directa a la vida personal: lectura, escriptura, ús pràctic i funcional dels conceptes matemàtics. Aquesta àrea no pretén assolir determinats nivells acadèmics, sinó adquirir habilitats acadèmiques en termes de vida independent.
- **OCI**
Desenvolupament d'interessos variats d'oci i recreatius, que reflecteixin les preferències i eleccions personals, adaptació a les normes relacionades amb l'edat i la cultura. Inclou habilitats relacionades amb l'elecció, el joc amb d'altres, l'augment del repertori d'interessos, els coneixements i les habilitats.
- **TREBALL**
Habilitats relacionades amb poder disposar d'una contractació laboral a temps complert o parcial, mostrant habilitats laborals específiques de l'ofici, conducta social apropiada i incorporació dels hàbits i normes relacionades amb el treball.

Dimensions de la personalitat i sistemes de recolzament

La definició de l'Associació Americana pel retard Mental, proposada al 1992, està basada en un enfocament multidimensional, que permet descriure adequadament els canvis que es produeixen al llarg del temps, i avaluar les respostes de la persona a les modificacions ambientals, a les activitats educatives i a les intervencions terapèutiques.

Aquest enfocament multidimensional pretén ampliar la concepció del retard mental, relacionant les necessitats de la persona amb discapacitat amb el nivell de recolzament que li és necessari.

Des del punt de vista de l'individu, aquest sistema requereix descriure globalment a la persona tenint en compte:

- L'existència del retard mental.
- Els ambients relacionats amb escola, treball i entorn familiar i comunitari.
- Les capacitats i limitacions de la persona a nivell psicològic, emotiu, salut i físic.
- El perfil de recolzament necessari.

Aquest sistema de valoració es plasma a les següents quatre dimensions:

DIMENSÍO I: Funcionament intel·lectual i habilitats adaptatives

La primera dimensió del concepte de retard mental requereix la presència d'un funcionament intel·lectual substancialment sota la mitjana general. Aquesta condició ve condicionada a l'ús dels test d'intel·ligència que valoren la quantitat de CI de la persona.

La segona consideració és l'existència de limitacions en les habilitats adaptatives, que afectaran, almenys, a dues o més àrees d'habilitats adaptatives. Aquesta consideració està relacionada amb el fet que el seu impacte al funcionament de la persona ha de ser suficientment evident com per donar lloc a una discapacitat generalitzada.

DIMENSÍO II: Aspectes psicològics i emocionals.

El concepte de retard mental requereix avaluar el funcionament psicològic i conductual de la persona amb discapacitat.

Tot el que sigui «patològic o etiològic» ho estudiarem dins de la Dimensió de Salut. Des d'aquesta dimensió el que ens plantegem fer és el possible perquè cada alumne sigui, i sigui viscut, com un nen feliç.

Per això, en relació als seus sentiments, entra l'espai d'escoltar: escoltar els seus problemes i desitjos, ajudar a saber expressar-los, a trobar conjuntament la millor forma d'enfocar-los, a demanar ajuda, a trobar amb qui pot comptar quan li cal i a contrastar els seus sentiments amb la realitat.

Per intervenir en el seu benestar emocional, tots els alumnes s'han de sentir part activa del procés educatiu, hem de treballar buscant solucions conjuntes als problemes que es plantegen, la cooperació entre el grup-classe i el tutor, forma equips equilibrats interdependents que dona valor a cadascuna de les parts i seguretat per saber amb qui pot comptar cadascú.

Per promoure l'autosatisfacció cal ajudar a cada alumne a sentir-se útil i necessari a l'escola en l'organització i participació de les activitats diàries i que tots tinguin situacions d'èxit: esportives, escolars o en activitats lúdiques.

Cal ajudar els alumnes a construir la seva pròpia personalitat en la lliure elecció per tal d'educar l'autodirecció i a desenvolupar els seus propis gustos i les seves pròpies idees, des d'un respecte per si mateix, pels altres i per l'entorn on viu.

I per últim i més important, que a més a més de lluitar per un entorn escolar càlid per a tots, també ho sigui l'entorn familiar, creant situacions comunes positives: encontres culturals lúdics i esportius perquè la seva família valori el que sap fer i en determinades ocasions demostrï orgull pel seu fill.

DIMENSÍO III: Estat físic, salut i aspectes psicopatològics i etiològics

Hem de considerar que la salut i el manteniment d'un bon estat físic es fonamental, per tant, és imprescindible conèixer els aspectes mèdics i etiològics de cada alumne.

Les persones amb retard mental i discapacitats físiques poden necessitar molt suport per tal de no

veure minvades les possibilitats de participació a la comunitat degut a les seves limitacions en relació al seu estat físic de salut o etiològic. És molt important tenir sempre present l'estat físic de cada alumne per no atribuir comportaments o conductes no adequades a la seva discapacitat que poden estar provocades per factors de salut puntuals o crònics.

DIMENSIÓ IV: Aspectes ambientals

Aquesta dimensió es concreta en l'entorn de la persona i la influència que els ambients tenen en el seu desenvolupament.

Es consideren contextos específics on la persona amb discapacitat viu, treballa i es relaciona, el grau amb què aquests entorns són afavoridors del creixement, el desenvolupament i el benestar personal, i el grau en què un entorn òptim pot afavorir la independència, la productivitat i la integració a la comunitat.

Un entorn saludable és aquell que afavoreix el creixement, el desenvolupament, el benestar i la satisfacció de la persona amb discapacitat.

Ha de proveir d'oportunitats estimulants pel desenvolupament, haurà de fomentar el benestar personal, tant físic com material, social, etcètera, i haurà de promoure l'estabilitat emocional.

Les característiques ambientals òptimes a avaluar de l'entorn de la persona amb discapacitat són:

- Presència de la comunitat: compartir llocs comunitaris.
- Eleccions: presa de decisions i control.
- Competència: l'oportunitat d'aprendre i realitzar activitats variades.
- Respecte: portar a terme una funció valorada a la comunitat.
- Participació a la comunitat: sentiment de pertinença a uns cercles: formar part d'una xarxa de familiars i amics íntims, de coneguts de barri o d'activitats, de ciutat i de país i el seu sistema.

El primer que fem és analitzar de forma continuada amb l'alumne i la seva família en condicions de respecte per la intimitat de cadascú, els entorns en què es mou i les possibilitats de fer coses que li agradin o que necessiti.

Des de l'edat escolar hem d'ajudar a que cada alumne tingui un projecte de vida propi, a somiar com ho hem fet tots: un vestit, una excursió, una amiga, fer una festa, tenir diners, una feina... i actuar com un animador intercanviant oportunitats i necessitats/desitjos entre la gent i les famílies basant-nos en les capacitats existents més que en les mancances de cada alumne, i en els recolzaments disponibles des d'una perspectiva de la interdependència: jo no sóc cent per cent independent perquè em recolzo en altres persones quan ho necessito: quan li demano a un amic que em truqui per telèfon perquè tinc por a no sentir el despertador, quan li demano a la veïna que m'avisi quan vagi a aquella festa d'inauguració perquè no hi vull anar sola, quan vaig a comprar-me un vestit amb una amiga perquè em digui si em queda bé...

Sistemes de recolzament

Malgrat que aquest concepte de recolzament no és cap novetat, si que ho és la creença que una correcta aplicació dels recolzaments apropiats a la persona amb discapacitat millora la seva adaptació a la societat. Per determinar el grau de recolzament s'han de considerar quatre factors: el temps (duració i freqüència), el context (àmbits de suport), els recursos (quantitat i tipus: natural o específic) i la disrupció.

Els recolzaments poden provenir de diverses fonts: d'un mateix, d'altres persones, de la tecnologia i de serveis específics.

Funcions dels recolzaments:

Fonamentalment, el recolzament pretén aconseguir una integració a la comunitat que sigui satisfactòria. Hem de fer servir els recolzaments naturals sempre que sigui possible.

La seva intensitat i duració pot variar en funció de les necessitats.

Els sistemes de recolzament pretenen contribuir al desenvolupament personal, social i emocional de la persona amb discapacitat, augmentar l'autoestima i el sentiment de vàlua personal, i oferir oportunitats per poder contribuir de manera activa a la comunitat.

A pesar que la descripció de les àrees adaptatives fa referència a objectius per assolir en la vida adulta, l'esquema d'anàlisi i intervenció que ens planteja pren importància ja des de l'etapa infantil del desenvolupament, tot tenint en compte que hi ha algunes àrees que només tenen significat dins del corresponent període evolutiu.

La definició actual manté l'èmfasi de l'AAMR al període de desenvolupament com el moment en què el retard mental es manifesta inicialment. El període de desenvolupament es pot veure com el del cicle vital previ a l'edat adulta, on les persones assoleixen aquestes característiques a diferents edats, de manera gradual, passant per processos de desenvolupament que segurament s'encobreixen i progressen a diferent ritme.

Molts dels aspectes més crítics del desenvolupament cerebral tenen lloc abans del naixement (formació de neurones, desenvolupament dels sistemes neurotransmisors, etcètera), d'altres es continuen produint després del naixement (formació de la mielina, etcètera). La part principal del desenvolupament del volum cerebral s'aconsegueix aproximadament als set anys, consistint el creixement posterior en l'elaboració de la sinapsi i el perfeccionament de la connectivitat funcional. Aquesta estructura i funció del cervell poden veure's alterades per influències adverses, com la malnutrició.

Aquesta definició del retard mental i la seva aplicació a l'edat infantil tenen clares implicacions tant a les estratègies educatives com a l'establiment de perfils de recolzament en funció de la potencialitat i capacitat existents, mitjançant les adaptacions curriculars, crítiques per l'èxit de l'educació escolar.

ASPECTES CONCRETS D'APLICACIÓ A TAIGA

3.1 QÜESTIONS DIDÀCTIQUES I METODOLÒGIQUES

Unitats didàctiques: objectius didàctics per centres d'interès

Els objectius didàctics dels centres d'interès que a continuació presentem corresponen al final de l'etapa infantil. La nostra intenció en elaborar-los ha estat que estiguessin recollides les competències cognitives bàsiques, com, per exemple: la classificació, identificació, discriminació...

A l'etapa infantil en cada curs es repeteixen els mateixos centres d'interès i de forma progressiva s'anirà arribant als de final d'etapa.

No hem descrit els objectius didàctics per cursos, atès que aquests cal marcar-los tenint en compte les característiques de cada grup-classe.

Objectius didàctics del centre d'interès EL MEU COS (final de l'etapa infantil)

1. Anomenar i/o identificar les parts del cos: cap, mans, braços, cames, peus...
2. Identificar les parts del cos en una fotografia i en un dibuix.
3. Assenyalar i expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss accions que poden fer les parts del nostre cos: agafar, donar, rentar-se, pintar, ensumar, pentinar, menjar, beure, escoltar...
4. Reconèixer sorolls fets amb el cos: riure, plor, esternut, tos, badall, mocar, ventositat, eructe...
5. Reconèixer o expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss característiques i propietats de les parts del nostre cos: panxa-tova; cap-dur; cara-fina...
6. Reconèixer el propi grup sexual.
7. Identificar, comparar i anomenar verbalment, gestualment o amb el Bliss qualitats del cos: ros-moreno; cabell llarg o curt; alt-baix; gras-prim...
8. Identificar i expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss canvis que es produeixen en el nostre cos: ferida, ungles tallades, cabells tallats...
9. Identificar i expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss les necessitats pròpies del cos: gana, son, set, pipí, caca...
10. Recordar i/o reconèixer dades relatives a un mateix: nom, edat, color cabells, ulls...
11. Reconèixer les veus dels companys i de la mestra.
12. Identificar l'expressió d'emocions: tristesa, alegria en els companys i representades en fotografia o dibuix.
13. Identificar i expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss estats: mans netes-brutes, cara neta-bruta, bata neta-bruta, pitet net-brut...
14. Expressar sensacions verbalment, gestualment o amb el Bliss: por, fred, calor, son, gana, malestar...
15. Aplicar els traços bàsics per copiar la representació de la figura humana.
16. Comptar fins a cinc: els dits, els ulls, les orelles...
17. Avisar a l'adult davant alguna necessitat fisiològica: pipí, caca, son, set, mucositats, gana, brutícia...
18. Prendre precaucions per no fer-se mal.

19. Mantenir una bona postura corporal en totes les activitats d'àrea.
20. Coordinar i controlar els moviments de diferents parts del cos en desplaçaments segons la instrucció verbal: córrer, saltar amb dos peus...
21. Aplicar les habilitats manuals de cada centre d'interès.

Objectius didàctics del centre d'interès ELS VESTITS (final de l'etapa infantil)

1. Anomenar i/o identificar les peces de vestir més usuals: sabates, mitjons, calces, calçotets, sabatilles, pijama, vestit, pantalons, samarreta, jersei, jaqueta, anorac, gorra, guants, bufanda...
2. Identificar peces de roba en una fotografia i en un dibuix.
3. Reconèixer per quina part del cos són les peces de roba: peu-sabates, pantalons-cames, jersei-cos, bufanda-coll, gorra-cap...
4. Reconèixer o expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss característiques de les peces de roba: sabates-cordons o velcro, camisa-botons, anorac-cremallera, bata-butxaca...
5. Reconèixer peces de roba pròpies dels dos grups sexuals; nenes-calces, faldilla, vestits i pantalons; nens-calçotets, pantalons.
6. Identificar, comparar i anomenar verbalment, gestualment o amb el Bliss qualitats de les peces de vestit: màniga curta-màniga llarga; pantalons llargs-pantalons curts; sabates cordons-sabates velcro...
7. Identificar, expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss roba pròpia del fred de l'hivern: gorra, bufanda, guants, anorac, jaqueta i de la calor de l'estiu: pantalons curts, samarreta, vestit de bany...
8. Reconèixer la roba pròpia entre la dels companys.
9. Vestir-se i despullar-se amb ajut.
10. Identificar i expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss la roba escolar: la bata, el pitet net o brut, la cartera.
11. Aplicar recursos a l'hora de vestir-se i despullar-se.
12. Aplicar els traços bàsics per emplenar dibuixos: els pantalons ratllats, camisa a topets...
13. Comptar fins a cinc: els botons de la bata, butxaques dels pantalons, forats del cinturó...
14. Tenir cura amb la pròpia roba i respectar la dels companys.
15. Identificar els complements de vestir més usuals en un dibuix o fotografia.
16. Anomenar els complements de vestir més usuals: rellotge, anell, arracades, polsera, cinturó, mocador, cartera, cadena...
17. Relacionar les peces de vestir treballades segons la seva funció i utilitat.
18. Aplicar les habilitats manuals treballades en cada centre d'interès.

Objectius didàctics del centre d'interès LA FAMÍLIA (final de l'etapa infantil)

1. Anomenar i/o identificar els membres de la pròpia família en una fotografia: pare/papa, mare/mama, germà/germana, avi/àvia...
2. Expressar verbalment, gestualment o amb el Bliss, experiències viscudes durant el cap de setmana, festa aniversari... responent a les preguntes del mestre.
3. Explicar verbalment, gestualment o amb el Bliss, i representar seqüències de comportament pròpies de la vida familiar: quan em llevo, en arribar a casa, abans d'anar a dormir, per anar al lavabo...
4. Identificar, comparar i anomenar verbalment, gestualment o amb el Bliss qualitats dels membres de la família: jove-vell, alt-baix, gras-prim, ros-moreno...
5. Agrupar els membres de la família per les seves característiques sexuals: pare, avi, fill (homes) i mare, àvia, filla (dones).

6. Reconèixer i/o identificar els noms dels components de la seva família.
7. Identificar estats d'ànim i relacionar-los amb comportaments: mare contenta si em rento les mans, pare enfadat si desendreço...
8. Discriminar les veus dels membres de la pròpia família en una cinta enregistrada.
9. Utilitzar la concordança de gènere i número en referir-se als membres de la família: la mama, el papa, el germà...
10. Reproduir la cançó treballada amb suport d'imatges o sense.
11. Aplicar els traços bàsics per emplenar i il·lustrar el dibuix de la família.
12. Comptar en un dibuix els membres d'una família.
13. Obeir i respectar els pares, avis i germans.
14. Exterioritzar i/o manifestar les emocions de tristesa, alegria, por, amb els familiars.
15. Coordinar i controlar els moviments de diferents parts del cos en desplaçaments segons la instrucció verbal: caminar a poc a poc, gatejar com un bebè...
16. Aplicar les habilitats manuals treballades en cada centre d'interès.

Objectius didàctics del centre d'interès EL NADAL I L'HIVERN (final de l'etapa infantil)

1. Anomenar i/o identificar elements propis del Nadal: Pare Noel, arbre de Nadal, felicitacions de Nadal, el Tió, regals, nades, torrons, neules...
2. Identificar les figures del pessebre: nen Jesús, caganer, Reis Mags, Sant Josep, la Verge Maria, pastor, àngel...
3. Anomenar i/o identificar característiques pròpies de l'hivern: fred, neu, glaç, ninot de neu...
4. Identificar elements propis del Nadal i l'hivern en una fotografia i en un dibuix.
5. Comparar i expressar les diferències entre l'hivern i l'estiu a partir de fotografies i dibuixos.
6. Reproduir el vers treballat amb suport d'imatges o sense.
7. Discriminar sons i sorolls pròpis de l'hivern i del Nadal: vent, cascavells, campanetes, pluja...
8. Classificar elements decoratius segons el seu ús: arbre de Nadal (garlandes, campanetes, boletes), pessebre (figures, animals, casetes)...
9. Comptar elements decoratius i comparar-ne les quantitats.
10. Aplicar les habilitats manuals treballades en aquest centre d'interès.
11. Narrar, amb l'ajut d'imatges, seqüències típiques del Nadal.
12. Imitar i reconèixer postures a partir de les figures del pessebre: dret com Sant Josep, assegut com la Verge Maria, estirat com el nen Jesús, ajupit com el caganer...
13. Aplicar traços bàsics per emplenar i il·lustrar un dibuix sobre el Nadal i l'hivern.
14. Reconèixer textures de materials emprats al pessebre: suau com el cotó, rugós com l'escorça, aspre com la sorra, fi com el paper d'alumini...
15. Reconèixer fragments enregistrats de nades treballades.
16. Coordinar els moviments en danses senzilles pròpies del Nadal.
17. Escoltar amb atenció les nades.
18. Reaccionar positivament davant les sorpreses: agrair i manifestar alegria.

Objectius didàctics del centre d'interès de LES JOGUINES (final de l'etapa infantil)

1. Explicar verbalment i/o gestualment la possessió de joguines: el meu cotxe, la seva nina, el seu vaixell, la meva pilota, les nostres joguines...
2. Utilitzar oralment i/o gestos el vocabulari referit a les joguines...
3. Enumerar qualitats de les joguines: nou-vell, gran-petit, ample-estret...
4. Classificar les joguines per atributs: totes les que tinguin rodes, les que tinguin figura humana...

5. Distribuir les joguines per professions i/o feines: perruqueria-pinta, miralls, gomes, nina... mecànics-cotxes, camions, motos, eines...
6. Identificar i relacionar a què podem jugar a partir de les joguines de què disposem: pilota-futbol, supermercat-venedors, peces-construccions...
7. Discriminar sons de les joguines que tenim: bot de la pilota, xiulet del tren, plor de la nina, donar corda a les joguines...
8. Copiar dibuixos aplicant els traços bàsics i seguint ordres de la mestra...
9. Reconèixer dibuixos de joguines: caseta, tren, avió, nines, construccions, vaixell, supermercat, cuineta, cubell, pilota, moto...
10. Respectar, compartir i tractar amb cura les joguines que tenim.
11. Aplicar les habilitats manuals treballades al centre d'interès.
12. Aplicar nocions de dins-fora, a sobre-a sota, dins o fora de la caseta, tren, garatge... a sobre-a sota de la taula, cadira...
13. Comptar joguines i complements (rodes, plats, pilotes, cases, finestres...).
14. Identificar i anomenar verbalment o amb el Bliss colors bàsics a les joguines: vermell, blau, groc, blanc, negre, verd...
15. Comptar en un dibuix les joguines que hi figuren.

Objectius didàctics del centre d'interès de L'ESCOLA (final de l'etapa infantil)

1. Anomenar i/o identificar les diferents dependències de l'escola: classe, lavabo, secretaria, sala professors, sala d'informàtica, cuina, menjador, infermeria, pati.
2. Anomenar i/o identificar objectes propis de l'escola: mirall, cadira, fotocopiadora, pissarra, esborrador, ordinador, penjador, rellotge...
3. Relacionar objectes amb les dependències de l'escola: lavabo-mirall, pica-wàter, sala d'informàtica-ordinadors, cuina-estris de cuina, rentaplats-safates.
4. Discriminar sons produïts per objectes propis de l'escola: cadena wàter, aigua pica, fotocopiadora, rellotge, arrossegar cadira, tancar una porta, córrer les cortines...
5. Narrar amb l'ajut d'imatges seqüències de les diferents situacions escolars.
6. Utilitzar cada espai adequadament: menjador-dinar; pati-jugar; aula d'ordinadors-informàtica; lavabo-rentar-se.
7. Aplicar els traços bàsics a la pissarra.
8. Coordinar i controlar moviments als diferents espais de l'escola: pati-córrer, saltar. Escales-pujar, baixar. Aula-seure, treballar.
9. Respectar i aplicar les normes bàsiques que té l'escola: ni cridar ni córrer pels passadissos i les aules, saludar i acomiadar-se a l'entrada i sortida de l'escola...
10. Identificar persones de l'escola.
11. Reconèixer la funció que fan.
12. Reproduir la cançó treballada amb suport d'imatges o sense.
13. Aplicar les habilitats manuals treballades al centre d'interès.

Objectius didàctics del centre d'interès LA CASA (final de l'etapa infantil)

1. Anomenar i/o identificar les diferents parts de la casa: habitació, cuina, menjador, lavabo, rebedor, passadís, sala d'estar...
2. Conèixer quina acció podem realitzar a les diferents parts de la casa: habitació-dormir; cuina-cuinar; menjador-dinar/sopar; lavabo-banyar-se/dutxar-se; sala d'estar-mirar la televisió...

3. Identificar i distribuir utensilis i elements propis de la casa; habitació: llit, coixí, llençols, mantes, despertador. Cuina: nevera, rentaplats, olles, plats, paelles...
4. Reconèixer i anomenar accions d'algunes feines de casa en fotografies o dibuixos: parar i recollir la taula, escombrar, treure la pols, recollir joguines...
5. Narrar, amb el suport d'imatges, situacions que es produeixen a casa.
6. Aplicar nocions d'orientació-organització: posar el got davant/darrere del plat, posar la roba dins el cubell, posar el plat a prop del rentaplats...
7. Indicar funcions i utilitats d'alguns elements de la casa: forquilla-punxar; despertador-llevar-se; ganivet-tallar; televisió-mirar programes...
8. Discriminar sons i sorolls propis de casa: timbre, telèfon, coberts, rentadora, roncar, despertador, aspirador...
9. Reconèixer i distribuir les formes geomètriques elementals en elements de casa: rodó (plat, poma, estalvis...); quadrat (televisió, rentadora, finestra...); triangle (espelma, penjadors...)...
10. Reconèixer i distribuir elements en diferents materials; acer: cullera, nevera, ganivet...; fusta: taula, prestatgeries, mobles...
11. Reproduir les cançons treballades amb suport d'imatges o sense.
12. Copiar dibuixos a partir de les formes geomètriques elementals amb llapis o gomets.

Objectius didàctics del centre d'interès EL SUPERMERCAT I ELS ALIMENTS (final de l'etapa infantil)

1. Identificar i anomenar productes i aliments en fotografies i/o dibuixos.
2. Utilitzar el vocabulari referit als aliments.
3. Aplicar el gènere i el nombre al lèxic treballat sobre els aliments (un iogurt, una poma...).
4. Realitzar demandes en diverses situacions utilitzant expressions apropiades (dóna'm una galeta, si us plau, vull aigua, si us plau, compra'm caramels, si us plau...)
5. Reconèixer sorolls relacionats amb el centre d'interès (carret de la compra, caixa registradora, ampolles que topen, la fressa de la bossa de plàstic, mastegar patates xips...).
6. Distingir i anomenar en una fotografia o dibuix accions pròpies de les situacions referides al centre d'interès (comprar, pagar, carregar, portar...).
7. Reproduir situacions quotidianes que es donen a la cuina i en comprar al supermercat.
8. Descriure, amb l'ajut d'imatges, situacions quotidianes referides a la compra i a la cuina.
9. Reconèixer i enumerar qualitats dels aliments: bo-dolent, fred-calent, salat-dolç, àcid-dolç...
10. Classificar aliments per característiques: fruites, verdures, carns, dolços...
11. Recordar el nom de productes que trobem al supermercat.
12. Agrupar dibuixos de productes i aliments segons criteris quantitius.
13. Agrupar dibuixos de productes i aliments segons criteris qualitius.
14. Comptar el número de productes necessaris per distribuir-ne un per a cada company.
15. Aplicar el concepte de molt i poc comparant pesos molt contrastats (un paquet de petit suisse, una bossa de taronges...).
16. Relacionar els aliments més bàsics amb la seva procedència: la llet de la vaca, l'ou de la gallina, la poma de la pomera...
17. Memoritzar i reproduir les rimes i cançons referides al centre d'interès.
18. Aplicar el traços bàsics per copiar dibuixos referents al tema.

Objectius didàctics del centre d'interès LA GRANJA (final de l'etapa infantil)

1. Reconèixer i situar la granja en un entorn rural.
2. Identificar elements de l'entorn rural: flors, herba, arbres...

3. Anomenar i/o identificar animals de la granja: vaca, porc, gall, gallina, ànec, ovella, gos, gat...
4. Identificar animals de la granja en un dibuix o fotografia.
5. Coordinar i controlar diferents moviments i marxes: caminar com un ànec, córrer com la gallina, saltar com un gat, passejar com una vaca...
6. Assenyalar les parts identificables d'alguns animals de granja; vaca: pèl, 4 potes, cua; gallina: ales, bec, plumes...
7. Identificar, comparar i anomenar verbalment, gestualment o amb el bliss qualitats dels animals de granja: vaca-gran, gallina-petita, porc-gras, ovella-tranquil·la, conill-inquiet, gall-«xulo»...
8. Classificar els animals de granja segons aquestes característiques: animals amb plomes, animals amb pèl, animals amb bec, animals amb morro, animals amb potes, animals amb ales...
9. Reconèixer sons (crits) produïts pels animals de granja en una cinta enregistrada.
10. Relacionar el so amb la seva onomatopeia: vaca-muuu; gat-meu; gos-guau guau...
11. Relaciona l'animal amb el producte que ens dóna: gallina-ou; vaca-llet; ovella-llana; porc-embotits...
12. Identificar les funcions bàsiques pròpies dels animals com éssers vius: menjar, beure, dormir, defecar, reproducció...
13. Aplicar els traços bàsics per dibuixar animals.
14. Memoritzar les cançons referides al centre d'interès.
15. Aplicar el gènere i el nombre en el lèxic treballat en aquest centre d'interès: la vaca, el gos, el gat, l'ovella...

Fitxa guia

La sessió tipus de qualsevol activitat de l'educació infantil ha de contemplar de forma sistemàtica els grans grups dels continguts de procediments. Els procediments són habilitats, tècniques, hàbits, de tipus cognitiu que s'inicien a la primera infància i s'estenen al llarg de tota la nostra vida agafant complexitat, com una espiral que s'eixampla.

A l'etapa infantil s'estableix el coneixement de si mateix i del món que ens envolta.

El currículum prescrit de la LOGSE, en aquest sentit, és molt genèric; nosaltres hem triat uns centres d'interès seleccionats en base als suposats interessos d'un alumne i que afavoriran uns aprenentatges significatius per la seva funcionalitat i que serviran de base pels aprenentatges futurs.

El desenvolupament de l'ésser humà no tracta tan sols de competències intel·lectuals i de coneixements, sinó també d'actituds i de valors que marquen la forma de fer les coses; es per això que les hem considerat un eix transversal d'aplicació a qualsevol activitat de la vida diària.

Fitxa guia de procediments bàsics amb els qual treballem

Fitxa guia del tutor de l'etapa infantil. En qualsevol activitat d'ensenyament-aprenentatge s'han de treballar els següents continguts de procediments:

- Manipulació/experimentació/observació.
- Imitació.
- Reconeixement/identificació/discriminació.
- Comparació/classificació.
- Memorització/reproducció.
- Producció/enumeració/manifestació/realització/explicació/demostració/adquisició.
- Interpretació/comprensió.
- Planificació (successions temporals)/organització.
- Utilització/aplicació.

Fitxa guia del lèxic a incorporar als centres d'interès

Cal tenir en compte que cal anar «arrossegant» els aprenentatges anteriors sempre, i funcionalitzar-los en situacions habituals per ajudar a mantenir-los.

Centre d'interès EL MEU COS

- Coneixement de les parts del cos com, per exemple: cap, mans, peus, dits, boca, ulls, nas, orelles, cabell, panxa, cul, braços...
- Coneixement de les accions que realitzem amb el propi cos com, per exemple: menjar, picar, gratar, rentar-se, agafar, pintar, mastegar, ensumar, escoltar, pentinar/pentinar-se, fer-se mal, fer pipí, fer caca, agradar, voler...
- Coneixement de les paraules que poden substituir a la persona, com, per exemple: jo, tu, ell, ella, nosaltres, vosaltres, ells...
- Coneixement de les paraules que ens qualifiquen: gran/petit, gras/prim, vermell, negre/castany/ros.

Centre d'interès ELS VESTITS

- Coneixement de les peces de vestir més usuals, per exemple: sabates, mitjons, calces, calçotets, sabatilles, pijama, vestit, pantalons, jersei, jaqueta, anorac, gorra, guants...
- Coneixement de les accions que es poden realitzar amb els vestits, per exemple: vestir-se, posar-se, cordar-se, rentar, embrutar, trencar, cosir, estar abrigat, estar maco...
- Coneixement d'atributs dels vestits, per exemple: cosit, descosit, llarg, curt, fer conjunt...

Centre d'interès LA FAMÍLIA

- Coneixement dels diferents elements de la família i d'altres persones molt vinculades a ella, com per exemple: pare/papa, mare/mama, fill, filla, germà, germana, avi, àvia/iaia, oncle, tia, cosins, cangur...
- Coneixement de les accions que realitzen els diferents membres de la família: estudiar, cuinar, planxar, rentar la roba, mirar la televisió, llegir el diari, treballar, tenir cura, fer petons, passejar, estimar, mimar, viure a, viatjar...
- Coneixement de les paraules que proporcionen atributs sobre els membres de la família, per exemple: la meva, el teu, els meus, els teus, és gran, és jove, quan era petit...

Centre d'interès EL NADAL I L'HIVERN

- Coneixement dels diferents elements de l'hivern i del Nadal, per exemple: fred, neu, Pare Noel, ninot de neu, arbre de Nadal, les nades, les felicitacions de Nadal, Reis Mags, amic invisible, Tió, pessebre, campana, regals, pandereta, vacances...
- Coneixement de les accions que es poden realitzar a l'hivern, per exemple: abrigar-se, escriure la carta al Pare Noel o als Reis de l'Orient, muntar el pessebre, fer regals, rebre regals, nevar, esquiar, anar amb trineu...

Centre d'interès LES JOGUINES

- Coneixement de les joguines més usuals, per exemple: caseta, tren, avió, nines, construccions, vaixell, supermercat, cotxes, cuineta, cubell, pilota, moto, pala, fireta, garatge, camions...
- Coneixement de les accions que es poden realitzar al jugar, per exemple: vestir, arreglar, pentinar, escombrar, xutar, muntar, agafar, contar, passar, parar...

- Coneixement d'atributs de les joguines, per exemple: un, dos, tres, quatre, cinc, vell, nou, meu, teu, bonic, trencat, vermell, blau, groc...

Centre d'interès L'ESCOLA

- Coneixement del nom, dependències i objectes que trobem a la nostra escola, per exemple: Taiga, jardí, classe, lavabo, mirall, pica, vàter, pissarra, taula, menjador, cadira, terra, racó dels jocs, menjador, cuina, secretaria, cançons, conte...
- Coneixement de les accions que realitzem a la escola, com per exemple: saludar, córrer, escoltar, anar al lavabo, esborrar, llençar, escriure, pintar, seure, fer fila, jugar, penjar, esmorzar, dinar, recollir, donar encàrrecs, cantar, mirar, estripar, arrugar, retallar, modelar...
- Coneixement dels atributs de les accions o objectes que trobem a l'escola, com per exemple: bonic, lleig, brut, net, ràpid, aviat, ara, després, de colors, blanc, blau, vermell, a sobre, a dins, groc, verd, ahir, avui...

Centre d'interès LA CASA

- Coneixement dels diferents elements de la casa, com per exemple: habitació, cuina, menjador, lavabo, rebedor, passadís, sala d'estar...
- Coneixement de les accions que es poden realitzar dins de la casa, per exemple: dormir, cuinar, dinar, banyar-se, eixugar-se, arribar, marxar, mirar la televisió, planxar, escombrar, posar la rentadora, recollir la taula i els plats...
- Coneixement del mobiliari, utensilis i altres elements de la casa, com, per exemple: llit, coixí, llençols, mantes, tauleta de nit, despertador, llibre, armari, portes, calaixos, prestatgeries, menjadors, roba, taula, cadira, nevera, congelador, rentaplats, pica, aixetes, WC, tovallols, cuina, armaris, olles, paelles, colador, plats, gots, coberts, estovalles, tovallons, rentadora, escombra, recollidor, aspirador, taula de planxar, vídeo, DVD...

Centre d'interès EL SUPERMERCAT I ELS ALIMENTS

- Coneixement dels tipus de menjar més habituals, per exemple; verdura: mongetes, pastes: canelons, macarrons; fruites: taronja, poma, plàtan; carn: hamburguesa; peix; arròs; ous: truita; pollastre; postres: iogurt, natilles...
- Coneixement de les accions que es poden realitzar amb els menjars, per exemple: punxar, pelar, tallar, menjar, cuinar, agafar, comprar, pagar, vendre...
- Coneixement d'atributs dels menjars, per exemple: bo, dolent, fregit, bullit, amb suc, a la cassola...

Centre d'interès LA GRANJA

- Coneixement dels tipus dels elements més coneguts de la granja i les seves parts més destacades, per exemple: masia, estable, camí, pagès, arbres, eines, gall, gallina, poll, vaca, bou, vedella, cavall, porc, gos, gat, bous, conill, potes, ales, boca, bec o morro, orelles, cua, pèl o plomes, pernil, botifarres, formatge, llet, iogurt...
- Coneixement de les accions que realitzen o es poden realitzar amb els animals de granja, per exemple: passejar, donar de menjar, netejar, cantar, bordar, miolar, saltar, olorar...
- Coneixement d'atributs dels animals de granja.

Consideracions sobre sessió tipus, aprenentatge dels continguts d'actituds, hàbits, normes i valors

Sessió tipus

A. Factors generals

- Clima social. És un criteri prioritari. Si falla, falla tota la resta. Existeixen una sèrie d'indicadors que ens poden servir per mesurar el clima social, per exemple: nombre de vegades que l'educador i l'alumne riuen junts, la impressió personal que «jo estaria a gust en aquesta classe», empatia nen-educador, el tutor dóna significat comunicatiu a coses o gestos que el nen fa (com la mare fa amb el seu fill quan comença a parlar), si l'alumne està implicat, si manifesta interès amb preguntes per aquella activitat...
- Factors socials de l'aprenentatge. L'alumne aprèn en situació social. El nen construeix la seva intel·ligència a partir de la interacció social i amb l'entorn. És fonamental que tota l'escola col·labori en el procés educatiu i que es tingui en compte de forma prioritària que és molt important com es fan les coses; el que podríem anomenar «estratègies de competència», amb l'objectiu que l'alumne incorpori un «pensament pràctic» per a la vida futura que contemplaria: la iniciativa personal, la planificació, la interdependència (saber en qui o en què recolzar-se quan no sap fer les coses sol), preveure o avançar el que passarà si s'actua d'una forma o d'una altra, etcètera.
- Motivació. Cal tenir en compte dos aspectes: en primer lloc descobrir i aprofitar els interessos de l'alumne o, en el seu defecte (a efectes del que ens interessa treballar), despertar l'interès de l'alumne mitjançant activitats funcionals, útils i significatives en les quals els infants tinguin interès i vulguin participar-hi i, en segon lloc, mantenir-la. La motivació depèn del context, del *feedback* de la pròpia activitat i del que es dóna a l'alumne, en relació a l'èxit que té en la realització de la tasca. El nombre d'errors que fa un alumne ha de ser molt baix, ha de fer-ho bé i a més a més saber perquè està ben fet.
- Factors ambientals fixos. Resulta obvi, però no per això menys important. La classe ha d'estar endreçada, els materials comuns han d'estar a l'abast, tots els alumnes han de veure bé la pissarra o el monitor de TV o de l'ordinador, tots els materials que es necessitaran per realitzar cadascuna de les activitats didàctiques han d'estar a punt i les activitats didàctiques també han d'estar ben preparades.
- Graduació de la dificultat dins de la mateixa activitat de classe, i per tal d'atendre la diversitat dins de l'aula, cal tenir preparades unes activitats que contemplin diferents graus de dificultat i facilitadors de l'activitat. Tots els alumnes haurien de tenir una graduació de dificultat de la tasca que puguin assumir amb raonables possibilitats d'èxit.

B. Seqüenciació

- Criteris de seqüenciació. Hi ha d'haver un fil conductor, una planificació lògica i consistent. Cal diferenciar entre avaluar i ensenyar. Quan s'ensenya cal buscar l'encert. Quan s'avalua no es pot donar cap suport. En general és millor no passar gaire temps en fases inicials perquè l'alumne vegi aviat la significació dels aprenentatges.

C. Procés d'aprenentatge

En el procés d'aprenentatge es poden distingir quatre fases:

- Requisits: la sessió ha de començar amb una actualització dels requisits: específics, generals i d'àrea. Per assegurar la comprensió de l'explicació cal no oblidar el vocabulari bàsic que s'utilitzarà, així com el tècnic que és necessari anar incorporant.
- Adquisició: perquè es produeixi és fonamental la pràctica intensiva. S'ha de realitzar la pràctica de forma molt freqüent i molt intensa, és millor 20 minuts cada dia que 3 hores un dia a la setmana.
- Retenció: és una etapa d'arrossegament i de repàs que val la pena realitzar de forma ràpida i àgil a l'inici de cada nou aprenentatge.
- Generalització/aplicació: és la part més important de l'aprenentatge, atès que és, en aquesta etapa, en què es torna una eina d'utilitat per a l'alumne a la vida quotidiana. És imprescindible que les activitats siguin funcionals: reals, significatives i necessàries perquè adquireixin sentit des de l'inici de l'aprenentatge. Sempre que sigui possible caldrà buscar la forma de transferir aquests aprenentatges als entorns naturals de cada alumne.

Hàbits i normes

Què són els hàbits?

Els hàbits són comportaments instrumentals que proporcionen una millor forma de fer les coses i per tant aconseguen més eficàcia i, com a conseqüència, una major adaptació i autonomia o interdependència.

Característiques

Es un comportament intel·lectual i físic après: l'absència d'hàbits en la conducta d'un nen o adult és deguda a un dèficit en l'ensenyament dels mateixos.

Diem que els hàbits són comportaments *instrumentals* respecte a una tasca perquè permeten a l'alumne tenir incorporat al seu pensament i al seu comportament una estructura, una forma de fer les coses que els permet centrar tota la seva atenció a les dificultats pròpies dels continguts nous proposats a cada activitat. Faciliten l'adaptació i la realització de la tasca eliminant interferències.

Diem que els hàbits proporcionen una millor *adaptació* perquè faciliten un repertori de mètodes i recursos de pensament abstracte, intel·lectual i racional per enfrontar-se als problemes més habituals de la vida diària. Per aquest motiu la nena o el nen projecten una millor imatge social i interaccions positives amb els adults, que provoquen una major acceptació social i per tant milloren l'auto-imatge i l'autoestima.

Actuar amb *autonomia* vol dir dependre de les exigències de la tasca, en lloc de dependre de l'adult. Per *interdependència* entenem saber aprofitar els recolzaments naturals que ens proporcionen a tots, altres persones, circumstàncies o coses, per poder realitzar moltes coses que sols no podríem fer.

L'aprenentatge dels hàbits té un paper fonamental en el desenvolupament de diferents àrees d'habilitats adaptatives.

El tutor o tutora podrà atendre amb més facilitat la diversitat de l'aula, sense interferències innecessàries, si el conjunt dels seus alumnes tenen un bon domini dels hàbits de treball i d'autonomia.

La incorporació del conjunt d'hàbits, habilitats, normes i procediments són els indicadors més rellevants de competència i eficàcia.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

En situació d'aprenentatge d'hàbits sempre es treballa amb una activitat molt fàcil a l'abast de tots els alumnes.

Com sempre, en qualsevol situació d'aprenentatge, es crea una situació social agradable, utilitzant fórmules socials divertides i simpàtiques.

- **Aspectes previs:** organització clara de l'ambient fix: disposició del mobiliari, materials de treball a l'abast dels alumnes i sempre endreçats al mateix lloc...
 - Estímul ambiental fixos. Material comú clarament definit, criteris d'ordre, posicionament, sistemes d'arxiu, etcètera.
 - Utilització de facilitadors. Vàlids com a suport inicial però tenint en compte que han de ser retirats.
 - L'ús de reforçadors tangibles és vàlid, però cal esforçar-se per tendir al reforç social
- **Explicació clara:** per implicar als alumnes s'explica quin és el problema que es vol evitar i els alumnes, amb el tutor com a animador, arriben a una conclusió que, en general, creiem que serà bastant similar a les propostes que a continuació s'adjunten. Finalment, i com que els alumnes han de saber clarament què és el que s'espera que facin, el tutor farà una demostració pràctica de com es vol que es realitzi una activitat.
- **Ensenyament global.** Tota la seqüència. *Rol playing.* Si es produeix l'error es talla la execució i s'ha de començar de nou. Es demana als alumnes que abans d'actuar pensin i verbalitzin el que s'ha de fer. Per alumnes amb moltes dificultats es poden utilitzar procediments d'encadenament invers i retirada progressiva de suports o bé dibuixos o fotos que facilitin l'execució de la seqüència (aprenentatge potencial).
- **Ensenyament per instruccions del tutor o d'un company:** es torna a fer repetir la seqüència d'hàbits desitjada passant de mica en mica d'instruccions específiques i individuals a instruccions globals i col·lectives que seran substituïdes per autoinstruccions (pensa, què has de fer ara?) i d'aquí a la total autonomia en la realització.
- **Donar instruccions quan és el moment:** assegurar-se de la comprensió, provocant la intervenció de l'alumne a base de preguntes concretes i implicant a aquells que tenim la seguretat de que ho han entès. No passar a una altra instrucció fins no haver acomplert la primera. Retirada progressiva d'instruccions.

Característiques bàsiques de tota instrucció: breus, positives, concretes, divertides

- Graduar els eixos de dificultat: (de més fàcil a més difícil)
 - Model i imitació.
 - Instruccions individuals o col·lectives.
 - Concretes o globals.
 - Llenguatge oral o amb suport gestual.
 - D'un element o varis.
 - Instruccions directes o instruccions interrogatives.
 - Immediates o retardades.
 - Ensenyament parcial: només una part de la seqüència que pot ser amb encadenament anterògrad: primers passos de la seqüència, o amb encadenament retrògrad: últims passos de la seqüència.
 - Suggestiu o autoinstrucció.

- Autocontrol de l'ensenyament: Cal tenir en comte que si el tutor és el primer cop que treballa en l'ensenyament/aprenentatge dels hàbits a l'aula és de molta ajuda una filmació en vídeo o una observació per obtenir el propi *feedback* de l'aplicació d'un programa nou.
- Període de preparació: En començar cada trimestre és convenient fer un treball intensiu d'hàbits amb activitats, sense dificultat de contingut i el més diversificades possible i avaluar-los abans d'entrar a les unitats didàctiques. Aquesta és una bona forma d'evitar dificultats afegides a la pròpia tasca en si.
- Evitar els errors
 - Verbalització de criteris de correcció.
 - Més atenció a l'encert que a l'error.
 - Repetició de la seqüència sencera davant errors de continuïtat.

- Instauració o correcció de conductes bàsiques:

El millor és treballar-les en situació funcional, dins d'una activitat de classe, però, sí es necessari, treballarem de forma individual l'ensenyament/aprenentatge d'un determinat comportament bàsic. Per exemple: Incorporació del concepte d'aprovació i reprovació

- L'objectiu d'aquest exercici és ensenyar al nen a diferenciar entre la nostra aprovació i la nostra desaprovació expressades per un gest.
 - Seiem amb el nen al costat de la taula i posem a sobre dos objectes, deixant-los al seu abast, una joguina i un altre objecte menys apropiat, per exemple, unes tisores.
 - El nen mirarà els dos objectes i tractarà d'apropiar-se d'un d'ells.
 - Si es dirigeix a la joguina, direm sí amb el cap i li direm «Sí, agafa el cotxet».
 - Però si acosta la mà cap a les tisores, bellugarem el cap dient «No, no, les tisores no», i les posarem fora del seu abast.
 - El moviment afirmatiu del cap i la paraula «sí» han d'anar acompanyats d'un somriure; el moviment negatiu i la paraula «no», d'una cara seriosa.
- Avaluació: Dins de la primera i darrera setmana de cada trimestre es passarà una bateria completa de les graelles d'avaluació de cada repertori. Cada tutor ho farà en les activitats que imparteix a cada grup.

Als codis d'avaluació per utilitzar a les graelles cal reflectir la intervenció que el tutor ha de fer perquè es produeixi la conducta desitjada.

La situació d'avaluació ha de ser la «natural» de la classe i el grup. S'ha de recollir a les observacions el factor temps d'execució, ja que la vida adulta estarà marcada pel concepte de productivitat. El temps de realització és un valor fonamental per a la vida laboral futura.

+	Correcte amb total autonomia
O.C.	Ordre Col·lectiva
S.G.	Suggestiment
O.I.	Ordre Individual
S.F.	Suport físic

Actituds i valors

És en aquesta edat quan s'incorporen les bases de la pròpia personalitat, i aquesta es va formant a partir de les relacions i interaccions que cada infant provoca i obté. L'infant comença el seu procés de socialització i és un període decisiu per establir el respecte per si mateix, pels altres i pel seu entorn. Per aquest motiu és molt important crear un ambient de confiança i d'autoconfiança, per tal de potenciar la seguretat, la participació, la interdependència i l'enteniment entre tots els membres del grup.

L'actitud del professor és decisiva: cal que potenciï l'autonomia personal des d'una perspectiva de la interdependència «entre tots ho farem tot», per això el seu paper a la classe és el d'un mag que descobreix coses noves als infants, és pacient i respecta el temps que cada infant necessita per comunicar-se, sense avançar-se, donant-li temps, un animador, que engresca tots els alumnes perquè participin, un tècnic de metodologia acurada, que sap la intenció i l'objectiu didàctic de cada joc, és un company juganer que condueix al grup amb alegria cap al màxim desenvolupament personal de cadascú, és simpàtic i equilibrat amb els seus alumnes i mostra una clara actitud d'empatia i d'ajut a la maduresa personal de cada alumne sense manipulació, sense preferències i de forma justa i raonada.

Consideracions concretes de la sessió tipus

- El Centre d'interès es qui governa el tema de totes les activitats, de cada Racó i de l'horari.
- Cada Centre d'interès es treballa en els diferents Racons, on tindrem sempre a disposició tots els jocs i materials necessaris.
- Les activitats escrites en els diferents Racons apareixen per ordre de dificultat.
- A cada Centre d'interès s'arrossegueu sempre els fets, conceptes i procediments que són pertinents del Centre d'interès anterior.
- Per tal d'anar construint el nivell de desenvolupament potencial, sempre s'anirà consolidant un aprenentatge i posant les bases per a l'aprenentatge futur.

La importància dels facilitadors a la sessió tipus

- Dins de la sessió tipus cal que remarquem la importància de tenir previstos uns facilitadors de tasca de cada activitat.
- Per la importància que el llenguatge i el fet comunicatiu té en aquesta edat, volem destacar la necessitat de donar sentit comunicatiu al llenguatge no verbal i de la utilització de dibuixos o pictogrames com a facilitadors de la comunicació.

Un exemple de facilitadors del llenguatge comunicatiu

- **Intenció comunicativa:**

El nen es dirigeix a l'adult espontàniament per tal de satisfer necessitats.

Conductes observables: (exemple)

- Et mira als ulls quan li parles.
- Fer saber que està aquí, cridar l'atenció.

LLG. VERBAL	ABSÈNCIA LLG. VERBAL
<i>Hola! Bon dia!</i>	Et toca, t'agafa, et somriu.

- Demanar/dirigir l'atenció de l'adult cap on vol

LLG. VERBAL	ABSÈNCIA LLG. VERBAL
<i>Mireia mira</i>	T'estira el braç i et dirigeix cap allò que et vol ensenyar (la cartera, un conte...).

- Demanar allò que necessita

LLG. VERBAL	ABSÈNCIA LLG. VERBAL
<i>Mireia, ajuda; Vull ajuda</i>	Vocalització, estirar-te el braç, assenyalar, fer un gest cap allò que necessita (quan es vol cordar la bata i no pot es dirigeix cap a l'adult i li ensenya els botons fent una vocalització).

- Tenir interès en explicar experiències personals

LL. VERBAL	ABSÈNCIA LLG. VERBAL
El nen utilitza el llenguatge per explicar una experiència	El nen fa un gest, assenyalant un dibuix. El dia de piscina et crida i fa gest de nedar.

- **Manca d'intenció comunicativa**

El nen no es dirigeix espontàniament a l'adult o als companys malgrat que ho necessiti.

Conductes observables:

- No reacciona de cap manera quan entres al seu espai (l'adult entra a l'aula i no fa cap gest de reconèixer-lo ni el mira per saludar-lo).
- No demana allò que vol (tothom menja l'entrepà i, si l'adult no l'hi dóna, l'alumne no fa cap gest ni senyal per demanar-lo).

- **Introducció del llenguatge passiu**

Li ensenyaem a fer palmetes seguint el ritme de «Palmes, palmetes...», a aixecar el braç quan li diem: «A veure que gran ets !», o a obrir i tancar la mà quan li diem «Digues adéu».

Aprofitem totes les situacions quotidianes (vestir-se, menjar, rentar-se, etcètera) per ampliar el seu vocabulari passiu anomenant allò que atrau l'atenció del nen, utilitzant sempre la mateixa paraula o expressió per designar el que estem fent i seleccionant un número limitat de paraules repetint-les amb freqüència i d'una manera apropiada.

Immediatament que tingui incorporat un gest, en el cas que no hi hagi verbalització, sempre li demanarem que faci el gest establert per aconseguir el que vol.

- **Introducció del procediment d'assenyalar**

Entrenament del nen perquè reaccioni amb moviments als objectes identificats mitjançant paraules. Una vegada el nen reacciona, quan se li anomena un objecte, girant-se cap a ell, l'ajudem a reaccionar amb un moviment més complex.

Fem que assenyalí l'objecte amb el dit. Quan li preguntem: «On és la Fanta?», i ell es gira cap al got o l'ampolla, agafa la seva mà, obligant-lo a assenyalar cap a la seva direcció d'una forma passiva i li diem: «Aquí és la Fanta». Repetint-ho varies vegades, el nen assenyalerà finalment ell sol cap allà on volem. Si aprèn a assenyalar alguns objectes quan senti el seu nom, començarà a apuntar cap a altres als que abans es limitava a girar-se.

3.2 CONTROL DE LA QUALITAT DE LA SESSIÓ TIPUS I DELS HÀBITS

Per poder tenir un major autocontrol de l'aplicació correcta tant de la sessió tipus com de la incorporació dels hàbits de treball i d'autonomia, està indicat periòdicament enregistrar en vídeo períodes curts, de 5 minuts, d'una classe.

La utilització del vídeo és útil com a eina pedagògica d'autocontrol i observació no tan sols dels procediments tipificats com a sessió tipus i del grau d'adquisició dels hàbits de treball, sinó també en l'aplicació de les activitats descrites als diferents crèdits.

El procediment de control consisteix en enregistrar les sessions didàctiques i revisar-les el tutor sol o conjuntament amb el cap d'estudis, mitjançant uns fulls que recullen tècniques d'observació objectives en relació a:

- Les escales d'observació i avaluació d'hàbits de treball i autonomia, abans presentades.
- El full que es presenta a continuació de sessió tipus.
- La interacció tutor i alumne en el cas que hi hagi problemes de comportament.

FULL D'OBSERVACIÓ SESSIÓ TIPUS

ÀREA: ACTIVITAT CRÈDIT

TUTOR: DATA AVALUACIÓ: / /

ITEMS	OBSERVACIONS
Clima social	
Factors socials	
Motivació	
Factors ambientals fixos	
Explicació	
Comprovació comprensió	
Arrossegament de l'anterior	
Funcionalització generalització	
Altres observacions	

En el cas que hi hagi problemes concrets de comportament d'un alumne, seguim unes consignes senzilles, de tipus general:

- Donar als alumnes tan sols les ordres/instruccions que l'adult sàpiga que aquells compliran o que és capaç de fer complir (en cas contrari tan sols es produirà una devaluació de la seva autoritat i control i en aquest cas és millor no donar-la).
- Si es produeix una interferència per part d'un alumne o d'un grupet d'alumnes, hem de veure, primer, si l'activitat és adient per a tots i si desperta el seu interès (factors motivacionals i de clima social); si no és així cal replantejar l'activitat, els facilitadors, la graduació de dificultat o si cal realitzar el recorregut individual per fer amb més cura una adequació curricular individual.
- En el cas que l'activitat sigui adient, cal recórrer als hàbits de treball i d'autonomia: reforçant socialment amb verbalització clara del comportament desitjat de l'alumne que mantingui el comportament. Quan un alumne interfereix una classe no és el moment d'entrar en negociacions. Cal intervenir immediatament i recuperar el clima social i el control.

OBSERVACIÓ INTERACCIÓ A L'AULA

ACTIVITAT DE L'ÀREA DE: ALUMNE:
 CICLE: TUTOR: DATA: / /

MODEL DE REGISTRE				
ACCIÓ	ACTUACIÓ ALUMNE	ACTUACIÓ TUTOR	ALTRES	SUGGERIMENTS

3.3 ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ETAPA INFANTIL

Organització de l'espai i de les activitats

La classe de l'etapa infantil està organitzada per tres RACONS I EL CERCLE.

El primer racó és ESCOLTEM, CANTEM I REPRESENTEM. Allà trobarem contes i disfresses i treballarem els contes, el teatre i la logopèdia.

El segon racó es el DELS JOCS. Allà trobarem una cuineta, una caseta de nines, un supermercat, nines, una ciutat, un tren, etc.

El tercer racó és el PREPAREM LA FESTA. Hi trobarem instruments musicals, cassettes, CD, cançoners. Aquí treballarem el ball i les cançons. Jocs de manipulació fina. Trobarem tot tipus de pintures, ceres, llapis, papers de colors de diferents tipus, puzzles, encaixos, collarets per passar etc. Treballarem la motricitat fina, treball gràfic.

Podem considerar un quart Racó transversal que es el de SABER ESTAR; en ell hi ha incloses totes les activitats d'adquisició d'hàbits de treball i d'autonomia i de funcionalització d'aquests aprenentatges amb les activitats de càrrecs.

Abans de començar qualsevol activitat en un racó, al CERCLE és on es realitzen les activitats de presentació dels nous coneixements. És una situació molt curta on tant l'explicació com la comprovació de la comprensió ha d'ésser d'uns 5 minuts màxim. Serveix per a qualsevol situació d'aprenentatge teòric o de repàs, per exemple: abans d'anar al racó de «Preparem la festa» per pintar el mural, ensenyarem o repassarem ràpidament els colors, o abans de fer l'activitat dels contorns del cos, ensenyarem o repassarem les parts del cos.

Per això l'espai horari de cada activitat és d'entre 15 i 30 minuts, quan el temps de realització més habitual es d'entre 5 i 10 minuts, el motiu és per fer l'ensenyament o repàs al cercle abans de cada activitat.

Organització general de les activitats

L'horari reflexa les activitats que es realitzen diàriament. Hem de tenir en compte que hem establert nou centres d'interès. L'alumne treballa les mateixes activitats amb uns objectius didàctics, que canvien periòdicament, relacionats amb el Centre d'interès.

En l'etapa infantil l'aprenentatge s'ha de plantejar com un joc, el joc ha de motivar l'interès personal, despertar la curiositat i divertir. El joc és la millor forma d'aprofitar al màxim la capacitat d'aprenentatge d'aquestes edats.

Els materials de cada activitat-joc, han d'ésser atractius i engrescadors i despertar l'interès personal de cada alumne per jugar-hi.

Les activitats-joc no han d'arribar a cansar mai l'alumne, sinó que es quedi amb ganes de jugar més estona, per tant han d'ésser ràpides de preparació i curtes, cal evitar els temps morts. Sempre cal tenir preparats els facilitadors o les graduacions de dificultat per a cobrir les necessitats de cada alumne per realitzar l'activitat.

Horari

Cicle infantil – Parvulari

Horari

CENTRE D'INTERÈS: PERÍODE:

Hores	Racons	Activitats
9-9'15	Saber estar	Hàbits d'entrada
9'15-9'30	Saber estar	Càrrecs: – passar llista – dia de la setmana – temps – menú – llibreta casa-escola
9'30-10	El racó dels jocs / saber estar	Jocs
10-10'20	Preparem la festa / saber estar	Plàstica
10'20-10'40	El racó dels jocs/ saber estar	Pre-requisits, mates
10'40-11	Saber estar	Esmorzar
11-11'30	Saber estar	Pati
11'30-11'40	Saber estar	Lavabo
11'40-12	Escoltem, cantem i representem / saber estar	Pre-requisits, lectura
12-12'15	Escoltem, cantem i representem / saber estar	Conte
12'15-12'30	Escoltem, cantem i representem / saber estar	Teatre
12'30-12'45	Escoltem, cantem i representem / saber estar	Gimnàstica
12'45-13	Saber estar	Preparació per dinar
13-13'30	Saber estar	Dinar
13'30-14	Saber estar	Lavabo
14-15	Saber estar	Pati – jocs de pati
15-15'10	Saber estar	Lavabo
15'10-15'30	Preparem la festa / saber estar	Plàstica, logopèdia
15'30-15'45	Escoltem, cantem i representem / saber estar	Cançons
15'45-16	El racó dels jocs / saber estar	Gimnàstica
16-16'20	Saber estar	Berenar
16'20-16'30	Saber estar	Lavabo
16'30-16'45	Saber estar	Hàbits de sortida
16'45-17	Escoltem, cantem i representem / saber estar	Cançons

Saber estar és un eix transversal, ja que els hàbits, actituds, valors i normes es treballen en totes les activitats.

3.4 PLANIFICACIÓ

Periodificació general del curs 2001-2002

Decidir els centres d'interès del curs condueix a definir de forma més concreta els continguts de fets i de conceptes que caldrà treballar a cada nivell o Cicle de l'etapa infantil. A partir d'aquí cal programar les activitats amb què es treballaran.

Etapa infantil – Parvulari

Etapa infantil	El meu cos	Els vestits	La família	El Nadal i l'hivern	Les joguines	L'escola	La casa	El supermercat	La granja
	Set./oct.	Octubre	Novembre	Desembre	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig
El racó dels jocs	x	x	x	x	x	x	x	x	x
El racó escoltem, cantem i representem	x	x	x	x	x	x	x	x	x
El racó preparem la festa	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Aprenem a saber estar	x	x	x	x	x	x	x	x	x

4.1 PRIMER NIVELL DE CONCRECIÓ

ÀREA: Descoberta d'un mateix

Objectius terminals de procediments

- Explicitar sensacions produïdes per necessitats i estats fisiològics.
- Mostrar coneixements de les qualitats sensorials dels elements que hi ha a l'abast, a nivell de percepció o d'experiència.
- Controlar l'adequació de l'ajust postural que facilita la matisació i harmonia de diferents moviments que es produeixen en una acció.
- Recordar postures, moviments i accions realitzades anteriorment.
- Mantenir l'equilibri estàtic en diferents postures durant un temps previst.
- Demostrar un equilibri dinàmic en situacions i desplaçaments sobre materials i recorreguts convinguts.
- Realitzar marxes en diferents direccions i velocitats controlant l'inici i l'acabament.
- Controlar la coordinació global i segmentària, amb inhibició voluntària d'alguna part del cos.
- Utilitzar, amb preferència, un costat del cos per adequar la postura i el moviment que es requereix en la multiplicitat d'accions.
- Controlar la respiració distingint entre la bucal i la nasal.
- Aplicar la simultaneïtat de dos moviments diferenciats entre els braços i les cames, i entre una part i l'altra del cos en algunes activitats motrius conegudes.
- Organitzar les relacions espacials respecte al propi cos i als objectes de l'entorn immediat.
- Aplicar una postura correcta en situacions determinades en funció de l'objecte utilitzat i de l'acció efectuada.
- Utilitzar amb precisió materials de joc i estris de treball d'ús quotidià.
- Experimentar possibilitats de l'espai gràfic assajant formes, posicions i orientacions.
- Aplicar nocions d'organització temporal en les activitats quotidianes.
- Demostrar autonomia en els hàbits relacionats amb la pròpia neteja, higiene i salut.
- Mostrar les emocions, els interessos i les preferències utilitzant el llenguatge corporal com a mitjà d'expressió i comunicació.
- Reproduir, mitjançant el joc simbòlic, escenes quotidianes reals o de ficció.
- Manifestar, per mitjà de dramatitzacions, la capacitat de moure's en el medi social de les persones adultes.

Objectius terminals de fets i conceptes

- Reconèixer les possibilitats i els límits del propi cos en relació amb els coneixements adquirits respecte a l'estructuració espai-temps.

- Identificar quins elements corporals s'han d'utilitzar per obtenir informacions perceptives i sensorials.
- Explicar les preferències, els interessos i les emocions en àmbits socials propers.
- Reconèixer que per mitjà de les activitats sensorials i motrius s'incorporen noves nocions i noves informacions.
- Enumerar parts externes del cos i algunes de les seves funcions.
- Interpretar la noció global i sincrètica de la funció d'alguna de les parts internes del cos i conèixer-ne el nom.
- Adquirir nocions espacials per orientar-se en entorns habituals.
- Identificar situacions espacials tenint en compte dos o més punts de referència.
- Identificar la pròpia dreta i esquerra.
- Aplicar nocions d'ordenació i organització temporals en les rutines quotidianes.
- Mostrar un coneixement d'un mateix i de les altres persones a partir de les experiències sensorials, motrius i expressives.

Objectius terminals d'actituds

- Tenir iniciativa en la demanda d'ajut per resoldre les necessitats afectives i fisiològiques.
- Participar en les activitats organitzades i col·laborar en la seva realització.
- Esforçar-se per controlar la pròpia acció.
- Mostrar gust i satisfacció per la quietud i el repòs en contrast amb l'activitat motriu forta.
- Ser constant en aquelles activitats que requereixen un esforç.
- Gaudir de les pròpies descobertes en el joc motor, perceptiu i simbòlic.
- Ser conscient de les situacions que poden comportar un perill, prendre les precaucions necessàries per evitar-lo quan aquestes són a l'abast i demanar ajuda als adults quan calgui.
- Esforçar-se per donar resposta adequada a situacions i dificultats que es plantegin.
- Gaudir de les situacions satisfactòries, de les descobertes i de les conquestes.
- Adonar-se de les capacitats sensorials i motrius adquirides i confiar-hi.

ÀREA: Descoberta de l'entorn natural i social

Objectius terminals de procediments

- Observar característiques morfològiques i funcionals d'alguns éssers vius.
- Identificar qualitats perceptives d'alguns dels elements del marc natural manipulant-lo o no.
- Comentar processos de canvis observables en fets, elements i situacions que es donen en un període de temps.
- Observar canvis que es produeixen en la interacció entre fets, situacions i elements de l'entorn immediat.
- Comparar les característiques més significatives dels éssers vius que estan a l'abast, agrupant-los en funció d'aquestes.
- Recordar les característiques i sensacions associades a les qualitats perceptives d'elements del marc natural en absència d'estímul.
- Dir quines qualitats perceptives té un element conegut abans d'examinar-lo i verificar-les.
- Distingir elements evidents i coneguts en imatges fixes o mòbils.
- Interpretar informació relativa a les qualitats sensorials que il·lustren els elements de l'entorn a partir d'imatges fixes i mòbils.

- Reconèixer la procedència d'algunes matèries del marc natural que utilitzen les persones per viure.
- Efectuar accions sobre elements de l'entorn per observar com reaccionen o com interactuen.
- Anticipar els resultats de les accions realitzades sobre aquests elements del marc natural i després comprovar-los.
- Experimentar determinades transformacions sobre elements manipulables seguint una seqüència d'accions.
- Planificar la successió temporal, seguint una seqüència d'accions per a la realització d'experiències tenint com a referència les assajades anteriorment.
- Treure alguna conclusió com a resultat d'una experiència.
- Identificar relacions de parentesc entre els membres de la pròpia família.
- Distingir les persones adultes i els companys que conviuen a l'escola, on són ubicats i les funcions que realitzen.
- Diferenciar les característiques morfològiques del propi habitatge i de l'escola.
- Localitzar els llocs més immediats del propi entorn, identificant-ne els elements més significatius.
- Demostrar col·laboració en la preparació de les activitats de grup, familiar i escolar, i en la cura i el manteniment dels objectes i espais col·lectius.
- Comentar les informacions culturals o lúdiques, conegudes a través dels mitjans d'informació, que més interessin.

Objectius terminals de fets i conceptes

- Identificar qualitats perceptives d'alguns elements de l'entorn en presència o absència de l'estímul i aplicar la denominació correcta a aquestes qualitats.
- Conèixer relacions causa i efecte d'alguns fets, esdeveniments o situacions relatives a elements del marc natural i social.
- Identificar alguns elements de l'entorn immediat o llunyà i aplicar-hi la denominació correcta.
- Mostrar coneixements dels sistemes de nutrició i reproducció observables d'alguns dels éssers vius, com també d'alguns hàbitats i de les condicions d'aquests.
- Mostrar coneixements d'algunes característiques morfològiques dels éssers vius més coneguts, i locomotrius d'alguns animals observats.
- Conèixer dades relatives a la pròpia família.
- Recordar els noms dels companys de la classe i d'altres persones de l'escola amb les quals hi ha una relació més directa.
- Mostrar coneixements dels nexes familiars, de veïnatge i d'amistat que uneixen les persones properes.
- Aplicar la denominació correcta a cadascuna de les parts de la casa i els seus elements, indicant les activitats que s'hi realitzen.
- Identificar alguns elements que integren l'entorn socio-cultural i aplicar-hi la denominació correcta: carrers, places, edificis, parcs, etc.
- Explicar algunes funcions dels elements de l'entorn socio-cultural: equipaments, serveis, edificis.
- Reconèixer algunes feines relacionades amb persones conegudes i aplicar-hi la denominació que les identifica.
- Identificar alguns trets culturals propis de Catalunya, el seu ús i funció.
- Conèixer algunes de les principals tradicions, festes i costums de Catalunya i el folklore que s'hi relaciona.
- Identificar alguns elements, objectes i costums de la vida dels pares, avis i educadors.

Objectius terminals d'actituds

- Participar, de forma activa, en les experimentacions i en les activitats que es proposen, respectant i compartint les aportacions dels altres.
- Esforçar-se per actuar seguint les normes marcades per l'escola.
- Mostrar interès i curiositat per conèixer els fets, les situacions i els esdeveniments que succeeixen en l'entorn.
- Formular preguntes als adults o als companys sobre aquells esdeveniments que desvetllen curiositat.
- Tractar amb cura els elements del marc natural i social de l'entorn habitual.
- Respectar les normes d'educació cívica pròpies del grup familiar, escolar i social.
- Mostrar interès per participar en manifestacions culturals i tradicions folklòriques de Catalunya.

ÀREA: Intercomunicació i llenguatges (llenguatge verbal)

Objectius terminals de procediments

- Interpretar, mitjançant l'entonació i el gest de qui parla, les diferents intencions comunicatives.
- Utilitzar els processos bàsics relacionats amb l'anàlisi dels sons presents en l'ambient o proporcionats expressament.
- Diferenciar, de manera correcta, els fonemes propis de la seva llengua d'aprenentatge, en situació d'ús i en contextos significatius.
- Interpretar, mitjançant l'associació amb experiències anteriors, les explicacions dels adults i d'altres infants més enllà de l'aquí i l'ara.
- Interpretar ordres senzilles que comportin dues o tres accions successives.
- Demostrar la comprensió del significat dels determinants de lloc, persona i temps.
- Expressar-se, habitualment, de forma ordenada i amb una entonació adequada a les intencions comunicatives.
- Emetre, de forma correcta, la majoria de sons significatius propis de la seva llengua d'aprenentatge.
- Utilitzar el nom correcte per designar persones, animals o coses conegudes i emprar els mecanismes de concordança entre nombre, gènere i persona.
- Utilitzar, de forma correcta, determinants de lloc, persona i temps.
- Utilitzar, en les situacions comunicatives, frases ben estructurades respectant els mecanismes de concordança.
- Explicar ordenadament, amb ajuda d'imatges fixes o mòbils, diferents fets o situacions que se succeeixen en el temps i relacionar-los adequadament.
- Recordar fets, accions i ambients relacionats amb les vivències pròpies i en situacions concretes.
- Recordar i reproduir sistemes senzills d'expressió oral i literària proporcionats pels adults o pels mitjans de comunicació.
- Memoritzar noms d'animals, plantes, objectes i persones relatius al camp d'experiència propi i relacionar-los adequadament per les seves característiques funcionals.
- Augmentar el vocabulari referit al camp d'experiència propi.
- Utilitzar diferents mitjans per comunicar-se i mostrar familiaritzat amb el llenguatge gràfic.
- Reproduir els moviments bàsics dels traços de l'escriptura.

Objectius terminals de fets i conceptes

- Adonar-se que, mitjançant el llenguatge, es pot parlar de persones, objectes i situacions que no són presents.

Objectius terminals d'actituds

- Interessar-se per comprendre el que diuen les altres persones en situacions comunicatives.
- Posar cura per parlar en un to de veu i amb un vocabulari adequat a l'ambient i a les persones interlocutores conegudes.
- Tenir interès per prendre la iniciativa en situacions comunicatives senzilles.
- Respectar les diferents formes d'expressió verbal dels companys i dels adults.
- Esforçar-se per parlar cada vegada millor.
- Interessar-se pel llenguatge escrit: llibres, rètols, textos que escriu l'educador/a, etc.
- Tenir una actitud positiva davant dels aprenentatges relacionats amb la lectura i l'escriptura.

ÀREA: Intercomunicació i llenguatges (llenguatge musical)

Objectius terminals de procediments

- Diferenciar auditivament silencis, sons i algunes de les qualitats i atributs d'aquests sons, produïts per objectes, instruments i la veu.
- Escoltar i reconèixer cantarelles i cançons, ritmes, pulsacions i fragments de curta durada d'obres musicals.
- Identificar diferents tipus de pulsacions i ritmes en cantarelles i cançons conegudes.
- Imitar i reproduir silencis, sons i qualitats del so produïts per objectes, instruments i la veu.
- Reproduir cançons, cantarelles i danses, mitjançant la veu, el cos i el moviment, ja sigui amb desplaçaments o sense.
- Memoritzar algunes cançons i danses pròpies de Catalunya seleccionades o adaptades.
- Seguir i marcar alguns ritmes i pulsacions musicals.
- Improvisar sons, silencis, cantarelles, ritmes i danses, fent servir objectes, instruments, la veu, el cos i el moviment.
- Representar amb el cos i el moviment les qualitats dels sons que s'escolten o s'han escoltat.

Objectius terminals de fets i conceptes

- Identificar les qualitats del so.
- Conèixer el títol de les cançons i danses interpretades i el d'algunes obres i el nom d'alguns autors i autores dels fragments musicals escoltats.

Objectius terminals d'actituds

- Apreciar el sentit lúdic de les activitats musicals.
- Habituar-se a escoltar amb atenció durant les activitats musicals.
- Habituar-se a tenir una bona postura corporal en les activitats musicals.
- Mostrar interès i respecte per les activitats musicals.

- Mostrar interès per les manifestacions musicals pròpies de la cultura catalana.
- Esforçar-se per millorar les pròpies possibilitats a l'hora de cantar i ballar.
- Respectar les produccions i intervencions en les activitats musicals dels companys.

ÀREA: Intercomunicació i llenguatges (llenguatge plàstic)

Objectius terminals de procediments

- Manipular objectes i materials i captar totes aquelles impressions possibles mitjançant els sentits.
- Observar i analitzar algunes característiques d'objectes de l'entorn proper i diferenciar les que són constants de les que canvien.
- Coordinar l'acció motriu i visual mitjançant el gest amb domini i precisió del traç.
- Demostrar destresa i habilitat manual en la motricitat fina o moviments concrets.
- Utilitzar tècniques que permeten l'experimentació de la línia, la forma i el color i la creació de cossos, tant estàtics com mòbils.
- Elaborar formes tenint en compte les orientacions espacials bàsiques conegudes.
- Representar objectes i situacions partint de l'observació directa o per mitjà de la memòria.
- Utilitzar, de forma autònoma, els estris i materials necessaris per a les produccions pròpies.
- Expressar-se mitjançant la imaginació i la fantasia projectant vivències, emocions i experiències amb espontaneïtat.
- Realitzar imatges amb intencionalitat comunicativa utilitzant formes personals creativament.
- Utilitzar els materials i estris seleccionats seguint les pautes d'ús prèviament donades.
- Endreçar els estris i materials usats i sobers al lloc i condicions apropiats segons les normes establertes.

Objectius terminals de fets i conceptes

- Reconèixer el llenguatge visual i plàstic com a instrument d'expressió i comunicació d'experiències viscudes i de situacions reals o imaginàries.
- Identificar els recursos que ofereix el llenguatge visual i plàstic com a mitjà per representar la realitat i la fantasia.
- Reconèixer les obres d'interès artístic presents en el propi entorn i algunes de les més significatives de Catalunya.
- Mostrar coneixements dels elements bàsics del llenguatge visual i plàstic utilitzats en les produccions pròpies i en les dels altres.
- Conèixer el nom de materials i estris més habituals per a les produccions pròpies del llenguatge visual i plàstic de l'etapa.
- Diferenciar algunes de les qualitats i aplicacions apropiades de materials i estris emprats per a les produccions visuals i plàstiques en funció de la seva finalitat d'aplicació comunicativa.

Objectius terminals d'actituds

- Gaudir d'un ambient estèticament agradable.
- Tenir una actitud activa envers la visualització de produccions artístiques.
- Sentir curiositat per experimentar i manipular amb diversos materials.
- Esforçar-se per mantenir una constància i ganes de superació en totes les produccions.

- Apreciar els treballs propis i els dels companys.
- Tenir confiança en les pròpies possibilitats per a la realització de manifestacions plàstiques.
- Tenir una actitud de respecte i valoració per les obres d'interès artístic presents en l'entorn.

ÀREA: Intercomunicació i llenguatges (llenguatge matemàtic)

Objectius terminals de procediments

- Identificar atributs d'un objecte.
- Observar i manipular objectes de dimensions i massa diferents.
- Relacionar elements a partir d'aspectes qualitatiu i quantitatiu.
- Construir seqüències amb elements atenent a diverses ordres.
- Relacionar agrupacions d'elements identificant elements comuns entre una agrupació i l'altra.
- Interpretar informacions relatives a algunes relacions qualitatives establertes entre elements manipulables i gràfics.
- Comparar dues o tres agrupacions establint correspondències a partir dels elements que les constitueixen.
- Classificar agrupacions per criteri de quantitat trobant relacions de similitud i diferència per més, menys o igual.
- Establir un ordre de successió de menys a més, i viceversa, entre grups d'elements.
- Aplicar les nocions de «tants elements com», «un més» i «un menys».
- Utilitzar el nombre natural per determinar una relació quantitativa de forma verbal o gràfica.
- Experimentar amb línies, superfícies i cossos, les nocions de dins i fora.
- Distingir les línies rectes de les corbes en els objectes.
- Reconèixer, de forma visual i tàctil, figures geomètriques senzilles utilitzant materials diversos.

Objectius terminals de fets i conceptes

- Denominar les nocions bàsiques dels elements relacionades amb l'aspecte qualitatiu i quantitatiu a partir de criteris arbitraris o convencions senzilles.
- Denominar la sèrie dels nombres naturals del 0 al 9 sense que en faltin i sense alterar-ne l'ordre.
- Dominar i denominar les nocions bàsiques de la topologia «dintre i fora» en relació amb els termes: línia oberta i tancada.
- Iniciar-se en les nocions de frontera i regió en el pla.
- Denominar les nocions d'orientació, organització i direccionalitat en relació amb un mateix o amb un objecte concret.
- Reconèixer les formes i els cossos geomètrics més elementals en objectes de la vida quotidiana.

Objectius terminals d'actituds

- Adonar-se de les possibles aplicacions de la matemàtica en la realitat quotidiana.
- Respondre positivament davant les dificultats que de vegades planteja la resolució d'una situació matemàtica.
- Gaudir amb els resultats obtinguts en la resolució de qüestions matemàtiques prèviament contrastades.
- Habituar-se a reflexionar abans de donar una resposta, evitant la precipitació.
- Posar atenció per entendre les indicacions.

4.2 SEGON NIVELL DE CONCRECIÓ, OBJECTIUS QUE ENS PROPOSEM

Objectius de procediments de l'àrea de descoberta d'un mateix (llar d'infants)

- Comentar què té: set, gana, pipí, caca, mocs.
- Manipular objectes i materials a l'abast.
- Identificar objectes i materials propis de cada centre d'interès.
- Comprovar les característiques dels materials i objectes propis del centre d'interès: tou, dur, fi, aspre...
- Mantenir la postura en seure a la cadira per manipular objectes (estris, materials...).
- Mantenir la postura en seure per terra (en caminar...) per manipular objectes grossos...
- Mantenir l'equilibri estant dret.
- Mantenir l'equilibri en desplaçar-se.
- Caminar coordinant els moviments de braços i cames.
- Pujar i baixar escales alternant els peus.
- Llançar i entomar objectes.
- Fer la pinça en accions de: picar, encaixar, estripar, rebregar, enfilar, apilar.
- Coordinar moviments amb dues mans: pessigar, pastar, modelar, emmotllar, punxar.
- Seguir ordres referides a nocions espacials: davant-darrera, dalt-baix, un costat-l'altre costat.
- Mantenir el ritme establert a l'escola d'alimentació, son i repòs diari.
- Col·laborar activament en la neteja personal, en vestir-se i en despullar-se.
- Menjar utilitzant, forquilla, cullera.
- Explicar verbalment (o amb l'actitud) emocions i preferències.
- Explicar accions personals.
- Explicar la possessió d'objectes.
- Explicar vivències.
- Seguir el model en fer alguna activitat.
- Representar accions quotidianes en situació de joc.

Objectius conceptuals de l'àrea de descoberta d'un mateix (llar d'infants)

- Assenyalar les principals parts del propi cos.
- Anomenar les parts més conegudes del propi cos.
- Aplicar les nocions d'orientació-organització: davant-darrere, amunt-avall, a dins-fora... en situacions treballades.
- Aplicar nocions temporals en situacions treballades i objectes habituals.
- Identificar la pròpia imatge reproduïda (fotografia, dibuix).

Objectius de procediments de l'àrea de descoberta d'un mateix (parvulari)

- Comentar què té: son, fatiga, dolor, benestar.
- Distingir les qualitats més destacades als objectes.
- Distingir les qualitats més destacades als materials.
- Distingir les qualitats més destacades a les imatges.
- Distingir les qualitats més destacades a les persones.
- Distingir les qualitats més destacades als llocs i les situacions.
- Controlar postures i moviments senzills amb els ulls tancats.
- Mantenir l'equilibri estàtic sobre un peu una estona curta.
- Controlar l'equilibri dinàmic en recorreguts senzills.

- Realitzar diferents tipus de marxa senzilles.
- Coordinar moviments senzills als desplaçaments.
- Seguir ordres donades en desplaçaments de diferents velocitats.
- Controlar la respiració en activitats de moviment i de relaxació.
- Coordinar vista-mà i vista-peu en accions de precisió.
- Controlar moviments segmentaris del braç, cama i cap.
- Controlar moviments asimètrics senzills (un costat quiet).
- Demostrar la dominació de mà, ull, peu.
- Controlar la direccionalitat dels traçats, creuament i rotació.
- Controlar una certa distribució a l'espai gràfic.
- Controlar una certa proporcionalitat de les formes a l'espai gràfic.
- Demostrar estar adaptat a uns hàbits d'horari establert.
- Relacionar el pas del temps amb la successió d'activitats quotidianes.
- Aplicar els hàbits de rentar-se les mans i la cara.
- Menjar utilitzant els estris necessaris.
- Despullar-se amb autonomia i vestir-se amb ajut.
- Millorar en el control d'esfínters.
- Imitar moviments i models coneguts.
- Representar seqüències de comportament treballades en el joc simbòlic.

Objectius conceptuals de l'àrea de descoberta d'un mateix (parvulari)

- Indicar les parts externes del cos i algunes de les seves funcions i utilitats.
- Distingir característiques d'algunes parts del cos (s'obren, s'inflen, mòbils...).
- Aplicar les nocions d'orientació-organització: lluny-a prop, junt amb-separat de, en situacions treballades.
- Situar-se en espais coneguts.
- Aplicar nocions d'ordenació temporals en les situacions escolars.
- Identificar-se amb les característiques del propi grup sexual.

Objectius de procediments de l'àrea de l'entorn natural i social (llar d'infants)

- Mantenir l'atenció durant el temps que triguem a l'explicació del conte, cançó, activitats de taula.
- Utilitzar diverses vies sensorials (vista, tacte, olfacte, gust, oïda) en situacions treballades.
- Distingir alguns estímuls del medi extern.
- Observar directament o indirectament les característiques més rellevants dels personatges treballats.
- Localitzar alguns elements i les característiques treballades a classe amb imatges fixes.
- Identificar l'habitat on viuen alguns animals.
- Manipular objectes i/o instruments que produeixen determinades sensacions.
- Comprovar els diferents sons dels instruments, realitzant la mateixa acció.
- Observar les possibles relacions existents dels instruments emprats a l'activitat.
- Manipular els objectes i materials del conte, observant com interactuen entre ells.
- Identificar alguns personatges i/o objectes.
- Identificar les persones i companys que conviuen habitualment a l'escola.
- Identificar, en fotografies, persones, objectes i materials de l'entorn habitual escolar.
- Diferenciar les parts més utilitzades de l'escola.
- Adquirir l'hàbit de centrar l'atenció a l'hora d'escoltar un conte, una audició...

Objectius conceptuals de l'àrea de descoberta de l'entorn natural i social (llar d'infants)

- Identificar qualitats perceptibles d'objectes, éssers i personatges treballats a les activitats.
- Reconèixer i/o aplicar el nom adequat a diverses qualitats perceptibles dels elements treballats habitualment.
- Identificar canvis substancials en persones i objectes pròxims.
- Identificar i conèixer alguns noms d'objectes treballats.
- Indicar d'on prové el so, i qui l'ha produït (instrument, persona, material).
- Explicar oralment i/o gestualment com es desplacen alguns animals treballats al conte.
- Anomenar alguns costums de determinats éssers vius.
- Identificar persones del marc escolar: educador, companys...
- Reconèixer en imatges persones i objectes del marc social habitual.
- Mostrar coneixements en la utilització d'objectes i materials d'ús habitual.
- Mostrar coneixements en l'ús d'alguns espais de l'escola.
- Conèixer algun conte popular i els seus personatges més importants.
- Reconèixer les figures més representatives de les tradicions catalanes: gegants, dracs, diables...
- Mostrar coneixements en les principals celebracions de Catalunya: Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi, Sant Joan...

Objectius procedimentals de l'àrea de descoberta de l'entorn natural i social (parvulari)

- Comprovar que les qualitats dels elements poden ser el resultat de sincronitzacions multisensorials.
- Observar directament característiques rellevants de l'entorn natural pròxim.
- Utilitzar elements senzills per l'observació.
- Localitzar elements i característiques d'alguns éssers vius i comparar-les.
- Comentar el sistema de nutrició d'alguns éssers vius.
- Identificar l'hàbitat on viuen alguns éssers vius i les condicions.
- Comentar experiències dels companys de classe.
- Manipular objectes i instruments i observar com reaccionen aplicant diferents accions.
- Manipular alguns elements de l'entorn natural observant possibles relacions quan interactuen.
- Identificar les persones i companys que conviuen a l'escola i alguna de les funcions que realitzen.
- Identificar els llocs més significatius de l'entorn habitual.
- Identificar alguna característica dels llocs més significatius.
- Comentar la funció que es dóna habitualment a algunes parts de l'escola.
- Comentar la procedència d'alguns elements habituals.
- Interpretar cançons i contes relacionats amb les pròpies tradicions.

Objectius conceptuals de l'àrea de descoberta de l'entorn natural i social (parvulari)

- Identificar qualitats perceptibles d'elements coneguts en absència de l'estímul.
- Identificar que els elements tenen unes qualitats constants i altres que canvien.
- Aplicar la denominació correcta als elements més coneguts del marc natural.
- Explicar oralment i/o gestualment com es desplacen alguns animals observats i què utilitzen per desplaçar-se.
- Recordar dades relatives a la pròpia família.
- Recordar noms de companys i de l'educador de l'escola.
- Identificar altres persones de l'escola i la funció que fan.
- Conèixer els espais de l'escola i la seva funció.

- Reconèixer dades dels llocs més immediats: poble, escola, barri, carrer, número...
- Explicar algun conte popular amb els personatges més importants.
- Reconèixer les principals tradicions, festes i costums locals.
- Distingir les principals celebracions de Catalunya: Tots Sants, Nadal, Carnestoltes, Pasqua, Sant Jordi, Sant Joan...

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge verbal (llar d'infants)

- Entendre les intencions comunicatives: gestuals, d'entonació referides a situacions ordinàries.
- Reconèixer sorolls com el riure, plor, esternut.
- Reconèixer sorolls de la naturalesa: pluja, vent...
- Diferenciar els sons més contrastats en la pròpia llengua.
- Utilitzar expressions apropiades per saludar.
- Utilitzar expressions apropiades per acomiadar-se.
- Utilitzar expressions apropiades per agrair.
- Aplicar, en les situacions comunicatives treballades, les variacions morfològiques correctes segons les persones.
- Expressar gestualment o oralment l'acceptació.
- Expressar gestualment o oralment el rebuig.
- Expressar gestualment o oralment la protesta.
- Utilitzar el vocabulari referit a les persones.
- Utilitzar el vocabulari referit als animals.
- Enumerar qualitats de les persones.
- Enumerar qualitats dels animals.
- Utilitzar en situacions ordinàries les flexions verbals treballades.
- Utilitzar el gènere i el nombre en les situacions ordinàries.
- Utilitzar els determinants de lloc treballats en les situacions conegudes.
- Utilitzar els determinants de persona en les situacions conegudes.
- Utilitzar l'entonació adequada a la comunicació.
- Aplicar el lèxic treballat en l'estructuració de la frase.
- Participar en diàlegs dirigits.
- Descriure objectes coneguts.
- Descriure imatges treballades i situacions conegudes.
- Reproduir situacions quotidianes de casa o de l'escola.
- Memoritzar rimes, cantarelles.
- Recordar els noms dels amics, dels familiars i de les persones adultes properes.
- Recordar algunes seqüències del conte o narració treballats.
- Identificar paraules noves.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge verbal (parvulari)

- Diferenciar el so del soroll.
- Identificar els sons vocàlics.
- Diferenciar els fonemes més contrastats de la llengua pròpia.
- Relacionar noves informacions amb d'altres ja conegudes.
- Realitzar ordres senzilles que comportin dues accions.
- Recordar, amb l'ajut d'imatges, l'ordre en què succeeixen els fets en un conte o narració treballat prèviament.

- Memoritzar cançons, endevinalles, poesies, dites.
- Expressar intencions comunicatives mitjançant diferents entonacions de les frases.
- Aplicar l'estructura de l'oració simple en contextos significatius i coneguts.
- Respectar en frases senzilles i treballades l'ús dels determinants.
- Respectar en frases senzilles i treballades l'ús de la concordança de nom, adjectiu i verb.
- Descriure amb l'ajut d'imatges fets o situacions habituals.
- Explicar amb l'ajut d'imatges un conte conegut i treballat prèviament.
- Memoritzar noms d'animals relacionant-los per qualitats i característiques determinades.
- Memoritzar noms de plantes relacionant-los per qualitats i característiques determinades.
- Memoritzar noms de persones relacionant-los per qualitats i característiques determinades.
- Memoritzar noms d'objectes relacionant-los per qualitats i característiques determinades.
- Emprar expressions i frases fetes que s'utilitzen habitualment per saludar, acomiadar-se, demanar un favor, agrair...
- Utilitzar signes icònics per comunicar-se relacionant el llenguatge oral amb l'escrit.
- Relacionar el llenguatge oral amb l'escrit.
- Utilitzar la memòria visual per retenir representacions mentals d'objectes, signes, paraules...

Objectius conceptuals de l'àrea de llenguatge verbal (parvulari)

- Associar alguns fonemes amb la transcripció gràfica.
- Executar les traces bàsiques de l'escriptura.
- Identificar mots que designen persones.
- Identificar mots que designen animals.
- Identificar mots que designen coses.
- Identificar mots que designen accions.
- Identificar mots que designen qualitats.
- Reconèixer el dibuix, els símbols i els signes com a representació de la realitat.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge matemàtic (llar d'infants)

- Identificar aspectes qualitius dels objectes.
- Classificar objectes per qualitats.
- Completar sèries alternant un atribut.
- Agrupar i separar objectes i elements seleccionats.
- Agrupar objectes i elements de forma quantitativa.
- Comparar quantitats.
- Relacionar elements i objectes.
- Comparar objectes i elements.
- Identificar similituds en objectes i elements a partir d'un referent.
- Identificar diferències en objectes i elements a partir d'un referent.
- Utilitzar els termes gran i petit aplicats a objectes de grandàries diferents.
- Utilitzar els termes molts i pocs aplicat a quantitats d'objectes molt contrastades objectes.
- Denominar els colors dels objectes observats.
- Situar-se fora, a dins, al davant, al darrere, a sobre, a sota d'un objecte.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge matemàtic (parvulari)

- Identificar elements que tenen un mateix atribut.

- Reconèixer en imatges qualitats d'objectes coneguts.
- Relacionar elements per similitud qualitativa.
- Relacionar agrupacions per la similitud.
- Completar sèries d'elements alternant tres atributs.
- Formar agrupacions amb tants elements en una com en l'altra.
- Classificar agrupacions per criteri de quantitat posant juntes les que tenen el mateix nombre d'elements.
- Trobar relacions de diferència quantitativa.
- Aplicar la noció de «tants elements com... i un de més o un de menys» com a preparació per a la sèrie numèrica.
- Iniciar la utilització del nombre natural per determinar una relació quantitativa de forma verbal.
- Comparar quantitats representades gràficament.
- Afegir elements a una agrupació observant com n'augmenta la quantitat i el nombre.
- Treure elements a una agrupació observant com disminueix la quantitat i el nombre.
- Comparar materials diferents per la seva longitud, superfície o capacitat.
- Situar-se a l'espai en relació amb els objectes.
- Situar objectes a l'espai en relació amb d'altres objectes.
- Distingir línies obertes i tancades.
- Experimentar les nocions de dins fora en relació.
- Reconèixer el cercle en objectes de la vida quotidiana.
- Identificar cossos geomètrics de les figures planes.
- Repartir una quantitat entre dos parts iguals.

Objectius conceptuals de l'àrea de llenguatge matemàtic (parvulari)

- Anomenar els atributs que defineixen una agrupació.
- Denominar la sèrie de nombres naturals (del 0 al 5) correctament.
- Aplicar les nocions bàsiques dintre-fora en relació línia tancada.
- Reconèixer les formes geomètriques més elementals: cercle, quadrat i triangle, en objectes quotidians i gràficament.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge plàstic (llar d'infants)

- Manipular material.
- Experimentar sensacions produïdes per diferents materials.
- Identificar objectes mitjançant el tacte i la vista.
- Observar característiques globals de materials plàstics.
- Comentar el color als materials, objectes i imatges treballades.
- Comentar la textura als materials, objectes i imatges treballades.
- Identificar les parts fonamentals d'un objecte.
- Observar un objecte per sota, per sobre, dret, tombat...
- Observar la situació espacial de determinats objectes.
- Comparar (color, textura, grandària) de dos objectes.
- Distingir a les imatges objectes quotidians.
- Observar imatges diferenciant les unes de les altres.
- Diferenciar expressions: riure, plorar...
- Identificar accions en figuracions plàstiques i/o fotos: córrer, saltar...
- Distingir formes, colors i textures conegudes d'objectes, imatges, personatges, instruments...

- Crear habilitats motrius.
- Aplicar una bona coordinació vista-mà.
- Aplicar l'espai al paper omplint superfícies amb taques i/o gargots.
- Mantenir la postura adequada durant l'estona de treball.
- Experimentar el gest gràfic ampli en grans superfícies.
- Manipular materials amb dues mans: estripar, arrugar, pastar, pessigar...
- Experimentar diferents materials amb el propi cos.
- Manipular pautadament diferents instruments i materials: guix, llapis, ceres, pintura, argila...
- Utilitzar progressivament eines senzilles: llapis, punxó, pinzell.
- Experimentar la duresa i la textura de materials comuns: fusta, cartró, pedres...
- Utilitzar materials comuns per a la realització de produccions plàstiques.
- Utilitzar el dibuix (dels gargots a alguna forma simbòlica).
- Manipular la pintura.
- Crear produccions plàstiques amb volum.
- Construir estructures (horitzontalitat-verticalitat) amb diversos materials: fusta, suro, cartó...
- Iniciar la representació de la figura humana.
- Explicar verbalment i/o gestualment expressions simbòliques del que es dibuixa.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge plàstic (parvulari)

- Manipular i explorar material captant-ne algunes impressions.
- Identificar objectes solament pel tacte.
- Reconèixer algunes característiques de materials plàstics.
- Distingir alguns colors que trobem a l'entorn.
- Reconèixer alguna textura en materials, objectes i imatges.
- Comentar característiques d'alguns objectes: forma, límits, posicions...
- Comparar objectes, trobant-hi característiques comunes i diferents.
- Distingir a les imatges contrastos absoluts: llum-fosc; llarg-curt...
- Observar el matís clar-fosc en una gamma senzilla de colors.
- Observar la grandària d'objectes gran-petit, ample-estret, gruixut-prim...
- Diferenciar algunes formes estàtiques del moviment.
- Descobrir en imatges fixes algun gest.
- Observar il·lustracions en cartells, fotografies, mòbils, cinema, TV, vídeo: forma, color, mesura...
- Recordar dades obtingudes mitjançant l'observació.
- Coordinar l'acció motora-visual al gest ampli i als espais grans.
- Produir jocs lineals rítmics a l'espai gràfic d'un paper.
- Diferenciar l'espai gràfic de l'espai manipulatiu.
- Utilitzar per a cada activitat les eines adients seguint les pautes donades.
- Distingir la duresa i la textura d'alguns materials comuns: fusta, cartró, ferro...
- Utilitzar la pintura.
- Utilitzar el modelatge.
- Utilitzar el collage.
- Experimentar altres tècniques: retallar, punxar, plegar...
- Dibuixar, pintar i modelar formes no presents.
- Confeccionar barreges espontànies de colors.
- Posar cura personal en el treball i el material.

Objectius conceptuals de l'àrea de llenguatge plàstic (parvulari)

- Aplicar el nom correcte a materials i estris plàstics més utilitzats (ceres, punxó, pinzell, cartolina...).
- Identificar característiques globals d'alguns materials plàstics (color, textura, grandària...).
- Comparar les parts fonamentals de dos objectes, imatges, fotos...
- Comentar elements bàsics del llenguatge visual i plàstic: línia, forma, color, textura, espai...
- Aplicar tasques treballades a classe: estripar, arrugar, pessigar, pintar...
- Reconèixer alguna figura bàsica.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge musical (llar d'infants)

- Manifestar estats musicals provocats per la música: tristesa, alegria, relaxació...
- Escoltar i identificar sons produïts per objectes, instruments i la veu.
- Identificar el so fort/fluix, llarg/curt.
- Reconèixer cançons i cantarelles.
- Reconèixer algun ritme molt conegut.
- Reproduir sons i silencis per imitació.
- Imitar cantarelles amb la veu i/o gestos.
- Imitar danses amb el cos i el moviment.
- Expressar amb el cos la pulsació d'una cançó o música enregistrada.
- Assajar un repertori de cançons i cantarelles.
- Assajar un repertori de petits jocs-danses.

Objectius de procediments de l'àrea de llenguatge musical (parvulari)

- Manifestar i captar diferents estats emocionals provocats per la veu i/o la música: relaxació, tristesa, alegria...
- Diferenciar i reconèixer silencis, sons i alguna qualitat produïdes per objectes, instruments i la veu.
- Identificar el so; fort/fluix, llarg/curt, agut/greu, i alguns instruments.
- Escoltar i reconèixer cantarelles i cançons.
- Reconèixer algun ritme i/o fragment d'obres musicals treballades.
- Imitar i reproduir silencis, sons produïts per objectes, instruments o la veu.
- Imitar i reproduir cançons, cantarelles, danses mitjançant la veu i/o el cos i/o el moviment.
- Associar algun so a gestos rítmics i/o mítics.
- Assajar sons, silencis, cantarelles, ritmes i danses, fent servir objectes, instruments, la veu humana, el cos, el moviment.
- Representar i llegir gràficament algun so.

Objectius conceptuals de l'àrea de llenguatge musical (parvulari)

- Identificar sons forts/fluixos, llargs/curts.
- Memoritzar cançons, cantarelles i algun ritme molt conegut.
- Identificar i aplicar expressions produïdes per la música: tristesa, alegria, relaxació...
- Aplicar sons i silencis, cantarelles, danses, gestos, moviments...
- Distingir alguns instruments musicals auditivament.
- Recordar cançons i cantarelles, així com petits jocs-danses.

Objectius actitudinals per tota l'etapa infantil

- Escoltar i gaudir l'explicació d'una narració per part de l'adult o un company.
- Habituar-se a estar en silenci durant la narració d'alguna persona.
- Participar activament en la narració d'un conte imitant les diferents onomatopeies i/o moviments que hi intervenen.
- Mantenir l'atenció davant estímuls gràfics i sonors.
- Mostrar interès per la comunicació.
- Esforçar-se per mantenir una comunicació oral i gestual entenedora.
- Reaccionar positivament davant les sorpreses i trobades inesperades.
- Agafar l'hàbit de saber esperar.
- Demanar ajut a l'adult.
- Valorar el so i el silenci en el context escolar.
- Escoltar amb atenció les cançons cantades per l'educador i els companys, o bé enregistrades.
- Esforçar-se per mantenir una bona postura corporal en escoltar un conte o cançó.
- Exterioritzar emocions que puguin identificar-les en diferents personatges.
- Interessar-se per les informacions que proporciona l'educador.
- Acceptar el fracàs.
- Prendre una actitud positiva davant una dificultat superable.
- Gaudir de les pròpies conquestes.
- Respectar el torn del joc.
- Controlar la conducta en el joc col·lectiu.
- Compartir els objectes, l'espai i l'educador.
- Mostrar una conducta amable i solidària envers els companys de l'aula i l'escola.
- Respectar i no fer mal als companys.
- Acceptar i fer partícips els companys en els jocs i activitats.
- Adquirir iniciativa en diferents activitats o jocs a realitzar.
- Avisar a l'adult davant alguna necessitat fisiològica: pipí, caca, son, set, mocs, gana, brutícia...
- Habituar-se a prendre precaucions per no fer-se mal.
- Tenir cura dels elements del marc natural i social de l'escola.
- Actituds treball a taula.

RACONS D'ACTIVITATS D'APRENTATGE

En cada unitat didàctica es prioritzen uns continguts i uns objectius didàctics seleccionats per Centres d'Interès, que es treballaran als «Racons» per mitjà de la realització d'una sèrie d'activitats.

Els eixos fonamentals i base d'un treball global són els centres d'interès per períodes.

A cada centre d'interès es treballen els objectius seleccionats en base als tres grans grups de activitats recollides als «Racons»: el primer cronològicament sempre és el d'ESCOLTEM, CANTEM I REPRESENTEM, perquè s'introdueix el tema amb un conte i una cançó, entre d'altres activitats que es realitzen, i a continuació es treballen EL RACÓ DELS JOCS, i EL RACÓ DE PREPAREM LA FESTA que es basen generalment en la representació d'aquest conte i aquesta cançó, i en altres activitats de motor gros i de motor fi.

EL RACÓ DE SABER ESTAR és un recull d'activitats rutinàries on es treballen tots els aprenentatges d'hàbits, actituds, valors i normes i també les activitats de funcionalització d'aprenentatges instrumentals per mitjà de les activitats de càrrecs.

Es tracta de que, a cada centre d'interès, l'alumne no perdi de vista mai «el o els personatges» i amb ell vagi realitzant una sèrie d'activitats tangibles i significatives per a l'alumne: una cançó, una representació o un mural, per a les festes de l'escola o de la classe entre d'altres, que, sumades, condueixin a l'adquisició d'uns determinats objectius didàctics.

5.1 AVALUACIÓ TIPUS

Es pretén obtenir informació del grau de desenvolupament funcional de l'alumne dins de l'entorn escolar de l'etapa infantil a Taiga. Aquestes dades ens serviran per determinar l'adequació del currículum del Cicle que està realitzant, poder determinar els facilitadors de tasca o la graduació de dificultat que haurem de programar en les activitats de classe.

El període més adequat per avaluar és al finalitzar cada Centre d'interès, en concret l'última setmana. L'avaluació es farà a partir de l'observació en situació natural de classe.

D'aquesta forma, no tan sols tenim una foto de la situació de cada infant, sinó també la pel·lícula, la situació dinàmica que ens permet percebre el «ritme d'aprenentatge» de cada alumne.

És molt important anotar el grau de suport que requereix cada alumne així com altres aspectes formals, com la lateralitat i, en un altre nivell, l'actitud general de l'infant. Es dedicarà, com a mínim, tota l'activitat horària d'un dia sencer a recollir informació d'un sol alumne malgrat que les activitats seguiran essent en grup mantenint la rutina i l'entorn habitual de la classe.

Avaluació tipus

ALUMNE: DATA DE NAIXEMENT:

DATA D'AVUI: TUTOR/RA:

LLENGUATGE FAMILIAR:

ACTITUD DURANT LA PROVA	LATERALITAT PREDOMINANT	ASPECTES EMOCIONALS	ASPECTES ETIOLÒGICS FÍSICS	ASPECTES DEL SEU ENTORN NATURAL

Els hàbits de treball i d'autonomia

Entrada

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Segueix les instruccions d'entrada a la classe (fila).					
2	Saluda en entrar.					
3	Es dirigeix al seu lloc i deixa la cartera a la taula.					
4	Es treu la jaqueta i la deixa a la taula.					
5	Obre la cartera i treu la bata, el pitet, l'esmorzar i la llibreta.					
6	Endreça el pitet i l'esmorzar.					
7	Penja la cartera i la bata.					
8	Es posa la bata.					
9	Seu.					

Activitats individuals gràfiques

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Identifica el seu full (gomet).					
2	Segueix la instrucció de treball.					
3	Col·loca i manté el full correctament.					
4	Té una postura adequada.					
5	Espera l'ordre d'inici.					
6	Agafa el llapis correctament.					
7	Es manté assegut durant l'activitat.					
8	Treballa sense interrupcions fins acabar l'activitat.					
9	Acaba la feina dins del temps assignat.					
10	Assenyala final de tasca.					

Activitats individuals orals

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Respon al seu nom.					
2	Segueix instruccions d'una ordre.					
3	Segueix amb la mirada a qui parla.					
4	Respon a les preguntes.					
5	Manté atenció d'una explicació oral 5 min.					
6	Manté una postura adequada.					
7	Respecta els altres.					

Menjador: esmorzar, dinar i berenar

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Es renta les mans.					
2	Es posa el pitet.					
3	Es dirigeix al menjador.					
4	Seu al seu lloc del menjador.					
5	Agafa la cullera correctament.					
6	Fa servir la forquilla.					
7	Seu adequadament.					
8	Es manté assegut.					
9	Indica que ha acabat.					
10	Menja dins del temps establert.					
11	Desa el seu pitet.					
12	Es neteja amb el pitet.					

Ús del lavabo

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Demana per anar al WC.					
2	S'eixuga.					
3	Estira de la cadena.					
4	Es renta les mans.					
5	S'eixuga les mans.					

Sortida

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Sota instrucció es treu la bata.					
2	Despenja la roba d'abric i cartera.					
3	Penja la bata.					
4	Guarda la llibreta i el pitet a la cartera.					
5	Es posa la roba d'abric.					
6	Seu i s'espera.					
7	Quan el criden, s'aixeca i posa bé la cadira.					
8	S'acomiada.					

L'avaluació dels objectius del centre d'interès el meu cos

Objectius didàctics	Amb autonomia	Amb instrucció individual	Per imitació	Amb facilitadors	No ho fa
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					

La funcionalització dels aprenentatges en la realització dels càrrecs

Càrrecs: passar llista

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Agafa fotos dels companys.					
2	Tria fotos dels companys presents.					
3	Direccionalitat, en col·locar-les al velcro.					
4	Seu i espera per informar a tots.					

Càrrecs: el temps

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Agafa pictogrames del temps.					
2	Selecciona pictograma corresponent al temps que fa.					
3	Seu i espera per informar a tots.					

Càrrecs: menú

Sota instrucció, busca entre tres fotos el primer plat.

Sota instrucció, busca entre tres fotos el segon plat.

Sota instrucció, busca entre tres fotos les postres.

nº	Ítems	Alumne:				
		Amb autonomia	Suggestiu	Instrucció col·lectiva	Instrucció individual	Suport físic
1	Retira els pictogrames del dia anterior.					
2	Guarda la caixa dels dibuixos de menús.					
3	Agafa les fotos corresponents al menú del dia.					
4	Les col·loca ordenadament al mural.					
5	Seu i espera per informar a tots.					

5.2 EL RACÓ D'ESCOLTEM, CANTEM I REPRESENTEM

5.2.1 INTERACCIÓ DELS OBJECTIUS CURRICULARS TREBALLATS EN AQUEST RACÓ AMB LES ÀREES D'HABILITATS ADAPTATIVES

Analitzant els objectius curriculars de la LOGSE observem que es relacionen directament en la intervenció i progrés educatiu amb les deu àrees d'habilitats adaptatives.

A cada etapa de la vida d'una persona les diverses àrees tenen un pes diferent en coherència amb el que fa el grup de nens de referència social i de la seva edat cronològica.

Objectius terminals de procediment

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Mostrar coneixements de les qualitats sensorials.										
Controlar l'adequació de l'ajust postural.										
Recordar postures, moviments i accions.										
Demostrar un equilibri dinàmic.										
Realitzar marxes en diferents direccions.										
Controlar la coordinació global.										
Utilitzar, amb preferència, un costat del cos.										
Controlar la respiració bucal i nasal.										
Aplicar la simultaneïtat de dos moviments.										
Organitzar les relacions espacials.										
Reproduir mitjançant el joc simbòlic.										
Manifestar, per mitjà de dramatitzacions.										
Observar característiques morfològiques.										
Identificar qualitats perceptives.										
Recordar les característiques.										
Dir qualitats perceptives d'un element.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Distingir elements evidents i coneguts.										
Interpretar informació a les qualitats sensorials.										
Reconèixer la procedència de matèries.										
Efectuar accions sobre elements de l'entorn.										
Anticipar els resultats de les accions realitzades.										
Experimentar determinades transformacions.										
Planificar la successió temporal.										
Treure alguna conclusió d'una experiència.										
Identificar relacions de parentesc.										
Distingir les persones adultes i els companys.										
Diferenciar les característiques morfològiques.										
Localitzar els llocs més immediats de l'entorn.										
Demostrar col·laboració en la preparació.										
Comentar les informacions culturals.										
Interpretar, mitjançant l'entonació.										
Diferenciar, de manera correcta, els fonemes.										
Interpretar, mitjançant l'associació.										
Interpretar ordres senzilles que comportin accions.										
Demostrar la comprensió del significat.										
Expressar-se, habitualment, de forma correcta.										
Emetre, de forma correcta, sons significatius.										
Utilitzar el nom correcte per designar persones.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Utilitzar, de forma correcta, els determinants de lloc.										
Utilitzar, en les situacions comunicatives, frases.										
Recordar i reproduir sistemes senzills.										
Memoritzar noms d'animals, plantes...										
Augmentar el vocabulari referit al camp.										
Diferenciar auditivament silencis, sons...										
Escoltar i reconèixer cantarelles i cançons.										
Identificar diferents tipus de pulsacions i ritmes.										
Imitar i reproduir silencis, sons i qualitats del so.										
Memoritzar algunes cançons i danses.										
Seguir i marcar alguns ritmes i pulsacions.										
Improvisar sons, silencis, cantarelles, ritmes...										
Representar amb el cos i el moviment.										
Manipular objectes i materials.										
Observar i analitzar algunes característiques.										
Endreçar els estris i materials usats.										
Identificar atributs d'un objecte.										
Observar i manipular objectes de dimensions.										
Construir seqüències amb elements fixant-s'hi.										
Relacionar agrupacions d'elements identificant-los.										
Interpretar informacions relatives.										
Comparar dues o tres agrupacions.										
Classificar agrupacions per criteri de quantitat.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Establir un ordre de successió de menys...										
Aplicar les nocions de «tants elements com».										
Utilitzar el nombre natural per determinar.										
Experimentar amb línies, superfícies i cossos.										
Distingir les línies rectes de les corbes.										
Reconèixer de forma visual i tàctil.										

Objectius terminals de fets i conceptes

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de fets i conceptes										
Reconèixer les possibilitats i els límits.										
Identificar quins elements corporals s'han d'utilitzar.										
Reconèixer coses per mitjà de les activitats sensorials.										
Enumerar parts externes del cos i les funcions.										
Interpretar la noció global i sincrètica.										
Adquirir nocions espacials per orientar-se.										
Identificar situacions espacials.										
Identificar la pròpia dreta i esquerra.										
Identificar qualitats perceptives.										
Conèixer relacions causa-efecte.										
Identificar alguns elements de l'entorn.										
Mostrar coneixements dels sistemes de nutrició.										
Mostrar coneixements d'algunes característiques.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de fets i conceptes										
Conèixer dades relatives a la pròpia família.										
Recordar els noms dels companys de classe i d'altres persones.										
Mostrar coneixement dels nexes familiars.										
Aplicar la denominació correcta a cadascuna de les parts de la casa.										
Identificar alguns elements socioculturals.										
Explicar algunes funcions dels elements socioculturals.										
Reconèixer feines relacionades amb persones conegudes.										
Identificar alguns trets culturals propis de Catalunya.										
Conèixer les principals tradicions, festes i costums de Catalunya.										
Identificar objectes i costums de la vida dels pares, avis i educadors.										
Identificar les qualitats del so.										
Conèixer el títol de les cançons i danses musicals escoltades.										
Reconèixer el llenguatge visual i plàstic com a instrument.										
Identificar els recursos que ofereix el llenguatge visual i plàstic.										
Mostrar coneixements dels elements bàsics del llenguatge visual i plàstic.										
Denominar elements de criteris arbitraris o convencions senzilles.										
Denominar la sèrie dels nombres naturals del 0 al 9 sense que en faltin.										
Reconèixer les formes i els cossos geomètrics.										

Objectius terminals d'actituds

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Tenir iniciativa en la demanda d'ajut per resoldre.										
Participar en les activitats organitzades.										
Esforçar-se per controlar la pròpia acció.										
Mostrar gust i satisfacció per la quietud i el repòs.										
Ser conscient de les situacions.										
Participar de forma activa en les experimentacions.										
Esforçar-se per actuar seguint les normes.										
Mostrar interès i curiositat per conèixer els fets.										
Formular preguntes als adults o companys.										
Tractar amb cura els elements de marcs naturals i socials.										
Respectar les normes d'educació cívica.										
Mostrar interès per participar en manifestacions culturals.										
Interessar-se per comprendre el que diuen les altres persones.										
Posar cura per parlar en un to de veu i amb un vocabulari.										
Tenir interès per prendre la iniciativa en situacions.										
Respectar les diferents formes d'expressió verbal.										
Esforçar-se per parlar cada vegada millor.										
Interessar-se pel llenguatge escrit.										
Apreciar el sentit lúdic de les activitats musicals.										
Habituar-se a escoltar amb atenció.										
Habituar-se a tenir una bona postura corporal.										
Mostrar interès i respecte per les activitats musicals.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Esforçar-se per millorar les pròpies possibilitats.										
Respectar les produccions musicals dels companys.										
Gaudir d'un ambient estèticament agradable.										
Tenir una actitud activa artística.										
Adonar-se de les possibles aplicacions de la matemàtica.										
Respondre positivament davant les dificultats.										
Gaudir amb els resultats obtinguts en la resolució matemàtica.										
Habituar-se a reflexionar abans de donar una resposta.										
Posar atenció per entendre les indicacions.										

5.2.2 CONTE PEL CENTRE D'INTERÈS EL MEU COS

Factors motivacionals:

El conte introdueix un centre d'interès i ens serveix de referent per anar introduint activitats que ens permeten treballar diversos continguts que ens condueixen cap a l'assoliment dels objectius proposats.

En aquesta etapa els contes són simples i de contingut senzill, basats en situacions viscudes pels nens, reals i quotidianes, per tal que el nen tingui una millor comprensió de la narració, la pugui seguir amb més facilitat i li desperti més interès ja que s'identifica amb els personatges i, en ser situacions conegudes i viscudes per ell, pot visualitzar les seqüències mentalment.

La narració de contes basats en situacions quotidianes ens permet també un treball d'estructuració del pensament i un treball de llenguatge funcional.

A l'hora d'explicar un conte hem de crear una atmosfera adequada que capti l'atenció dels nens. Una musiqueta serà l'indicador que comença l'hora del conte i tots els nens es situen al racó d'Escoltem, cantem i representem.

Deixem que els infants vegin els materials que hem portat pel conte a fi que coneixent-los puguin entendre millor la narració, després els presentem el conte que comencem tot dient, amb expressió misteriosa:

«Avui, nens, us explicaré el conte del ninot de cartró. Xut! Silenci que començo».

Durant la narració juguem amb el llenguatge corporal (les mans, expressions facials, moviment del cos...) i el to de veu, que anem variant segons els personatges, també hem de fer una veu diferent pel narrador, ensenyem il·lustracions... és a dir, aprofitem tot els elements comunicatius al nostre abast. (Qui hagi conegut la Carme Aymerich i la Conxita Mirosa sabrà de què parlem.)

El mestre va explicant el conte acompanyant l'explicació amb gestos i onomatopeies complementàries no només per facilitar la comprensió del conte sinó també per afavorir la retenció i l'anticipació. Els gestos i onomatopeies utilitzats als contes són estàndards, es repeteixen sempre igual en tots els contes, així els nens poden anar visualitzant mentalment l'escena.

És també una bona pràctica pels nens que tenen dificultats en la parla. Tenint en compte que en els contes expliquem situacions reals i quotidianes, els ajudem a incorporar al seu repertori comunicatiu els gestos i potser també algunes onomatopeies, i per tant, millorem l'expansió comunicativa.

La memorització i repetició de frases que es van repetint al llarg de la narració pretén també treballar la pronunciació i l'articulació.

Descripció: El mestre explica un conte als alumnes.

Funció: Desenvolupament general del llenguatge i de totes les habilitats i pre-requisits implicats.

Forma d'inici de l'activitat: Sona la musiqueta que anuncia l'hora del conte i tots els nens es situen al racó.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cal tenir preparat el material que utilitzarem durant la narració, titelles, objectes, dibuixos, fotos...
- Cal tenir un conte seleccionat o escrit per nosaltres.

Com exemple us proposem el següent material per la narració:

- Ninot de cartró articulat.
- Caixa vermella.
- Cadires que col·loquem en forma de barca.
- Peixos de cartolina.

Hi havia una vegada un nen que es deia Pep.

A l'escola hi tenia amics: l'Hèctor, en Josep, l'Aina (diem els noms dels nens de la classe i cadascú en sentir-lo somriu i saluda amb el cap)...

Un dia, en acabar l'escola, va tornar a casa: patrip, patrap, patrip, patrap (esperem que els nens imitin els sorolls que hem fet i després seguim explicant) i després de berenar: nyam, nyam, nyam (esperem imitació) no sabia a què jugar.

Tot sol s'avorria molt, així que es va posar a saltar, a botar i a rodolar per terra.

De cop va sentir una veueta (tots parem l'orella per sentir la veueta):

—Ei! para, tu, para!

—Qui parla? (fem cara de sorpresa)

—Sóc jo, el ninot articulat.

—El ninot?

—Sí, vull jugar amb tu. Que me'n voldries ensenyar?

En Pep va obrir la capsula vermella «nyiiiiic» (imitació) i, d'un bot, el ninot va saltar fora «doing» (obrim la capsula i fem sortir un ninot articulad de mides naturals, tan gran com els nens).

En Pep es va posar molt content (rialles i aplaudiments).

—Ei, ninot —digué en Pep— mira com camino, com un soldat aixecant les cames ben amunt.

—Oh, sí, que bé —digué el ninot— sóc un soldat, amunt, una cama i l'altra cama, i un altre cop una cama i l'altra... —va fer el ninot— (fem fer al ninot els moviments que anem explicant).

—Ei, ninot, hem de passar el riu. Puja a la barca i rema ben fort. (Ens col·loquem a l'espai preparat amb cadires que simula una barca.)

—Oh sí, que bé, sóc un remer, endavant un braç i l'altre braç, i un altre cop un braç i l'altre braç.

—Soldat ninot, aquest riu està ple de peixos, mira aquest, que n'és, de gros!

—On és?, on?, no el veig.

—Gira el cap, ninot, i mira bé (girem el cap a un costat i a l'altre mirant cap avall simulant que busquem els peixos del riu).

—Oh sí, que bé! Sóc un pescador, un peixet i un peixot.

—En Pep va dir: A veure si n'atrapem un amb les mans «clac, clac, clac» ja l'he atrapat! (Simulació d'atrapar els peixos amb les dues mans.)

—Oh sí, que bé! Però saps? jo estic molt cansat!

—Oh, pobre ninot!

En Pep va obrir la capsula vermella «Nyiiiiic» (gest d'obrir la capsula i onomatopeia), va agafar el ninot i el va posar a dormir (ho fem, i els nens ens imiten els gestos).

—Fins demà, amic meu, «clac» (per tancar la capsula).

Vet aquí un gat, vet aquí un gos i aquest conte ja s'ha fos.

Execució aconsellada: El conte és una eina de motivació important que ens permet treballar, entre d'altres aspectes, la imitació, la memòria, la lectura global i d'imatges i l'expressió oral. A manera d'exemple us expliquem tot seguit com ho abordem.

Primera sessió: Imitació de gestos i onomatopeies

- Dins de la narració incorporem els gestos i onomatopeies estàndards a més de la verbalització.
- A banda, hem treballat com a ordres motrius senzilles aquest gestos i onomatopeies.
- Per exemple, quan volem indicar que el nen camina, sempre diem:
- El nen caminava «patrip, patrap, patrip, patrap», una porta o capsula que s'obre «nyiiiiic», que es tanca «clac», «toc, toc, toc» per trucar a la porta, «doing» per quan algú o alguna cosa salta, «nyam, nyam» per simular que menja, «ring, ring», del timbre que sona, «fuuu» bufem per simular el vent...
- En un altre moment, hem fet caminar els nens tot dient «patrip, patrap, patrip, patrap», de manera que en sentir-ho a la narració, els nens visualitzen el caminar del personatge del conte.
- De la mateixa manera, treballem la imitació d'expressions facials per expressar sorpresa, ensurt, por, tristesa, alegria, i les incorporem a la narració dels contes.
- Al racó del jocs incorporem tots aquests gestos i onomatopeies per jugar a endevinalles. Un nen es posa davant dels altres i, seguint la instrucció de la mestra, imita el que ella li diu (per exemple: fes cara de por) els altres nens han d'endevinar quina acció està fent (té por) i podem imaginar perquè (té por perquè ha vist un lleó).

Segona sessió: Lectura global dels noms dels personatges del conte: papa, mama, avi, àvia...

- A la majoria dels contes es repeteixen els personatges. El protagonista sol ser un nen o nena que té una papa i una mama, o una àvia...
- Tenim cartrons on apareix el nom escrit amb lletres grans de color negre per afavorir el màxim contrast. Quan parla l'àvia, a més de fer veu d'àvia, el narrador ensenya el cartró als nens, que llegeixen i diuen: diu l'àvia.
- Poc a poc el llenguatge escrit es va construint com a codi comunicatiu.

Tercera sessió: Memòria auditiva i visual

- Un cop el conte ha estat prou treballat i hem comprovat que se'l coneixen bé, intentem que siguin ells qui l'expliquin.
- Treballem la memòria i l'expressió oral. Per això comencem deixant que algunes paraules, frases, onomatopeies... les diguin ells en comptes de nosaltres.
- Per exemple: Hi havia una vegada un nen que es deia... i esperem que ells diguin: Pep.
- En sortir d'escola va tornar... i esperem que diguin: a casa patrip, patrap, patrip, patrap.
- El següent pas és que l'expliquin ells a la seva manera, tot utilitzant les imatges del conte com a referent i guió per a la seva narració.

Quarta sessió: Lectura d'imatges del conte

- Un cop treballat el conte oralment, donem als nens el llibre d'imatges del conte.
- Cada nen tindrà els dibuixos de les diferents seqüències o parts del conte.
- A partir d'aquí treballarem la descripció del que veiem a la il·lustració.
- Treballem la incorporació de lèxic nou:
- Identifiquem el lloc on passa l'escena, quins objectes hi apareixen, els colors, els personatges, el que tenim a primer pla del dibuix, el que surt de dins de la caixa, el que hi ha penjat a la paret...
- Anomenem els objectes que hi surten, els personatges...
- Expliquem com són, els colors...
- Contestem preguntes que fa el mestre i viceversa, els nens en formulen al mestre.

Cinquena sessió: Construcció de frases sobre el conte

- Tots els exercicis porten cap a la interiorització del conte i al desenvolupament i ampliació del llenguatge. Aprofitem aquests models treballats llargament per crear frases curtes i senzilles referides a les parts o seqüències del conte més rellevants que acompanyem amb un dibuix corresponent. Així doncs, els nens explicaran el conte resumit incorporant al seu llenguatge lèxic nou i específic del repertori del conte.

Dificultats per graduar:

- Contingut del conte referit a situacions quotidianes.
- Llargada de la narració.
- Vocabulari del conte.
- Personalització dels personatges en ells mateixos.

Facilitadors:

- Només treball de gestos.
- Material de suport.

Temps de realització: El conte es treballarà en moltes sessions curtes de 10 o 15 minuts i es mantindrà mentre duri el centre d'interès.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball i d'autonomia.
- Mantenir l'atenció durant uns 15 minuts observant imatges.
- Identificació de dibuixos.
- Coneixement del lèxic propi.

5.2.3 LES CANÇONS

La música és potser el més gran vehicle d'expressió, de comunicació i de transmissió d'emocions. Amb la música som capaços de compartir alegries, tristeses, exaltacions... i amb la música diferents cultures i pobles trobem un lligam integrador.

Al nostre entorn rebem constantment estímuls musicals (ràdio, televisió, jocs...) i és desitjable que els alumnes descobreixin aquest canal comunicatiu.

Hem de proporcionar als nens i nenes, des dels seus primers anys escolars, una educació musical que estimuli i desenvolupi la capacitat d'escoltar, d'atendre, de memoritzar i, sobretot, procurar que se'ls vagi formant el gust per la música perquè en puguin gaudir.

El repertori de cançons s'ha d'adequar a l'edat i seguir un ordre de dificultat graduat. El més senzill és iniciar amb les cançons de text senzill i escrites en l'escala pentàtona que facilita molt l'entonació (podem basar-nos en el llibre *Juguem cantant, 50 cançons per a la iniciació musical* d'Ireneu Segarra, de la Col·lecció Ocell de Paper).

Més endavant hem d'ampliar i diversificar el repertori. Hi ha d'haver cançons per triar grups de joc (per exemple, Una plata d'enciam), per escenificar (El gall i la gallina), per memoritzar lèxic (En Joan petit), per dansar (La masovera), per jugar (Conillet amagar)...

A l'etapa infantil, les cançons són l'element dominant de la iniciació musical, però hem de completar-la amb petits moments d'audició de peces musicals on els nens escoltin melodies boniques.

Aprenem una cançó nova

Factors motivacionals:

- Uns minuts de cant col·lectiu creen un clima distès a la classe i relaxa l'ambient. Comencem doncs la sessió cantant tots junts cançonetes conegudes que els nens proposen.
- Això crea un clima propici, alegre i engrescat, que fa que els nens estiguin en condicions de tenir ganes d'ampliar el repertori musical.
- Aconseguirem captar l'atenció dels infants i transmetre'ls l'entusiasme davant la idea d'aprendre una nova cançó dient:

— «Avui tinc preparada una sorpresa per a vosaltres. Voleu saber què és?

— Doncs estigueu callats, tanqueu els ulls i obriu bé les orelles per a poder-la escoltar.»

Descripció: Aprendre a cantar una cançó, que es presenta acompanyada d'una cartolina plastificada on hi ha el nom «clau» i una imatge representativa, per tal de poder anar fent el dossier o fitxer de cançons.

Funció: Vocalització, ritme, millorar l'articulació, treballar la memòria, així com també la prelectura amb l'introduïdor de paraules adquirides globalment...

Forma d'inici de l'activitat: La mestra donarà inici a l'activitat picant de mans una petita cantarella que serà l'indicador de que comença el temps musical.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Els nens seuen en rotllana al racó d'escoltem, cantem i representem i esperen que un dels companys els reparteixi la fitxa amb la imatge o dibuix representatiu de la cançó. És imprescindible tenir silenci i tranquil·litat per gaudir del cant.

Execució aconsellada:

- El mestre canta la cançó sencera, a poder ser amb acompanyament musical, per que sigui ben bonic i engrescador i els nens escolten.
- El mestre entona la melodia i tots junts treballen el ritme marcant la pulsació tot picant dit amb dit. D'aquesta manera el ritme ve marcat i dirigit pel gest del mestre, però gairebé sense sonoritat. Això permet als nens marcar la pulsació seguint el model del mestre sense que distorsioni la cançó en no sentir-se els errors que sovint fan els nens en picar de mans per dificultat de coordinació rítmica.
- A la segona vegada que els nens senten la cançó, van captant paraules però no encara el sentit global de la lletra. De manera que estudiem la cançó frase per frase.
- El mestre canta la frase i s'atura, explica què vol dir allò, el sentit de la frase o s'atura a les paraules noves. El mestre reforça l'expressió amb els gestos propis, que es repetiran sempre de forma sistemàtica per servir de suport a la memòria quan ells hagin de cantar sols.
- El mestre torna a cantar la mateixa frase i demana als nens que la repeteixin tot cantant.
- Un cop treballada suficientment tota la cançó frase a frase, i un cop segurs de que els nens identifiquen els gestos que anem fent per acompanyar-la passem a cantar tots junts la cançó sencera, tota seguida, fent els gestos de referència. Cal que el mestre porti sempre la pulsació amb el peu de manera que, mica en mica, els nens van interioritzant el ritme i aprenent a respectar els temps (notes llargues, pauses, entrades).
- El mestre canta una frase, els nens escolten i la canten ells mentre el mestre escolta. Això ajuda a anar interioritzant la cançó, ritme, melodia i lletra.
- Finalment arriba el moment de cantar amb acompanyament musical (xilofon) i de gaudir del cant.

Dificultats per graduar:

- Llargada de les cançons.
- Vocabulari de les cançons.
- Possibles gestos per acompanyar les cançons o bé per poder cantar-la en el cas de nens sense llenguatge oral.

Facilitadors:

- Només treball de gestos.
- Només treball de finals d'estrofa.

Temps de realització: L'activitat durarà 10 minuts des que comença fins que es recull i es realitzarà cada dia durant una quinzena i després s'introduirà una nova cançó.

Coneixements mínims: Hàbits de treball i d'autonomia.

«Les cançons del nostre dossier»

Factors motivacionals:

- Els nens tenen muntat un dossier que recull, mitjançant imatges, les cançons apreses. Totes les cançons apreses són representades per un dibuix i un nom clau.
- Deixem que els nens, lliurement, durant una estona, fullegin el dossier tot recordant les cançonetes. Les van cantant a mida que van passant les pàgines i comenten amb els companys les que més els agraden.
- Deixem que els nens triïn quina cançó tenen ganes de cantar.

Descripció: Escollir la cançó a cantar del cançoner-dossier.

Funció: Associar una imatge i un nom a una cançó.

Forma d'inici de l'activitat: La mestra demanarà a un nen que reparteixi el dossier de cançons als companys. Aquest serà l'indicador de que cal seure a la cadira per iniciar l'activitat d'escollir la cançó.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cal tenir preparades les fitxes de les cançons.

Execució aconsellada:

- Ens assegurem que tots els nens estan preparats amb la imatge damunt la taula.
- Observem la imatge que representa la nova cançó.
- Es comenta el que representa la imatge.
- Es dona el títol de la cançó i s'escull una paraula clau.
- S'anima als nens a cantar la cançó que ja ha estat apresada prèviament segons l'activitat anterior.
- S'afegeix la cançó al dossier de cançons.

Dificultats per graduar: Presentar tan sols la paraula clau per iniciar la lectura global.

Facilitadors:

- Presentar només el dibuix.
- Presentar la tonada i el dibuix.

Temps de realització: L'activitat es treballarà diàriament en un període curt d'uns 10-15 minuts i es canviarà amb la introducció d'una nova cançó.

Coneixements mínims per realitzar l'activitat:

- Mantenir l'atenció durant uns 15 minuts observant imatges.
- Hàbits de treball i d'autonomia.
- Identificar dibuixos.
- Conèixer el lèxic propi.

«Audicions musicals»

Factors motivacionals:

- Les audicions musicals han d'il·lustrar alguns dels temes treballats en les diferents unitats didàctiques per donar ambientació al tema i sobretot per oferir un referent als infants, cosa que comportarà una major atenció. Hem de triar els fragments que pensem que els poden agradar.
- Les audicions han de fer que l'alumne s'impregni dels textos musicals.
- Les audicions han de ser curtes i els nens les han d'escoltar diverses vegades per arribar a conèixer els fragments, i així poder gaudir amb ells, el que garanteix que els voldran tornar a sentir.
- L'important és que el nen no es cansi i que el mestre reculli impressions després de l'audició que, en acabar, es comentarà breument. Per això l'audició la distribuïrem en diferents sessions que es treballaran al llarg de la setmana.
- Triarem músiques descriptives que il·lustrin els diferents centres d'interès. Per exemple, per a la granja podem fer escoltar als infants l'obra «Pere i el llop», de Prokofiev, la «Simfonia de les joguines: passeig en trineu», de Leopold Mozart per al centre d'interès de les joguines, «El carnaval dels animals», de Saint-Saëns...

Descripció: Els infants, en silenci i amb els ulls tancats, escoltaran el fragment triat.

Funció: Desenvolupar el gust per la música i mantenir l'atenció.

Forma d'inici de l'activitat: El mestre demanarà als nens que seguïn al cercle per escoltar música.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Preparem la cinta de música al lloc exacte on comença el fragment que ens interessa treballar.
- Paper d'embalar.
- Ceres.

Execució aconsellada:

- El mestre donarà una explicació presentant el que seguidament escoltaran els nens. Ho explicarà fent referència a coses concretes que s'han treballat a l'escola, de manera que afavoreixi el manteniment de l'atenció.
- Farà preguntes buscant la participació oral dels nens. Començarà donant el títol de l'obra, per exemple:

«Avui escoltarem una peça que es titula *Pere i el llop*, i que descriu alguns animals que tots coneixem.

En aquesta granja hi viu un nen, que es diu Pere, amb el seu avi.

Quins animals viuen a la granja d'en Pere?

Oques, ànecs, gallines...

Ronda pels voltants un llop.

I sabeu com és, el llop?

És ferotge, viu a les muntanyes i li agrada entrar a la granja per menjar-se els animals que hi viuen.»

- Seguidament, els nens escolten per primera vegada el fragment sencer, en silenci i amb els ulls tancats, sense interrupcions. A poder ser, apagarà els llums de la classe per crear ambient de relaxació.

En una segona sessió

- Repetirem l'audició, però aquest cop explicada.
- El mestre anirà fent que els nens es fixin en els diferents instruments, en el diàleg que s'estableix entre els instruments (violí i altres instruments), quin personatge, cosa o situació representa, tot acompanyant-se de gestos i, si cal, mig escenificant per afavorir l'atenció dels infants.

En una tercera sessió

- El tercer cop el mestre convidarà als nens a participar fent expressió corporal.

En una quarta sessió

- El mestre posarà per terra un tros de paper d'embalar ben gran i demanarà als infants que facin gargots al ritme de la música. (Aquest mural quedarà exposat a la classe fins al canvi d'audició.)

A la cinquena sessió

- Els nens ja coneixen el fragment musical, el tenen interioritzat i ja poden gaudir d'una audició tranquil·la i agradable.

Dificultats per graduar: Temps de l'audició.

Facilitadors:

- Realitzar audicions de fragments de peces utilitzades en la publicitat que ja coneixen..
- Acompanyar l'audició amb imatges (diapositives).

Coneixements mínims:

- Hàbits d'activitats orals.
- Manteniment de l'atenció.
- Control de la postura.

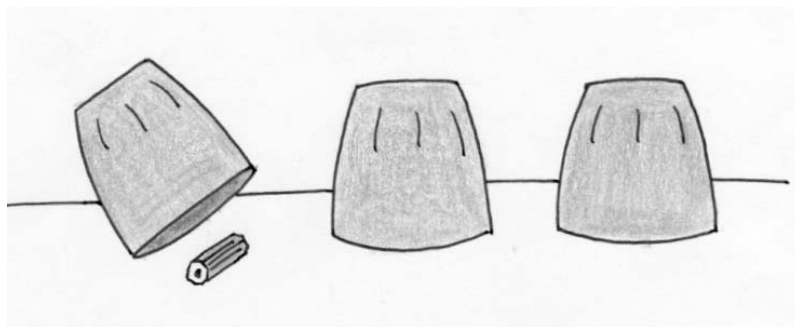
5.2.4 PRE-REQUISITS DE LECTURA

Gots de colors

Factors motivacionals: S'ensenya als alumnes una llatinadura i es diu: qui la vol? Quan la demanen, s'amaga sota un dels tres gots i es diu: serà per qui la trobi!

Descripció: Trobar, a la primera, un objecte amagat en presència seva.

Funció: Memòria visual.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació

- Cal tenir diferents l·laminadures petites.
- 3 gots de plàstic de diferents colors.

Execució aconsellada

- Tenim 3 gots de colors diferents. Ensenyem als alumnes com, a sota d'un d'ells, la mestra amaga una l·laminadura. Movem els gots de posició.
- L'alumne aixeca el got al que creu que hi ha el premi, si l'encerta, se'l pot menjar. En cas contrari es torna a barrejar.

Dificultats per graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 7 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral d'ordres.

Sona o hi ha silenci?

Factors motivacionals: Aquest joc ens serà de molta utilitat per construir el concepte de so. Necessitem tres tetrabricks i paper adhesiu transparent. Posarem un picarol o un sonall petit dins del tercer cartró. Segel·lem cada un dels tres cartrons completament. Donem a un alumne un dels cartrons i l'ajudem a sacsejar-lo. Quan li donem el cartró que sona, reaccionem al so perquè els alumnes també reaccionin.

Ara jugarem a picar amb les mans quan hi hagi so i pararem quan no n'hi hagi. Un cop realitzat aquest joc amb la mestra, que dona model i ajuda a realitzar-lo correctament, un parell de cops, es proposa als alumnes fer-lo sols.

Descripció: Identificació de so i silenci.

Funció: pre-requisits de lectura: discriminació auditiva i reconeixement de sons.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

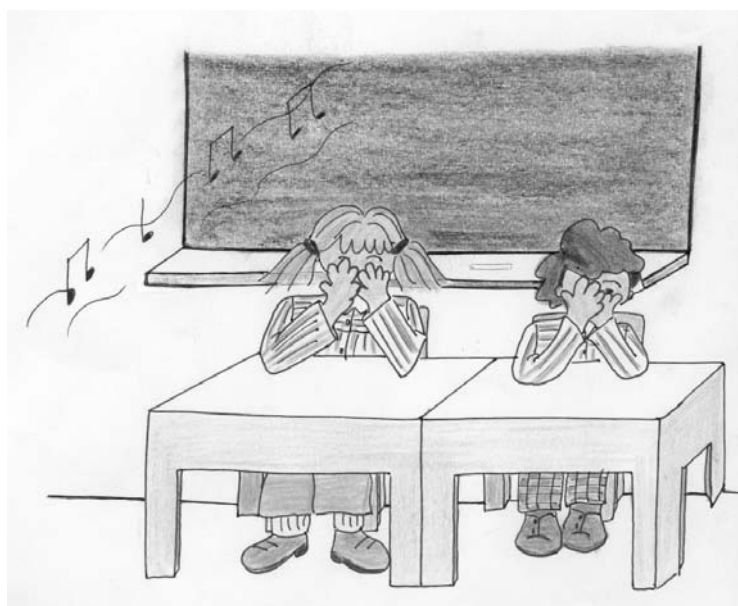
- Es demana als alumnes que portin sorolls en cintes enregistrades de casa.
- Es demana als alumnes que portin joguines de casa amb corda musical.
- També es tenen preparades cintes i joguines amb corda musical a la classe i altres objectes que sonin a discreció (mòbil...).

Execució aconsellada:

- El mestre fa un so, segons el centre d'interès, o fa silenci.
- Els alumnes han de fer alguna cosa quan hi ha so i deixar de fer-la quan hi ha silenci, per exemple: picar a la taula, o caminar quan hi ha so i parar-se immediatament quan hi ha silenci.

- Pels diferents centres d'interès cal disposar de sorolls en cintes enregistrades, ja utilitzats en altres activitats, com per exemple:
 - EL MEU COS. Mans: picar; boca: cantar; nas: esternudar, mocar-se, respirar; peus: saltar, picar.
 - LA FAMÍLIA. Cinta enregistrada amb la veu de la mare, del pare, de la cangur, dels avis, dels germans...
 - EL NADAL. Pandereta, nades.
 - LES JOGUINES. Cinta de cassette, xiulet, tambor, flauta, el titella del so/silenci: titella de con que quan surt sona i quan s'amaga silenci.
 - L'ESCOLA. Veus de nens i mestres, trucar a la porta.
 - LA CASA. Televisor, aspirador, timbre de la porta...
 - EL SUPERMERCAT. Pots arròs, macarrons, cigrons/pots buits.
 - ANIMALS DE GRANJA. Lladruc de gos, cant de gall, roncs de porc, miolada d'un gat, mugit de vaca, renillat de cavall...

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: La ubicació, el temps que dura el soroll i el volum.

Facilitadors: La proximitat del soroll.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Hàbits de treball.

D'on prové el so?

Factors motivacionals: Ara jugarem a fet i amagar. Ara us tapareu els ulls i jo m'amagaré i cantaré fins que em trobeu. Un cop realitzat aquest joc un parell de cops, es proposa als alumnes amagar un ninot amb corda musical.

Descripció: Localització del so.

Funció: Pre-requisits de lectura: discriminació auditiva i reconeixement de l'origen dels sons.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Es demana als alumnes que portin sorolls en cintes enregistrades de casa.
- Es demana als alumnes que portin joguines de casa amb corda musical
- També es tenen preparades cintes i joguines amb corda musical a la classe i altres objectes que sonin a discreció (mòbil...).

Execució aconsellada:

- Els nens es tapen els ulls amb les mans.
- El mestre dona corda a una joguina musical i l'amaga en un racó de la classe o bé col·loca una casset amb un so enregistrat relacionat amb el centre d'interès.
- El tutor proposa als alumnes que la busquin.
- Quan un infant la troba, el felicita i li proposa que l'amagui mentre els altres no miren.
- Pels diferents centres d'interès cal disposar de sorolls en cintes enregistrades com, per exemple:
 - EL MEU COS. Mans: picar; boca: cantar; nas: esternudar, mocar-se, respirar; peus: saltar, picar.
 - LA FAMÍLIA. Cinta enregistrada amb la veu de la mare, del pare, de la cangur, dels avis, dels germans.
 - EL NADAL. Pandereta, nades.
 - LES JOGUINES. Cinta de casset, xiulet, tambor, flauta, el titella del so/silenci: titella de con que quan surt sona i quan s'amaga silenci.
 - L'ESCOLA. Veus de nens i mestres, trucar a la porta.
 - LA CASA. Televisor, aspirador, timbre de la porta...
 - EL SUPERMERCAT. Pots arròs, macarrons, cigrons/pots buits.
 - ANIMALS DE GRANJA. Lladruc de gos, cant de gall, roncs de porc, miolada d'un gat, mugit de vaca, renillat de cavall...

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: El temps que dura el soroll.

Facilitadors: La proximitat i duració del soroll.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.

Què és?

Factors motivacionals: Ara jugarem a endevinar què és el que sona. La mestra pica amb les mans a la vista d'ells, i els alumnes diuen picar de mans, després s'enregistra el so i es fa sentir als alumnes perquè ho endevinin, es repeteix l'activitat amb altres sons, com esternudar, etcètera, fins que s'hagi assegurat de que els alumnes entenen i es diverteixen amb aquesta activitat.

Descripció: Endevinar el so sense veure què és el que el produeix.

Funció: pre-requisits de lectura: discriminació auditiva, identificació i reconeixement de sons.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Es demana als alumnes que portin sorolls en cintes enregistrades de casa.
- Es demana als alumnes que portin joguines de casa amb corda musical.
- Una enregistradora de so.
- També es tenen preparades cintes i joguines amb corda musical a la classe i altres objectes que sonin a discreció (mòbil...).

Execució aconsellada:

- Enregistrem diferents sons amb els alumnes segons el centre d'interès que estiguem treballant.
- Després es posa la cinta parant entre cada so i juguem a veure qui endevina què és. Felicitem a qui ho encerti i li deixem posar a ell l'enregistradora amb el proper so.
- Pels diferents centres d'interès s'enregistren sons amb els alumnes i també cal disposar de sorolls en cintes enregistrades, ja utilitzats en altres activitats, com, per exemple:
 - EL MEU COS. Mans: picar; boca: cantar; nas: esternudar, mocar-se, respirar; peus: saltar, picar.
 - LA FAMÍLIA. Cinta enregistrada amb la veu de la mare, del pare, de la cangur, dels avis, dels germans.
 - EL NADAL. Pandereta, nades.
 - LES JOGUINES. Cinta de casset, xiulet, tambor, flauta, el titella del so/silenci: titella de con que quan surt sona i quan s'amaga silenci.
 - L'ESCOLA. Veus de nens i mestres, trucar a la porta.
 - LA CASA. Televisor, aspirador, timbre de la porta...
 - EL SUPERMERCAT. Pots arròs, macarrons, cigrons/pots buits.
 - ANIMALS DE GRANJA. Lladruc de gos, cant de gall, roncs de porc, miolada d'un gat, mugit de vaca, renillat de cavall...

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: La visió del que produeix el soroll.

Facilitadors: Que no calgui verbalitzar-ho i es pugui assenyalar el dibuix que correspon al so d'entre tres imatges.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Manteniment de l'atenció.

Què s'amaga?

Factors motivacionals: Ara jugarem a endevinar què és el que sona. La mestra guarda un guix en un pot a la vista dels nens i nenes de la classe, dient: «ara amagarem aquest tresor», després tanca el pot i fa sonar l'objecte i pregunta: «què hi ha amagat?». Quan els alumnes responen o senyalen el facilitador corresponent, s'obre el pot per comprovar-ho i es fica un altre objecte igual en un pot igual sense que els infants ho vegin i es fa sonar, es torna a fer sonar l'altre i es pregunta: «Sonen igual?».

Descripció: Endevinar el so sense veure què és el que el produeix i establir la igualtat de sons.

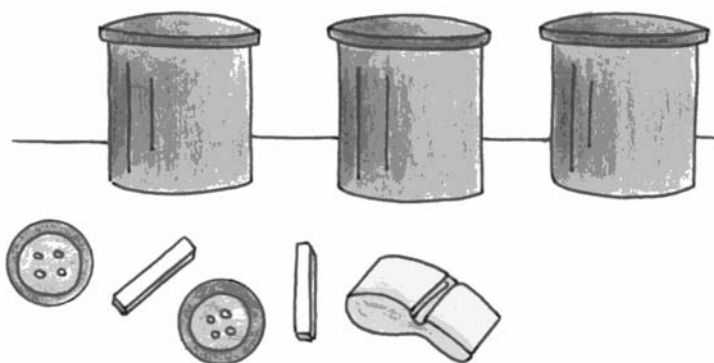
Funció: Pre-requisits de lectura: Discriminació auditiva, correspondència entre sons iguals i reconeixement de sons.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Es demana als alumnes que portin petits objectes de casa
- 3 pots de llauna iguals
- Sempre tindrem preparat també petit material segons cada centre d'interès, com per exemple:
 - ELS VESTITS: botons, cremalleres, roba...
 - LES JOGUINES: xiulets, bales, cromos...
 - L'ESCOLA: guix, sorra del jardí, aigua, paperets...
 - EL SUPERMERCAT: monedes d'Euro, arròs, olives...
 - LA GRANJA: llavors, palla, pedres...

Execució aconsellada:

- En uns pots iguals, opacs, que es puguin obrir i tancar fàcilment (aprofitarem aquesta ocasió i d'altres que vagin apareixent en diferents activitats perquè els alumnes aprenguin a cargolar una tapa en una ampolla o un pot. Li ensenyem al nen com s'obre una ampolla amb rosca o un pot amb tapa), hi guardem petits objectes diferents i repetits per veure després quin soroll fan, segons el centre d'interès.
- Distingir si sonen igual o diferent dos pots.
- Correspondència de sons iguals de entre tres pots.
- Reconèixer a quin pot sona ..X.. d'entre tres pots.
- Identificar l'objecte que sona a un pot.

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Que no calgui verbalitzar-ho i es pugui assenyalar el dibuix que correspon al so d'entre tres imatges.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.

Matching

Pel centre d'interès les joguines

Factors motivacionals: S'ensenya als alumnes un cromó d'una col·lecció o un parell de jocs de cartes iguals, que estiguin de moda, i es diu: «qui la vol?». Quan el demanen, es dona un full a cada alumne on hi ha tres cromos enganxats, un d'ells igual al que estem ensenyant. Es diu: «qui sàpiga quin he ensenyat es pot quedar amb ell».

Descripció: Trobar el cromó igual al model que s'ha presentat d'entre tres de diferents.

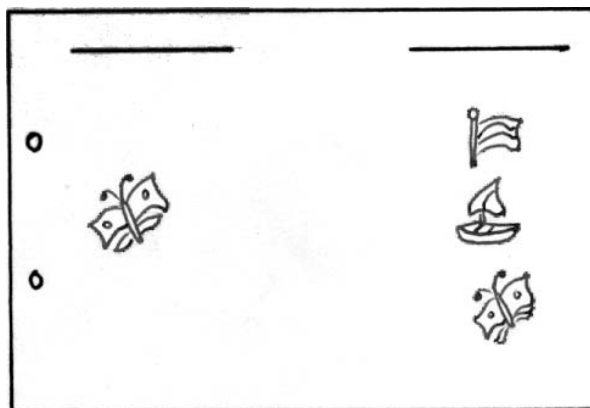
Funció: *Reconeixement: Pre-requisits de lecto-escritura: correspondència entre dibuixos iguals, amb model present i absent.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cal tenir diferents cromos.
- Diferents cartrons amb tres cromos enganxats diferents, un d'ells igual al que ensenyem.
- Targes amb dibuixos.
- Fulls amb tres dibuixos, un d'ells igual al que ensenyem.
- O dues baralles de jocs de cartes iguals.
- Fitxes clàssiques amb un dibuix a l'esquerra i tres a la dreta diferents, un d'ells igual al dibuix que està sol.

Execució aconsellada:

- Els alumnes tenen un cartró amb tres cromos enganxats.
- Per la correspondència amb model present: El mestre diu «Preparats!», ensenya la imatge i la deixa perquè els alumnes la busquin.
- Per la correspondència amb model absent: El mestre diu «Preparats!», ensenya la imatge i l'amaga, treu el cartró o el full amb les tres imatges.
- L'alumne, en qualsevol cas, assenyala la que ha vist.

Dificultats per graduar: Utilitzar imatges que s'assemblin, utilitzar el material de les següents activitats: «Llegim logotips» i «Fitxes de lletres».

Facilitadors: Utilitzar imatges molt diferents.

Temps de realització: 7 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.
- Identificació dels objectes iguals.

Pel centre d'interès dels vestits (es pot fer similar per altres centres d'interès)

Un munt de sabates

Factors motivacionals: S'ensenya als alumnes un parell de sabates d'un nen, després d'un altre, es barregen i es demana que trobin la parella.

Descripció: Trobar l'objecte igual al model que s'ha presentat d'entre tres de diferents.

Funció: *Reconeixement: Pre-requisits de lecto-escritura: correspondència entre dibuixos iguals, amb model present i absent.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cal tenir diferents parells de sabates, els alumnes es divertiran més si són les seves.

Execució aconsellada:

- Agafa una sabata i la separe de la resta; posa les altres sabates en un munt.
- Ensenya la sabata desparellada als alumnes i demana que busquin la parella en el munt.
- En treure les sabates es pot parlar de les característiques particulars de les sabates perquè s'entengui que van en parells; per exemple: aquestes tenen un llaç, una sivella, una forma concreta o el color.

Facilitadors: Utilitzar sabates molt diferents.

Temps de realització: 7 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.
- Identificació dels objectes iguals.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.
- Identificació dels objectes iguals.

Tuu!! Tu!! Tutu!!

Factors motivacionals:

Descripció: Reproduir seqüències rítmiques verbals.

Funció: Memòria auditiva.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Es demana als alumnes que portin uns tubs de cartró de paper de cuina.
- També cal preparar unes cintes adhesives no tòxiques.

Execució aconsellada:

- En uns tubs de cartró de paper de cuina es posa cinta adhesiva no tòxica a les puntes.
- El tutor fa una seqüència sonora pel tub i els alumnes, d'un en un, l'imiten.
- Algun cop un alumne farà un patró de seqüència que els altres imiten.

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: La longitud de la seqüència.

Facilitadors:

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.

Què veig?

Factors motivacionals: Amb una Fanta a la ma la mestra dirà: «A veure qui sap una paraula que comenci per fannn?».

Descripció: Dir paraules que comencen per... (tal síl·laba).

Funció: Pre-requisits de lectura: Discriminació auditiva, producció induïda.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal que el tutor tingui preparat un llistat extens d'objectes vinculats als centres d'interès per donar el suport si cal.

Execució aconsellada:

- La mestra, mica en mica, va presentant els objectes i dient la primera síl·laba de la paraula corresponent, fins que pot realitzar l'exercici sense el suport de l'objecte.
- En posteriors sessions també cal fer: «Quina d'aquestes dues o tres paraules comença per «pa»: botifarra o patata...» o bé assenyala el dibuix o l'objecte que comenci per «ra».

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Que no calgui verbalitzar-ho i es pugui senyalar el dibuix que correspon al so d'entre tres imatges.

Temps de realització: 7 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Identificació d'objectes.
- Comprensió oral i lèxic bàsic.

Com comença?

Factors motivacionals: Ara jugarem a endevinar com comença cada so que la mestra digui.

Descripció: Endevinar el so inicial de les paraules.

Funció: *Producció: Pre-requisits de lectura: Discriminació auditiva, distingir el so inicial.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal que el tutor tingui preparat un llistat extens de paraules bisíl·labes clarament diferenciades i vinculades al centre d'interès que s'està treballant.

Execució aconsellada:

- Es començarà a dir paraules bisíl·labes amb sons clarament diferenciats, com per exemple: vaca. L'alumne hauria de respondre «va», després un altre: ànec, el nen ha de respondre «a» etcètera. La mestra exagerarà el so de la primera síl·laba els primers cops que es faci el exercici.
- En sessions successives es diran paraules més llargues.

Recollida: Es deixen els objectes utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Que no calgui verbalitzar-ho i es pugui assenyalar el dibuix que correspon al so d'entre tres imatges.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral i lèxic bàsic.

Llegim logotips de paraules

Factors motivacionals: Fullejarem unes revistes que els alumnes hagin portat de casa, els demanarem que ens diguin quines paraules d'anuncis els agraden i les retallarem i enganxarem en uns cartrons. Seran les nostres paraules. Ens quedarem sorpresos de la quantitat de paraules (logotips) que els alumnes saben «llegir» d'haver vist els anuncis als mitjans de comunicació, tanques publicitàries, supermercats...

Descripció: Dir de memòria i ràpidament què posa en aquell cartró.

Funció: *Memorització: Pre-requisits de lectura: lectura global, seguiment d'instruccions gràfiques escrites apreses en lectura global.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Els cartrons amb les nostres paraules.

Execució aconsellada:

- La mestra, mica en mica, va presentant els cartrons i preguntant què posa. Sempre que sigui possible els utilitzarem al conte i/o als jocs.
- Cal memoritzar ben aviat les següents instruccions: «ratlla, encercla i pinta», ja que elles ens permetran que l'alumne comenci a iniciar-se en la lectura funcional, comprensiva, i el seguiment d'instruccions gràfiques escrites és un molt bon instrument per a fer-ho.
- Un cop saben llegir «pinta, encercla i ratlla», i saben funcionalment el que significa, es fa el mateix exercici per escrit, per exemple: pinta (dibuix d'una escombra). L'alumne l'haurà de pintar. En el cas que posi ratlla (un dibuix d'una escombra) l'haurà de ratllar...

Recollida: Es deixen els cartrons utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Que no calgui verbalitzar-ho i es pugui assenyalar el dibuix que correspon al so.

Temps de realització: 7 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Interacció verbal o social.

Fitxer de lletres

Factors motivacionals: Fullejarem unes revistes que els alumnes hagin portat de casa, els demanarem que ens diguin quines lletres els agraden i les retallarem i enganxarem en uns cartrons. Seran les nostres lletres. Demanarem als alumnes que ens diguin coses que comencin per «A» i els ensenyarem el cartró, d'aquesta forma aniran associant el so amb la lletra.

Descripció: Dir paraules que comencen per tal lletra.

Funció: Pre-requisits de lectura: Discriminació auditiva, producció induïda.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cal que el tutor tingui preparat un llistat extens d'objectes vinculats als centres d'interès per donar el suport si cal.
- Els cartrons amb les nostres lletres.

Execució aconsellada:

- La mestra, mica en mica, va presentant els cartrons i dient la lletra, fins que pot realitzar l'exercici sense suport.
- En posteriors sessions també cal fer: «Vinga, dieu paraules que comencin per la lletra 'E'».

Recollida: Es deixen els cartrons utilitzats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Que no calgui verbalitzar-ho i es pugui assenyalar el dibuix que correspon al so.

Temps de realització: 7 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Reconeixement de la relació so i grafies.

5.3 EL RACÓ DELS JOCS

5.3.1 INTERACCIÓ DELS OBJECTIUS CURRICULARS TREBALLATS EN AQUEST RACÓ AMB LES ÀREES D'HABILITATS ADAPTATIVES

Analitzant els objectius curriculars de la LOGSE observem que es relacionen directament en la intervenció i progrés educatiu amb les deu àrees d'habilitats adaptatives.

A cada etapa de la vida d'una persona les diferents àrees tenen un pes diferent en coherència amb el que fa el grup de nens de referència social i de la seva edat cronològica.

Objectius de procediment

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Mostrar les emocions.										
Escenes quotidianes.										
La capacitat de moure's.										
Morfològiques i funcionals.										
Identificar qualitats perceptives.										
Elements de l'entorn immediat.										
Comparar les característiques.										
Dir un element conegut.										
Distingir elements evidents.										
Interpretar informació relativa.										
Matèries del marc natural.										
Accions sobre elements de l'entorn.										
Anticipar el resultat de les accions.										
Manipulables seguint una seqüència.										
Planificar la successió temporal.										
Treure alguna conclusió d'una experiència.										
Identificar relacions de parentesc.										
Distingir les persones adultes i companys.										
Diferenciar les característiques de l'habitatge i de l'escola.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Localitzar els llocs del propi entorn.										
Demostrar col·laboració amb la preparació.										
Comentar les informacions culturals o lúdiques.										
Interpretar diferents intencions comunicatives.										
Interpretar les explicacions dels adults i d'altres infants.										
Interpretar ordres senzilles.										
Expressar-se habitualment de forma ordenada.										
Emetre de forma correcta la majoria de sons.										
Utilitzar el nom correcte per designar persones.										
Utilitzar, de forma correcta, determinades persones i temps.										
Explicar ordenadament fets o situacions.										
Recordar i reproduir sistemes.										
Identificar atributs d'un objecte.										
Observar i manipular objectes.										
Relacionar elements qualitius i quantitius.										
Construir seqüència amb elements.										
Diferenciar auditivament silencis.										
Escoltar i reconèixer cantarelles i cançons.										
Identificar diferents tipus de pulsacions i ritmes.										
Imitar i reproduir silencis.										
Memoritzar algunes cançons i danses.										
Seguir i marcar alguns ritmes.										
Improvisar sons, silencis, cantarelles, ritmes i danses.										
Representar amb el cos i el moviment.										

Objectius terminals de fets i conceptes

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de fets i conceptes										
Explicar les preferències, els interessos.										
Interpretar la noció global i sintètica.										
Adquirir nocions espacials.										
Identificar situacions espacials.										
Identificar la pròpia dreta i esquerra.										
Identificar qualitats perceptives d'alguns elements.										
Conèixer relacions causa efecte de l'entorn immediat.										
Mostrar coneixements del sistema de nutrició.										
Mostrar coneixements morfològics dels éssers vius.										
Conèixer dades relatives a la pròpia família.										
Recordar els noms dels companys.										
Mostrar coneixements dels nexes familiars.										
Aplicar la denominació correcta de la casa.										
Identificar alguns elements que integren l'entorn.										
Explicar algunes funcions de l'entorn sociocultural.										
Reconèixer algunes feines relacionades amb persones.										
Identificar alguns trets culturals de Catalunya.										
Conèixer algunes de les principals festes de Catalunya.										
Identificar alguns elements de la vida dels pares.										
Adonar-se del llenguatge, es pot parlar de persones.										
Denominar les nocions bàsiques.										
Reconèixer les formes i els cossos geomètrics.										
Identificar les qualitats del so.										
Conèixer el títol de les cançons.										
Reconèixer el llenguatge visual i plàstic.										
Reconèixer les obres d'interès artístic.										

Objectius terminals d'actituds, valors i normes

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Tenir iniciativa en la demanda.										
Participaren les activitats organitzades.										
Esforçar-se per controlar la pròpia acció.										
Mostrar satisfacció contrast amb motriu forta.										
Ser conscients de les situacions que comporten perill.										
Participar, de forma activa.										
Esforçar-se per actuar segons les normes marcades per l'escola.										
Mostrar interès i curiositats per conèixer els fets.										
Formular preguntes als adults o als companys.										
Tractar amb cura els elements del marc natural i social.										
Respectar les normes d'educació cívica.										
Mostrar interès per participar en fets culturals.										
Interessar-se per comprendre el que diuen els altres.										
Posar cura per parlar.										
Tenir interès per prendre la iniciativa.										
Respectar les diferents formes.										
Esforçar-se per parlar cada vegada millor.										
Interessar-se pel llenguatge escrit.										
Adonar-se de les possibles aplicacions quotidianes.										
Respondre positivament davant les dificultats.										
Gaudir amb els resultats.										
Habituarse abans de donar una resposta.										
Apreciar el sentit lúdic de les activitats musicals.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Habituar-se a escoltar amb activitats musicals.										
Habituar-se a mantenir una bona postura.										
Mostrar interès per les manifestacions musicals.										
Esforçar-se per millorar a l'hora de cantar i ballar.										
Respectar les activitats musicals dels companys.										
Gaudir d'un ambient estèticament agradable.										
Tenir una actitud activa.										

5.3.2 JOCS SIMBÒLICS

Els mitjons titelles

Factors motivacionals: La senyoreta es posa els mitjons a les seves mans i comença a fer moviments i a parlar com si fossin titelles, en general als nens els agrada molt, i els pregunta si els volen convertir en els personatges del conte que estan treballant.

Descripció: Treballar els conceptes del centre d'interès, ja presentats i treballats al conte per mitjà de titelles fetes per ells mateixos amb els mitjons a la mà.

Funció: Llenguatge expressiu i comprensiu, diàleg.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

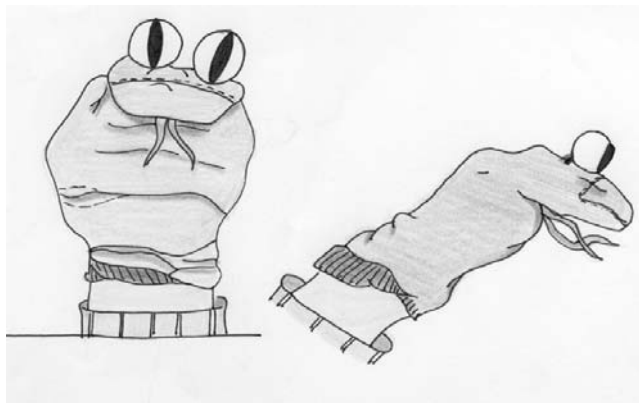
- Es demana als alumnes que portin uns mitjons seus de casa, que els hagin quedat petits, sí pot ser de color blanc o clar, millor.
- També té preparats uns retoladors gruixuts de diferents colors, dels que s'esborren quan es fiquen a la rentadora.

Centre d'interès LA GRANJA

Execució aconsellada:

- La mestra ajuda als nens a posar-se els mitjons, que han portat, a les mans.
- Després explica als alumnes el que es farà (d'animals de granja, igual que en el conte llegit anteriorment...).

- Pregunta: Tu quin animal vols ser? I com és, la vaca? Doncs la pintarem amb taques negres... i així successivament.
- Quan ja estem tots identificats, comencem un diàleg que pot ser seguint l'argument del conte o un altre inventat sobre la marxa seguint les iniciatives dels infants.

Recollida: S'endrecen el mitjons al Racó dels jocs per un altre dia.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.

El bagul dels tresors

Factors motivacionals:

Descripció: Treballar els conceptes del centre d'interès, ja presentats, introduïts al conte per mitjà dels jocs de rol.

Funció: Llenguatge expressiu i comprensiu, i corporal, classificació, observació i comparació.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Demanem als pares de totes les classes i mestres que ens portin coses que no vulguin que tinguin per casa per a disfressar-nos: vestits i bates professionals, objectes professionals: fonendo, plànols i escalímetre, bijuteria, barrets i gorres, paraigües, disfresses, túniques, cintes, mocadors, turbants, vestits de núvia, sabates, botes, pantalons, americanes, bosses de mà, tot el que els sembli.
- Demanarem que, per favor, ho portin net a l'escola.

- Farem una selecció del que ens pot interessar i ho guardarem en un gran bagul.
- Tot el que ens sobri ho portarem a una ONG perquè puguin treure'n profit.

Execució aconsellada:

- La mestra ajuda als nens a posar-se les coses escollides, probablement amb una sola cosa ja en tindrem prou.
- Després la mestra anirà explicant a poc a poc el conte donant espai perquè els nens responguin i s'avancin, vagin incorporant els conceptes d'aquest centre d'interès, la seva utilització i la seqüenciació de la història.
- Aprofitarem aquesta activitat, i totes les que ofereixin possibilitats de fer-ho, per treballar també la classificació, per això a l'hora de buscar o recollir objectes del bagul, podem dir: A veure, primer posem aquí totes les sabates, si cal en posarem una de mostra, aquí totes les jaquetes...
- Un cop classificats els objectes ensenyarem als alumnes, a partir de l'observació, a comparar-los: Teniu alguna sabata més gran que aquesta? Tenim un jersei més ample que aquest? Quin deu ser el més gran d'aquests dos paraigües?...

Recollida: S'endrecen les disfresses al bagul i es guarden al Racó dels jocs per un altre dia.

Dificultats per a graduar:

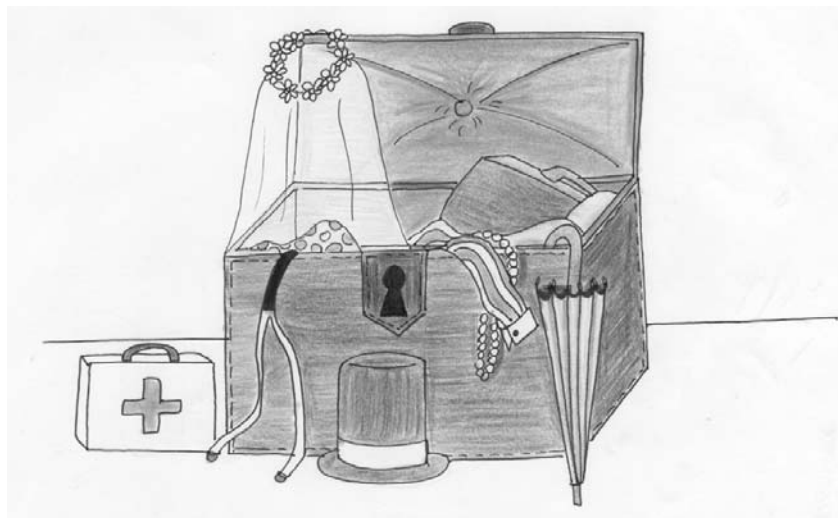
- Un alumne, a partir de les imatges situades com un auca, va explicant el conte i els altres el representen.
- Un alumne, a partir d'imatges individuals, selecciona la seqüència adient i la va mostrant al seus companys.

Facilitadors:

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.
- Comprensió oral.

Mobles de cartró

Factors motivacionals: Mireu el que tenim, què és això? La senyoreta ensenya la cuina i espera, cal donar l'espai de temps necessari perquè els alumnes observin, pensin, i finalment, es manifestin.

D'una bossa opaca o d'una caixa amb tapa anirem traient de mica en mica la fireta. Què farem en aquesta cassoleta?...

Descripció: Aquesta activitat es la que s'anomena «joc simbòlic» i consisteix en fer veure que som «la mama» i tenim cura del bebè, o que som «el papa» i anem a comprar al supermercat... El tema varia segons el centre d'interès que estiguem treballant.

Funció: Incorporació, memorització i utilització dels conceptes del centre d'interès, ja presentats i treballats al conte i altres activitats: titelles, cançons, jocs de rol, correspondència model present, correspondència model absent.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

Centre d'interès la casa

- La part més «manual» d'aquesta activitat, cal fer-la en una estona de plàstica i portar-la ja confeccionada per fer el joc simbòlic que correspongui, de tota manera explicarem aquí com confeccionar alguns materials que estimularan de ben segur als alumnes:
- A tots els nens els encanta jugar a fer coses que fan els grans. Si no disposem de mobiliari per a tot, fem servir la imaginació i les caixes de cartró grans. A molts nens els agraden més els jocs fets així que els comprats a les botigues.
- Per fer una cuina, per exemple, el primer que farem es pintar-la tota de blanc amb pinzell o amb les mans (recordem que cal posar un hule a sota per no tacar res).
- Quan estigui ben seca, dibuixarem en un costat, amb un retolador negre ben gruixut, la part superior d'una cuina.
- Després retallarem, amb un cutter, la part frontal de la caixa per fer el forn.
- Ara ja només cal la fireta i els aliments que haurem fet amb plastilina o fang (vegeu modelem).

Centre d'interès la granja

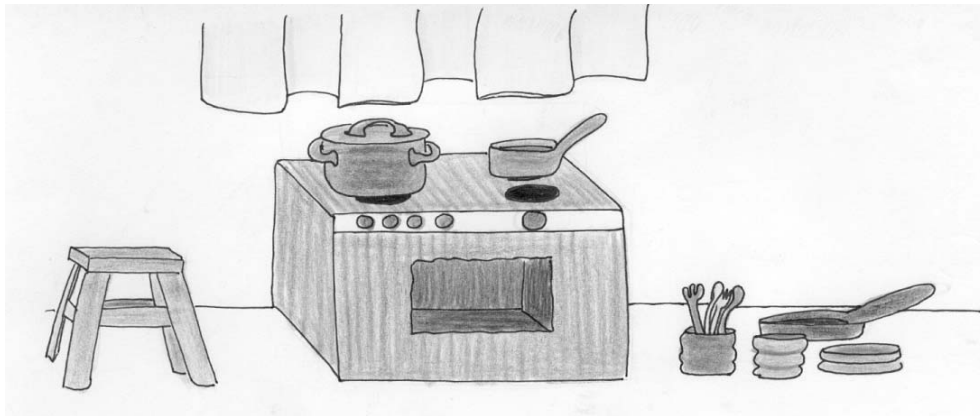
- Per fer una granja, el primer que farem és pintar tota la caixa, excepte les dues solapes superiors (que ens serviran de teulada) d'un color terrós clar amb pinzell o amb les mans.
- Les solapes les enganxarem amb un precinte ample cap amunt i les pintarem de vermell.
- Quan estigui ben seca, dibuixarem en un costat, amb un retolador negre ben gruixut, les finestres i les portes.
- Retallarem amb un cutter la porta.
- Ara ja només calen els animalets i el granger (alguns els haurem fet amb plastilina o fang, vegeu modelem).

Tan sols cal aplicar la imaginació per altres centres d'interès.

Execució aconsellada:

En les primeres sessions

- Sobre el conte explicat, cada alumne escull un personatge. A veure qui vol ser en Pep?...
- La tutora, en les primeres sessions, farà de fil conductor «un dia en Pep estava» (activitat 5.2.2), deixant espais als alumnes perquè s'avanci n en l'explicació i/o en la realització de moviments.

- Fins que arribarà un dia en el que els nens estaran tan ficats en la història i en el personatge que no caldrà recolzament de la professora.

En següents sessions

- Realitzarem variacions del conte allargant algunes escenes que siguin properes a la vida quotidiana i que en el conte estiguin menys detallades. Per exemple: «Del conte d'en Pep: Un dia, en acabar l'escola va tornar a casa: patrip, patrap, patrip, patrap i després de berenar...», ens estendrem. Ara pararem la taula, «anem a buscar els plats, i ara els tovallons, prepararem un got de llet, i unes magdalenes», etcètera. Anirem deixant l'espai per a que ells s'expliquin i recollirem sempre les seves idees.
- Per alumnes amb més dificultats d'expressió i de comprensió aquestes activitats poden estar realitzades sota imitació, sota suggeriment verbal o físic. Sempre que no perdin el seu caràcter essencial, que és el joc.
- Aprofitarem aquesta activitat per treballar, jugant, la correspondència amb model present, per exemple: al supermercat, busqueu una fruita igual que aquesta d'entre diverses fruites que haurem preparat a plàstica (vegeu Modelem).
- També aprofitarem aquesta activitat per treballar la correspondència amb model absent, per exemple: al supermercat, busqueu una fruita igual que aquesta, i l'enretirarem de la vista de l'alumne, d'entre diverses fruites que haurem preparat a plàstica (vegeu Modelem).

Recollida: S'endrecen els materials utilitzats al Racó dels jocs per a un altre dia.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.

5.3.3 JOCS MANIPULATIUS

Construïm cases i torres

Factors motivacionals: Als alumnes els encanta fer cases i torres amb blocs de construcció tant com que caiguin. Cal animar cada peça nova que s'aguanta i procurar que el primer cop surti molt alta. Així els alumnes, quan caigui, que caurà, es faran un tip de riure i estaran engrescats per a provar-ho ells.

Descripció: Muntar torres de cubs.

Funció: Coordinació òculomanual.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Els blocs de fusta no solen ser cars, però si es vol es pot aprofitar una activitat de plàstica per construir-ne uns de ben senzills seguint les instruccions detallades a continuació:
- Busqueu capsos de cartró de diferents mides, per exemple capsos de sabates amb tapa, capsos de regal per a joies, cartrons de llet i capsos de galetes, etcètera.
- Trieu un paper adhesiu amb dibuix que us agradi i folreu les capsos. Podeu utilitzar més d'un tipus de paper.
- Assegureu-vos que el paper quedi adherit a la part exterior de les capsos.

Execució aconsellada:

- Ensenya als teus alumnes, amb una demostració, a apilar blocs perquè es mantinguin en equilibri i no caiguin immediatament. Quan caigui algun cub es col·loca de nou.
- Segons el centre d'interès que s'estigui treballant es poden fer construccions d'un tipus o d'un altre; la mestra pot aprofitar per treballar molts conceptes seguint la imaginació seva i la dels alumnes en aquest joc.
- Està bé animar-los a que posin ninos, animals de granja, cotxes i altres joguines, segons el que estiguen muntant.

Recollida: Cal endreçar els materials emprats al racó corresponent.

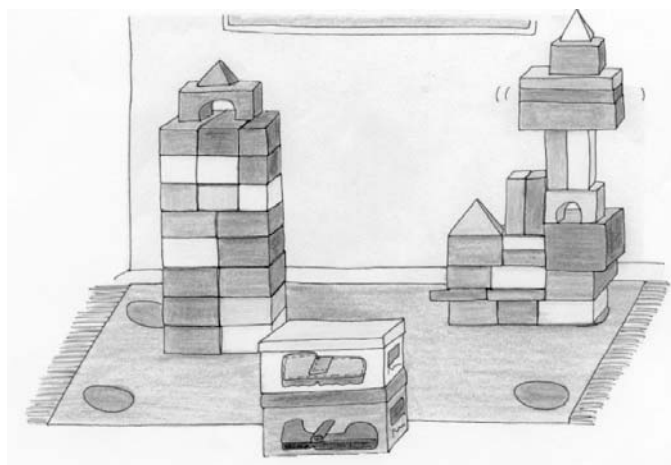
Dificultats per a graduar: Que la base sigui decreixent o petita i l'alçada alta.

Facilitadors: Posar cubs amb una base molt ampla i una alçada baixa.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits d'activitats orals.
- Comprensió oral.

Encaixos i puzzles

Factors motivacionals: Als alumnes també els agrada fer qualsevol tipus de construccions, com són els encaixos i puzzles. Cal demostrar pràcticament als alumnes el que volem d'ells perquè vagin construint la funció, després cal engrescar-los perquè ho provin enretirant primer tan sols una peça per facilitar l'èxit.

Descripció: Muntar encaixos i puzzles.

Funció: *Manipulació i planificació: Coordinació òculomanual, funció gestàltica.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Encaixos i puzzles de fusta d'entre 2 i 16 peces per col·locar.

Execució aconsellada:

- Ensenya als teus alumnes, amb una demostració, a col·locar les peces, treu-ne primer una i ajuda a col·locar-la, després deixa que la posi tot sol.
- Treu dues peces, i així progressivament. Cal animar cada pas de cada alumne i fer que s'adoni del que va construint amb les seves mans.

Recollida: Cal endreçar els materials emprats al racó dels jocs.

Dificultats per a graduar: El nombre de peces i la dificultat per col·locar-les.

Facilitadors: El nombre de peces i la dificultat per col·locar-les.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits d'activitat oral.
- Comprensió oral.

Tonellets i matrioskas

Factors motivacionals: Si el mestre té la gràcia que es necessita per ésser tutor dels alumnes d'aquesta edat, amb les matrioskas i els tonellets es convertirà —als ulls dels seus alumnes— en un mag que va traient peces o les fa desaparèixer com si fos un professor de Hogwarts (la coneguda escola de màgia on estudia en Harry Potter). D'aquesta forma serà fàcil que s'animin a provar-ho ells.

Descripció: Desmuntar Matrioskas i Tonellets i muntar cada una de les dues peces que conformen una «capa» i també l'un dins de l'altre.

Funció: Coordinació òculomanual, anar construint el concepte de tamany.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Tonellets i Matrioskas, estaria bé trobar-ne un per a cada alumne amb models diferents.

Execució aconsellada:

- Ensenya als teus alumnes, amb una demostració, a treure cada capa de les Matrioskas i/o dels Tonellets.

- Treu-ne primer una i ajuda a muntar-la, deixa que treguin una altra capa i que la muntin al costat, i així successivament fins que sàpiguen fer-ho sols.

Recollida: Cal endreçar els materials emprats al racó dels jocs.

Dificultats per a graduar: El nombre de nines, peces, que cal treure i la dificultat per desencaixar-les.

Facilitadors: Fer servir cubs sense «tapa», que no calgui desencaixar les dues peces. Tipus cubs de diferents colors i grandària que es fiquen uns a dins dels altres.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.

5.3.4 JOCS DELS MEUS AVIS

El que fa el rei ho fa la mona

Factors motivacionals: La mestra comença a gesticular, a moure els braços, i demana a les nenes i nens que la imitin.

Descripció: Imitar.

Funció: * Imitació: coordinació del motor gros.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra i un educador.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Segons cada centre d'interès, anirem combinant els conceptes treballats i tindrem preparat el llistat d'accions a realitzar que vulguem.

Execució aconsellada:

- Els jugadors formen una filera davant del rei.
- El rei callat fa de forma molt ostentosa:
- El rei es posa «les mans a la panxa» i tots els jugadors l'imiten.
- El rei ara fa un altre gest «Aixeca un braç» i els nens/es aixequen el braç.
- Ara ràpidament fa una altra cosa «s'ajup», i els nens resten en la posició anterior.
- Si un nen no compleix la imitació del rei, quan ha de fer-ho, o bé si canvia de posició quan no s'ha de moure, s'ha equivocat i s'asseu fins al final de la partida.
- El qui queda l'últim guanya i es converteix en «Rei».

Recollida:

Dificultats per a graduar: La longitud de la seqüència a imitar.

Facilitadors: La longitud de la seqüència a imitar.

Temps de realització: 10 minuts.

Coneixements mínims:

- Imitació.
- Comprensió oral.

Escarabat BUM-BUM

Factors motivacionals: El tutor es posa a cantar la cançó i demana: Qui vol jugar amb mi a l'escarabat bum-bum?

Descripció: Mentre tots canten, un alumne està bocaterrosa i els altres, en fila, li piquen d'un en un, a l'esquena i es tornen a posar a la cua. Al que li toca el torn quan s'acaba la cançó pica més fort a l'esquena del company ajupit i diu: «Escarabat, endevina qui t'ha picat», aquest immediatament s'ha d'aixecar i endevinar qui ha estat.

Funció: Discriminació auditiva de la veu del company que li pica cada cop i molt especialment de l'últim que li ha picat l'esquena.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

Execució aconsellada:

- Tots els jugadors es troben reunits, menys un que està bocaterrosa.
- Quan es dona l'ordre, tots els alumnes, obligatòriament, comencen a cantar: «Escarabat bum-bum, posa-hi oli posa-hi oli, escarabat bum-bum, posa-hi oli en el llum, si en el llum no n'hi ha, a l'escalfeta, a l'escalfeta, si en el llum no n'hi ha, a l'escalfeta n'hi haurà».
- Mentre es canta la cançó, tots els nens van picant molt fluix a l'esquena del jugador que està estirat a terra i, just en acabar la cançó, un dels nens (determinat anteriorment) pica un pèl més fort sobre el nen que està estirat fent així l'últim cop i diu: Escarabat, endevina qui t'ha picat. Per tal de que el nen que para, en sentir la seva veu, pugui reconèixer-lo.
- Seguidament, el jugador que parava ha de girar-se, mirar als seus companys i identificar qui ha estat l'últim jugador en picar-lo.
- Si l'endevina passa a parar, però si no encerta, li toca tornar a parar.
- Poden haver-hi variants i anar canviant cada vegada de jugador per tal que tothom participi per igual.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 10 minuts.

Coneixements mínims:

- Comprensió oral.
- Discriminació auditiva.

Trobar el conillet

Factors motivacionals: (Amb veu molt fluixeta i misteriosa) Ara vosaltres us tapareu els ulls amb les mans, jo amagaré el conillet i... a veure qui el troba. Vinga, tapeu-vos els ulls!!

Descripció: A partir de «pistes» orals (adverbis de lloc) trobar un objecte amagat.

Funció: Funcionalització dels conceptes de posició: més amunt, endavant, al darrere...

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Un conillet de peluix

Execució aconsellada:

- Un dels nens para i surt un moment de la classe. Mentre tots canten la cançó del conillet, (Conillet a amagar que la llebre va a caçar, de nit i de dia la llebre corria. Conillet està ben amagadet?), la tutora o un company amaga el conillet de forma «evident».
- Per tal de treballar les nocions d'espai i el vocabulari propi (dintre/fora; sobre/sota; lluny/prop... el mestre verbalitza on està amagat el conillet. El conillet és: a sota la taula, dintre de la paperera, aprop de la porta...).
- Es fa entrar el nen que para i tots pregunten: On és el conillet? Qui para ha de trobar on és amagat. Tots poden participar donant-li pistes.

Recollida: Cal endreçar el conillet al racó dels jocs.

Dificultats per a graduar: El nombre de «pistes» que es donen alhora.

Facilitadors: Fer servir pictogrames per si no surt la paraula que fa de pista.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de joc.
- Conceptes de lloc i posició treballats.

Endevinalles a partir d'onomatopeies

Factors motivacionals: La mestra els diu: «Ara jugarem a les endevinalles». I comença a explicar.

Descripció: Substitució de l'onomatopeia pel nom correcte, l'onomatopeia pot anar acompanyada del gest.

Funció: Identificació i ús de les onomatopeies i substitució pel nom correcte.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal tenir una bona història preparada, que lligui amb el centre d'interès i amb els objectius quinzenals que ens proposem.

Execució aconsellada:

- Comença a explicar l'endevinalla en la qual els nens han d'endevinar l'acció o l'objecte que representa l'onomatopeia: «Avui, quan estava dormint, RING-RING m'han despertat, sabeu qui

m'ha despertat?». «Avui m'he espantat molt perquè TOC TOC TOC, a les cinc de la matinada, sabeu que ha passat?». «Ahir vaig anar a NYAM-NYAM amb els meus pares, sabeu què vaig anar a fer amb els meus pares?»...

- Els nens que saben la resposta aixequen la mà.
- Qui encerti la resposta (despertador, trucar a la porta, menjar...) obtindrà un punt, i guanya qui té més punts.
- També, i si és possible, podem fer que alguna vegada siguin ells els que expliquin l'endevinalla.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Imatges per assenyalar.

Temps de realització: 5 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Coneixement de les onomatopeies utilitzades.
- Lèxic bàsic.

Sota el pont

Factors motivacionals: Mireu, ara us ensenyaré a jugar a la cançó de sota el pont, i ... (comença a cantar la cançó).

Descripció: Un tren fet per alumnes agafats en fila passa cantant per sota d'un pont (dos alumnes agafats de les mans amb els braços estirats). L'últim es queda atrapat en el pont i ha de respondre a una pregunta que el col·loca a una banda o l'altre del pont. Guanya qui estira més fort al final.

Funció: Seguir la seqüència, coordinació i habilitat motora.

Forma d'inici de l'activitat: A la classe o al jardí, amb una demostració dels alumnes més grans que ja saben jugar.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

Execució aconsellada:

- Es posen dos jugadors, un davant de l'altre, agafats per les mans en forma de pont.
- La resta de companys van passant per sota el pont en fila, i mentre van passant per sota el pont, van cantant la següent cançó: «Sota el pont, sota el pont, apa doncs passem-m'hi, el nostre pont té dos pilars, passem sense tocar-los».
- «Tu passes, tu passes, tu quedes presoner del pont».
- Just en acabar la cançó, el dos jugadors que fan de pont baixen els braços, de tal manera que un dels participants queda atrapat al pont.
- A aquest jugador se li pregunta: «amb qui dels dos vols anar?»; ell escull un dels dos i es col·loca darrere, en fila.
- Això es va repetint fins que tots els jugadors han quedat atrapats i han escollit amb qui volen anar.
- Una vegada tots els nens estan col·locats, els dos primers de cada fila s'agafen de les mans i cada fila ha d'estirar cap a la seva banda, la primera fila que passi la línia dibuixada a terra perd.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 15 minuts

Coneixements mínims:

- Seguiment d'instruccions.
- Mobilitat.
- Comprensió oral.

La mare ha anat al mercat

Factors motivacionals: Si la professora és expressiva aquí li pot posar molt de teatre perquè els alumnes riuin, es diverteixin, el concepte quedi ben incorporat i el lèxic après, tot jugant.

Descripció: La professora va dient una sèrie de paraules que es poden representar de forma ràpida, fàcil i evident.

Funció: Incorporació de conceptes i de lèxic, memòria.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal tenir preparada la llista de les paraules que direm.

Execució aconsellada:

Es pot fer amb els conceptes del centre d'interès que estem treballant, però no es pot oblidar que també cal arrossegar els conceptes dels centres d'interès anteriors, com es aquest exemple:

- Els nens formen un cercle.
- La mestra, que és la conductora, diu: «Ma mare ha anat al mercat i ha comprat un telèfon».
- I tots els jugadors repeteixen la frase i fan el gest de parlar per telèfon.
- «Un gronxador» i els jugadors es gronxen cap endavant i cap endarrere.
- «Una pilota de futbol» i tots els jugadors xuten.
- «Una escombra» i tots escombren, etcètera.
- A cada nova compra, els jugadors han de repetir tota la frase i fer correctament els gestos.

Recollida:

Dificultats per a graduar: Que arrosseguin els noms i gestos anteriors.

Facilitadors: Una sola paraula, un sol gest. Possibilitat d'assenyalar un dibuix.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Coneixement de les onomatopeies.

Animals de la granja

Factors motivacionals: Si la professora és expressiva aquí també li pot posar molt de teatre perquè els alumnes riguin, es diverteixin, el concepte quedi ben incorporat i el lèxic après, tot jugant.

Descripció: La professora va dient una sèrie de paraules que tenen un so molt evident.

Funció: Discriminació auditiva, incorporació de conceptes i de lèxic, memòria.

Forma d'inici de l'activitat: Al jardí, amb una petita explicació i demostració de l'activitat per part dels alumnes més grans que ja saben jugar.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal tenir preparada la llista de les paraules que direm.

Execució aconsellada:

Pel centre d'interès de la granja

- La mestra, a cau d'orella, els diu als nens quin animal han de representar. Sempre fent una parella de cada animal (dues vaques, dues gallines, dos ànecs...).
- Al senyal, tots comencen a fer el seu crit (Muuu, coc-coc-coc, cua-cua...), fins a trobar la seva parella.
- Una variant podria ser que tots els nens anessin amb els ulls tapats i haguessin de trobar la seva parella només escoltant els diferents sons.

Pel centre d'interès de la casa

- La mestra, a cau d'orella, els diu als nens quin objecte de la casa han de representar. El joc requereix sempre una parella (dos faran de telèfons, dos que truquen a la porta, dos faran de ràdio...).
- A la senyal, tots comencen a fer el seu crit (ring-ring, toc-toc...) fins a trobar la seva parella.
- Una variant podria ser que tots els nens anessin amb els ulls tapats i haguessin de trobar la seva parella només escoltant els diferents sons.

I així amb els diferents centres d'interès.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Possibilitat d'assenyalar un dibuix.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Seguiment d'instruccions.
- Coneixement de les onomatopeies.

El joc de la memòria

Factors motivacionals: Aquí el mestre cal que sigui molt misteriós i col·loqui cada objecte amb molt de protocol perquè tots els alumnes si fixin ben bé.

Descripció: Endevinar quin objecte falta d'entre els que s'han vist prèviament.

Funció: Memòria, Incorporació de conceptes i de lèxic.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal tenir preparats els objectes que ens interessin segons el centre d'interès que estiguem treballant.

Execució aconsellada:

- Es col·loquen en una taula els objectes escollits (de 3 a 5 per començar).
- Es deixa que els nens els observin durant un cert temps (2 o 3 minuts).
- Tot seguit els nens es giren d'esquena a la taula, i el mestre en treu un.
- Guanya la nena o nen que endevina l'objecte retirat.
- Qui en diu un que està a la taula és eliminat.

Recollida: Cal endreçar els materials emprats al racó dels jocs.

Dificultats per a graduar: El nombre de peces.

Facilitadors: Dibuixos per poder assenyalar el que falta.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Coneixement dels objectes de la taula.

5.4 PREPAREM LA FESTA

5.4.1 INTERACCIÓ DELS OBJECTIUS CURRICULARS TREBALLATS EN AQUEST RACÓ AMB LES ÀREES D'HABILITATS ADAPTATIVES

Analitzant els objectius curriculars de la LOGSE observem que es relacionen directament en la intervenció i progrés educatiu amb les deu àrees d'habilitats adaptatives.

A cada etapa de la vida d'una persona les diferents àrees tenen un pes diferent en coherència amb el que fa el grup de nens de referència social i de la seva edat cronològica.

Objectius terminals de procediment

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Aplicar una postura correcta en situacions determinades.										
Experimentar possibilitats de l'espai gràfic.										
Interpretar mitjançant l'entonació i el gest.										
Interpretar mitjançant l'associació amb experiències.										
Interpretar ordres senzilles.										
Expressar-se de forma ordenada i amb entonació.										
Emetre, de forma correcta, la majoria de sons significatius.										
Utilitzar el nom correcte per designar persones.										
Recordar fets, accions i ambients.										
Recordar i reproduir sistemes senzills.										
Memoritzar noms d'animals, plantes, objectes...										
Augmentar el vocabulari d'experiència propi.										
Reproduir els moviments bàsics de l'escriptura.										
Manipular objectes i materials.										
Coordinar l'acció motriu-visual mitjançant el gest.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Demostrar destresa i habilitat manual.										
Utilitzar tècniques que permeten l'experimentació.										
Elaborar formes tenint en compte les orientacions.										
Representar objectes i situacions.										
Utilitzar, de forma autònoma, els estris.										
Expressar-se mitjançant la imaginació.										
Realitzar imatges amb intencionalitat.										
Utilitzar els materials i estris seleccionats.										
Endreçar els estris i materials usats.										
Identificar atributs d'un objecte.										
Observar i manipular objectes.										
Relacionar elements a partir d'aspectes qualitius.										
Construir seqüències amb elements.										
Relacionar agrupacions d'elements.										
Interpretar informacions relatives.										
Classificar agrupacions per criteri de quantitat.										
Establir un ordre de successió de menys a més.										
Aplicar les nocions de «tants elements com».										
Utilitzar el nombre natural per determinar una relació.										
Experimentar amb línies, superfícies i cossos.										
Distingir les línies rectes de les corbes.										
Reconèixer de forma visual i tàctil.										

Objectius terminals de fets i conceptes

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de fets i conceptes										
Interpretar la noció global i sincrètica de la funció.										
Adquirir nocions espacials per orientar-se.										
Utilitzar els processos bàsics relacionats amb l'anàlisi.										
Reconèixer el llenguatge visual i plàstic com a instrument.										
Identificar els recursos del llenguatge visual i plàstic.										
Reconèixer el propi entorn a Catalunya.										
Mostrar coneixements dels elements bàsics del llenguatge.										
Conèixer el nom de materials i estris.										
Diferenciar qualitats de materials.										
Denominar les nocions bàsiques dels elements.										
Dominar i denominar les nocions bàsiques.										
Iniciar-se en les nocions de frontera-regió en el plànol.										

Objectius terminals d'actituds

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Iniciativa en la demanda d'ajut per afectiva										
Participar en les activitats organitzades										
Esforçar-se per controlar la pròpia acció										
Ser conscients de les situacions que poden comportar										
Interessar-se per comprendre què diuen										
Posar cura per parlar en un to de veu correcte										
Respectar les diferents formes d'expressió verbal										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Esforçar-se per parlar cada vegada millor.										
Interessar-se pel llenguatge escrit: llibres, rètols, etc.										
Tenir una actitud positiva davant dels aprenentatges.										
Gaudir d'un ambient estèticament agradable.										
Tenir una actitud activa envers la visualització.										
Sentir curiositat per experimentar i manipular.										
Esforçar-se per mantenir una constància i ganes.										
Apreciar els treballs propis i els dels companys.										
Tenir confiança en les pròpies possibilitats.										
Actitud de respecte i valoració per obres artístiques.										

5.4.2 ACTIVITATS DE PLÀSTICA

El mural

Factors motivacionals: «Ara ens estirarem tots a terra ben plans, com si dormíssim.» El professor s'aixeca i va tocant el cos de cadascú per fer notar les parts del cos.

Interessa que es facin conscients del seu cos tocant ben bé a terra, notar la pressió de cada part del cos sobre terra. El professor ajuda a vivenciar manipulant el contorn del cos de cada nen. Després ho fa un altre company resseguint amb la mà el contorn. Quan riuen i estan contents amb les pessigolles, van percebent el seu cos. Es proposa resseguir el contorn de cada nen i nena.

Descripció: Resseguir contorns, pintar i enganxar per preparar decorats i disfresses pels jocs de rol i la representació de contes.

Funció: Habilitats manipulatives fines i seguiment d'instruccions orals per la realització d'activitats gràfiques.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Paper d'embalar, tisoires, retolador gruixut.

- Pintures, ceres...
- Revistes, gomets...

Execució aconsellada:

El meu cos

1a sessió

- Dibuixar (resseguint) el propi cos tot verbalitzant. Fer-ne el contorn.
- Posar paper d'embalar a terra; un tros tan gran com l'alçada del nen.
- El nen s'hi estira i la mestra ressegueix el seu cos tot dient el que dibuixa: ara dibuixo el teu cap...
- Després tots mirem el dibuix i el comparem amb el nen. Posem nom al dibuix (en Pol).
- Penjar els dibuixos dels nens.

2a sessió

- Per fer servir decorats de l'obra de teatre, amb: ceres, tempera, retoladors o el material que es vulgui segons el nivell de dificultat de cada alumne, pintem per dins, sense sortir de la ratlla, el cos dibuixat a mida real tot verbalitzant el que anem dibuixant.
- Pintem el cap tots alhora. Tots de colors diferents. Pintem els braços...

3a sessió

- Portar de casa revistes i retallar amb punxó o tisores, sempre segons el nivell dels o de l'alumne, diferents parts del cos (un nas, una boca, uns ulls, una mà...).
- Podem posar-li, melic, ungles amb gomets...
- Un cop acabat el treball plàstic dels ninots, aprofitarem per fer jocs de llenguatge com ara endevinalles (Qui és aquest? En Pol... Què es això? El nas del Miquel...), de classificació (pengem els ninots a la paret de més baix a més alt), d'associació (aquest dibuix correspon al... Pol)...
- Val la pena aprofitar també aquests ninots de mida reals pel centre d'interès dels vestits.

Els vestits

1a sessió

- Es demana als nens i nenes que es treguin el jersei, després els pantalons o la faldilla, després la bata, l'abric...
- Amb paper d'embalar repetim les activitats anteriors per fer al ninot un jersei a mida natural, uns pantalons, unes sabates i un barret.
- Posem la peça de roba damunt el paper d'embalar i fem el contorn que després retallarà la mestra.

2a sessió

- Pintem les peces de roba del color que cada alumne vulgui, posem al seu abast els colors que hem treballat fins ara, es deixa eixugar bé i vestim el ninot.
- Farem activitats de llenguatge treballant l'estructura de demandes tot jugant a intercanviar les peces de roba que hem fabricat («Pol, em deixes la teva jaqueta?»).

El Nadal

- Repetirem el tipus d'activitat anterior amb estrelles, avets, boles, cada alumne pot escollir quin guarniment vol fer per l'arbre de Nadal. La mestra farà l'arbre de Nadal ben gran i verd.
- Els alumnes faran el contorn amb unes mostres boniques, ho retalla la mestra.

- Pintem les peces.
- Les enganxem a l'arbre de la classe i després s'enganxen a l'àlbum del primer trimestre.

Recollida:

- Es renten les mans si s'han embrutat.
- Es desa tot el material al seu lloc.
- Es llencen els papers de diari a la paperera.
- Es recullen tots els papers que hagin caigut a terra i es llencen a la paperera.
- Es netegen les taules si estan tacades.

Dificultats per a graduar: El material a emprar.

Facilitadors: El material a emprar.

Temps de realització: 20 minuts des de que es comença fins que s'acaba per cada sessió.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Seguir instruccions.
- Comprensió i expressió oral.

Aquesta activitat la podem repetir amb cada centre d'interès canviant les peces que resseguim, pintem i enganxem segons els continguts que s'hagin programat per a cada un d'ells.

Fer collages

Un àlbum especial

Factors motivacionals: «Sabeu què farem avui amb aquestes cartolines i aquests papers de colors? Doncs avui farem un àlbum especial, un collage amb les nostres fotos. Mireu que divertida que és aquesta foto, de qui és? Qui és aquest? Qui és més gran, el gos de l'Hèctor o el gos d'en Roger? I aquesta? Va som-hi!! enganxem-les, que quedarà molt maco!!»

Descripció: Conceptes i enganxar fotos.

Funció: Habilitats manipulatives fines (la pinça amb l'índex i el polze).

Forma d'inici de l'activitat: Al racó de preparem la festa.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Algun dia demanarem als alumnes que portin una selecció de fotos de la família, de casa seva, del seu supermercat, de mascotes... que els alumnes ja coneguin i amb les quals es trobin a gust.

Execució aconsellada:

- Quan tinguem una selecció de fotos que hagin portat de casa enganxarem les fotos amb cola blanca a una targeta. Per evitar que l'alumne deteriori les fotos, es poden folrar amb paper adhesiu transparent, així quedaran ben protegides.
- Si tenim moltes fotos es poden enganxar en diferents targetes, amb una perforadora fem un forat al marge superior de l'esquerra de cadascuna de les targetes i passem un fil de cotó o un cordill resistent per tots els forats per subjectar les targetes com si fos un àlbum.

- L'alumne es divertirà molt en reconèixer tantes cares conegudes.

Recollida: Cal endreçar els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.

Mosaics

Factors motivacionals: «Sabeu què farem avui amb aquestes cartolines i aquests papers de colors? Doncs avui farem... un collage per als decorats pel conte (o les tapes de l'àlbum per al centre d'interès...).»

Descripció: Estripar i enganxar papers.

Funció: Habilitats manipulatives fines (la pinça amb l'índex i el polze).

Forma d'inici de l'activitat: Al racó de preparem la festa.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- El tutor té tot el material preparat: cartolines de la grandària corresponent, paper de xarol o de revistes de colors per estripar i enganxar.
- El mestre presenta als alumnes un dibuix d'un nen i d'una nena despallats, i proposa als nens que els posin vestits amb els papers de colors. Per engrescar-los ensenya un model acabat i els va anomenant les peces que hi ha posades i el color (aquest nen té un jersei vermell, porta uns pantalons blaus...).
- Es posaran papers de rotlle sobre la taula per no tacar-la.

Execució aconsellada:

El supermercat

1ª sessió

- Presentarem uns models de fulls de diferents seccions d'un supermercat: la fruiteria, la peixateria, la carnisseria, la xarcuteria, les caixes enregistradores... cada alumne n'escollirà un.
- Abans de començar a estripar i enganxar amb cola els productes de cada secció, repassarem tots junts cada fitxa. Per exemple: Qui te la fruiteria? Què enganxarà la Iria aquí? I de quin color posarà els plàtans?
- Després cada nen començarà.

2ª sessió

- En un paper d'embalar molt gran muntarem, enganxant a cada secció, el collage de cada alumne, el supermercat complert. «Què posarem a l'entrada? Què hi ha a la entrada i sortida del súper? A veure què veiem, què ha posat la Aïna, a la carnisseria?»
- Després penjarem el mural en una paret de la classe.

Els vestits

- S'ofereixen als alumnes diferents làmines de nens i de nenes dibuixats despullats.
- Cada nen i nena escull el dibuix que més li agrada.
- Cada alumne explica o assenyalava quina peça de roba vol fer i de quin o quins colors. Quan tots ho tenen clar, cada alumne comença a estripar el paper amb els dits, a trossos petits, i els va enganxant.
- El tutor va controlant de manera individual els alumnes per ajudar els que tinguin més dificultats.

Aquests collages de nens els podem fer servir per al centre d'interès de l'escola i situar els nens a la classe o al pati...

Aquesta activitat la podem repetir amb cada centre d'interès canviant el dibuix amb què farem el collage, segons els continguts que s'hagin programat per a cadascun d'ells.

Recollida:

- Es renten les mans si s'han embrutat.
- Es desa tot el material al seu lloc.
- Es llencen els papers de diari a la paperera.
- Es recullen tots els papers que hagin caigut a terra i es llencen a la paperera.
- Es netegen les taules si estan tacades.

Dificultats per a graduar:

- Fer l'activitat amb el dibuix pintat prèviament.
- Fer la mateixa activitat amb mosaic, cal enganxar dins de la plantilla.
- Tipus de paper a estripar.
- Grandària dels trossos que s'han d'estripar.
- Fer sèries predeterminades.

Facilitadors:

- Estripar el paper només en tires.
- El tutor posa la cola.
- Quantitat de papers.

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que recullen.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió d'instruccions.
- Saber realitzar la pinça amb els dits.

També podem fer la mateixa activitat de collage amb fotos que siguin properes a l'entorn natural de cada alumne.

Fer modelatge

Pel centre d'interès el supermercat.

Factors motivacionals: Ja tenim resseguit i pintat el supermercat, ara podríem fer les fruites, les patates, els tomàquets, què més podríem fer? Voleu que ho fem ara?

Descripció: Treballar amb les mans la plastilina o el fang fins a aplanar-la, donar-li forma de xurros, boletes... per l'objecte que sigui adient per a aquell centre d'interès.

Funció: Força i habilitat manipulativa i també la pinça.

Forma d'inici de l'activitat: Cada alumne, assegut al voltant de la taula al racó de preparem la festa amb el material davant. El mestre presenta als alumnes diferents models acabats i els engrescarà amb una demostració a intentar-ho ells.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- El tutor té tot el material preparat: plastilina o fang i bastons primos o escuradents.
- Per fer figures amb plastilina només són necessaris els dits, però pot resultar divertit amb alguns utensilis. Els de la cuina, com el premador d'all, els motlles de galetes, els ratlladors i els tacs d'ampolles, poden ser molt útils. Assegura't que els alumnes no es puguin fer mal. Et pots posar a jugar amb ells.
- Es posa l'hule a sobre de la taula per no tacar-la.

Algun dia també pot ser divertit fer plastilina casera:

- Barreja sal, farina i aigua en un recipient i afegeix unes quantes gotes de colorant. Guarda la plastilina en recipients o bosses de plàstic de tanca hermètica.
- Dóna als alumnes la plastilina i deixa que es diverteixin tocant-la.

Execució aconsellada:

- Què voleu fer per al supermercat? Un cop cada alumne hagi donat la seva resposta se li demanarà que assenyali el model que correspon al que vol fer per tal de comprovar que la seva imatge correspon a la paraula que ha dit, i se li preguntarà per la forma (xurro, bola, plana) i el color, quan respon al color se li dóna o agafa la plastilina que li cal o el fang.
- Seguint les indicacions del mestre, cada alumne comença a «estovar» la plastilina o el fang pressionant amb la mà i els dits, o amb algun útil de cuina, seguint el model del tutor, que ho fa al mateix temps.
- Un cop tova, s'agafa una part més petita i es modela segons el que es vulgui fer.
- Per fer pastanagues, albergínies, carbassó, escollirem plastilina taronja, lila i verda, i farem «xurros», que es fan lliscant amb la mà per sobre de la taula fins que queda més o menys cilíndrica, si son taronges, pomes, tomàquets, haurem de fer boletes; cal fer-les lliscant suaument entre els dos palmells de la mà...

Recollida:

- Es renten les mans.
- S'ordena tot el material al seu lloc.

Dificultats per a graduar: Grandària i forma.

Facilitadors: Utilitzar els materials de modelatge més tous, pasta blanca, plastilina tova...

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.
- Motricitat fina.

Imprimir

Per al centre d'interès el supermercat

Factors motivacionals: Avui podríem fer com els grans de l'escola i imprimir en una targeta albergínies, tomàquets, pastanagues... Què més podríem fer? Voleu que ho fem ara?

Descripció: Imprimir targetes amb dibuixos relacionats amb el centre d'interès que estem treballant.

Funció: Precisió, força, creativitat, habilitat manipulativa i també la pinça.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat. La mestra presenta als alumnes diferents models acabats i els ensenyarà o repassarà els conceptes que corresponen a cada dibuix.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- El tutor pot fer servir patates o naps, o porros o pastanagues. Talla els porros i pastanagues a daus grossos o per la meitat. Talla un dibuix en relleu sobre cada hortalissa, que representi objectes relacionats amb... (el centre d'interès).
- Què voleu imprimir en aquesta cartolina? Taronges? I de quin color son les taronges?
- Quan tots el alumnes tenen decidit què volen imprimir, i el color que han d'utilitzar, s'inicia el procés.
- S'agafa la patata, es suca a la pintura i es prem a sobre del paper sense que llisqui, mantenint la posició. Es deixa als alumnes que ho marquin tants cops com vulguin.
- Es deixa eixugar. Es pot fer servir per a les activitats relacionades amb els jocs de rol.

Per al centre d'interès del Nadal

Pintura de fulles

- Fes portar fulles d'arbres als alumnes. Si és possible, també les podeu recollir al pati.
- Prepara la taula amb l'hule, posa les pintures de dits de color vermell, verd fosc i daurat a sobre.
- Dóna a cada alumne una fulla i ensenya'l a pintar-la amb els dits, cobrint tota la fulla.
- Quan la fulla estigui pintada, ensenya'l a donar-li la volta i a estampar-la al paper perquè aquest quedi imprès amb el dibuix de la fulla.
- Després podeu fer els decorats de Nadal, la felicitació de l'any nou...

Recollida:

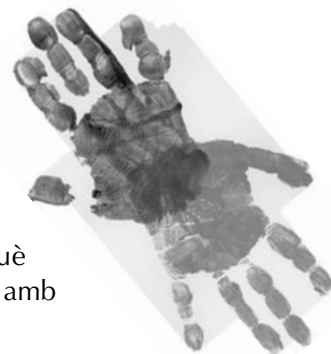
- Es renten les mans.
- Es desa tot el material al seu lloc.

Dificultats per a graduar: Fer sèries predeterminades

Facilitadors:

Gravat de mans

- Agafem la mà d'un alumne i li posem sobre la safata perquè s'impregni de pintura. Després li fem posar la mà sobre el paper, amb pressió.
- Gaudirà de veure la seva mà al paper i ho provarà de fer ell sol.

Pintura amb els dits

- Fem la mostra amb un alumne, que mulli el dit en una pintura i faci ditades i caminets sobre el paper.

Quan considerem finalitzada l'activitat podem retallar formes amb el paper, que tinguin a veure amb el centre d'interès que estem treballant. Així tots hauran col·laborat a fer el mural.

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació.
- Comprensió oral.
- Memorització.

Pintar objectes

Factors motivacionals: Aquí tenim macarrons, boletes de fang que vàreu fer ahir, jo crec que quedaria tot més bonic si estigués pintat de colors, per això us he portat aquests pots de pintura de colors, els que vulguin poden fer servir pinzell, com els pintors importants, i els altres poden sucuar les peces a la pintura. D'acord? Som-hi!

Descripció: Pintar boles de fang per fer un collaret, les peces de fruita del supermercat, el que tinguem previst segons el centre d'interès que estiguem treballant.

Funció: Motricitat fina i els requisits necessaris per iniciar l'escriptura, funcionalització dels colors.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat. La mestra presenta als alumnes diferents models acabats i els ensenyarà o repassarà els conceptes (noms i colors fonamentalment) que corresponen a cada objecte.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- El tutor té tot el material preparat: un hule per cobrir la taula, safates de cartró, els macarrons o les boletes de fang eixutes, pinzells i tèmperes de diferents colors, gots o plats de papers per posar la pintura.

- El mestre torna a presentar als alumnes uns models acabats i el material necessari per confeccionar-los, fent-los participar en l'explicació.
- Els explica què poden fer i perquè servirà i fa una demostració de com es pot pintar.
- El tutor posa una mica de pintura de cada color en un plat fons o en un got al mig de la taula.

Execució aconsellada:

- Seguint les explicacions i la seva pròpia creativitat, cada alumne agafa l'objecte que vol (després d'haver-lo demanat) i un pinzell, i pinta, del color que ha dit, la peça.
- Una vegada pintades es deixen en un safata, són molt pràctiques les de cartró de pastisseria, perquè s'eixuguin.

Recollida

- Es renten les mans i els pinzells.
- Es desa tot el material al seu lloc.
- Es llencen els plats bruts de pintura a la paperera.
- Es netegen els hules si estan tacats.

Dificultats per a graduar:

- Grandària de les boletes.
- Gruix dels pinzells.

Facilitadors:

- Pels alumnes amb dificultats manipulatives importants es substitueix el pinzell per sucari amb les mans l'objecte a pintar amb pintura de dits, cal tenir-ho previst abans de començar i que estigui ben arremangats.
- Suport físic del tutor.

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Comprensió oral.
- Imitació.
- Motricitat fina.

Enfilar

Per al centre d'interès de les joguines

Pip pip!, Arriba el tren

Factors motivacionals: «Mireu què porto» Els ensenya un tren que porta arrossegant d'una corda. «Voleu fer-ne un?»

Descripció: Enfilar pots de tetrabrick per fer un tren.

Funció: Habilitats manipulatives (la pinça: polze + índex).

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cinc o sis cartrons de tetrabrick.
- Un cordill molt llarg de les sabates.
- Sorra o pedretes.

Execució aconsellada:

- Perfora cinc o sis cartrons de tetrabrick, i treu la part inferior perquè es pugui passar el cordó amb comoditat.
- Cada alumne ha d'enfilar, amb un cordill de les sabates, els forats per ajuntar els cartrons i fer un tren amb ells.
- El cordill hauria ser prou llarg com perquè en sobri mig metro per davant per estirar del tren.
- Perquè no caiguin «els vagons» cal omplir-los amb sorra o pedretes.
- Ensenya als alumnes a estirar del tren de cartrons per terra.

Recollida: Cal endreçar els materials emprats al racó corresponent.

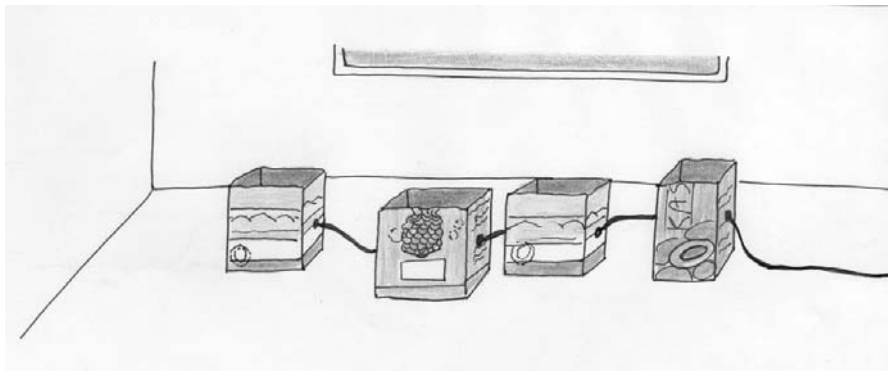
Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Motricitat fina.

Sonall mòbil

Factors motivacionals: «Mireu què porto» els ensenya un mòbil amb testos, el mou i els ensenya com sona. «Voleu fer-ne un?»

Descripció: Enfilar boletes de fang i testos per fer un mòbil.

Funció: Habilitats manipulatives (la pinça: polze + índex), fer el nus.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

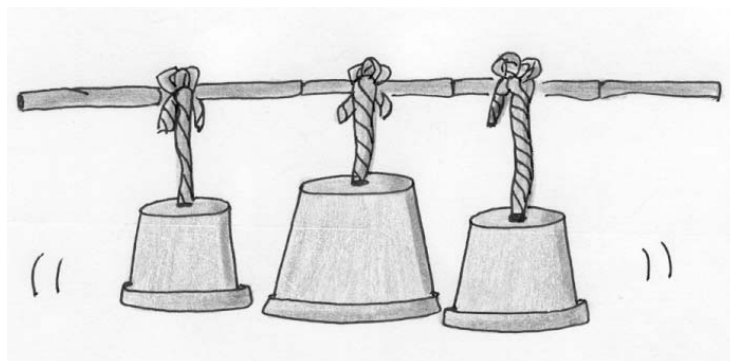
Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Testos petits de diferents mides.
- Pals d'escombra (millor de canya).
- Corda gruixuda, es més bonica la rústica.
- Boletes de fang amb un forat al mig.
- Pintura de dits daurada, verda i vermella.

Execució aconsellada:

- Primer pintarem de verd el test amb pintura de dits, després li posarem uns caminets amb pintura de dits vermella fent una sanefa a tot el voltant i per últim li posarem unes ditades daurades.
- Agafem els testos petits de diferents mides, agafem un pal d'escombra, enfilem amb corda dues boletes de fang separades uns 2,5 cm, fent el nus que las separi i mantingui fixes, tants com testos tinguem.
- Una bola s'aguantarà dins el test i l'altra farà de sonall.
- Passem una corda enfilada per cada test i lliguem el final al pal de l'escombra.
- Ens quedaran unes campanes penjant del pal.

Recollida: Es desa tot el material al seu lloc al racó de Preparem la festa.

Dificultats per a graduar:

- Grandària de les boletes.
- Grandària dels forats.
- Grossor del fil o corda.

Facilitadors:

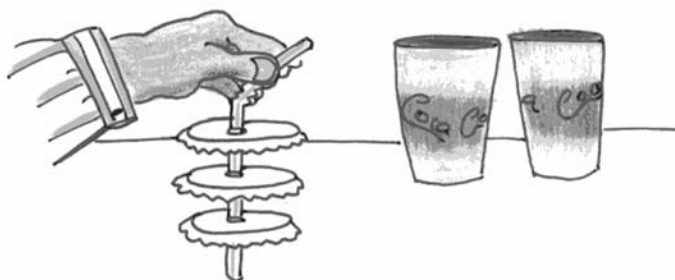
Activitat alternativa: Aprofitant materials d'un restaurant de menjar ràpid

- Cinta adhesiva per posar a la punta de la corda perquè sigui més fàcil d'enfilem.
- Agafem diverses tapes de plàstic dels gots de beguda i les passem per una palleta de beure, deixant entre cada tapa una mica d'espai.
- Ensenya als alumnes com treure les tapes i com tornar a posar-les.

Temps de realització: 1/4 d'hora des que comencen a preparar-se fins que recullen.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.
- Mobilitat manipulativa a nivell d'agafar objectes petits.

Collarets i polseres

Centre d'interès de la família

Factors motivacionals: «Mireu què porto posat», la mestra «llueix una col·lecció preciosa» de collarets i polseres: n'hi ha de boletes de fang de colors, n'hi ha de diferents tipus de pasta, n'hi ha del mateix tipus, tota d'uns colors molt i molt bonics. «Voleu que avui fem polseres i collarets per a vosaltres?»

Descripció: Enfilat boletes de fang o de pasta per fer un collaret o una polsera.

Funció: Habilitats manipulatives (la pinça: polze + índex).

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat, presenta als alumnes diferents models acabats i els engrescarà, amb una demostració, a intentar-ho ells.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cordó de sabates.
- 1 capsa amb boletes de fang foradades i eixutes.
- 5 capsetes de plàstic amb pasta de diferents tipus (que ho portaran de casa) que hauran pintat prèviament (vegeu Pintem objectes).
- El mestre torna a presentar als alumnes un model acabat i el material necessari per confeccionar-lo, fent-los participar en l'explicació. Els explica què faran i per què.

Execució aconsellada:

- La tutora preguntarà si volen fer un collaret o una polsera i anirà tallant i fent el nus a la punta, també en tallarà un tros per a ella.
- Ensenyarà a enfilat la pasta.
- Al final es lligarà amb un nus.
- Els alumnes es penjen el collaret i veuen al mirall de la classe el resultat del seu treball.

Recollida:

- Es desa tot el material al seu lloc al racó de Preparem la festa.

Dificultats per a graduar:

- Grandària de les boletes.
- Grandària dels forats.
- Grossor del fil o corda.
- Fer els collarets seguint una sèrie predeterminada.

Facilitadors:

- Cinta adhesiva per posar a la punta del cordó de sabates i que sigui més fàcil d'enfilar.
- La pasta recta i gran, tipus macarró, és més fàcil d'enfilar.

Temps de realització: 1/4 d'hora des que comencen a preparar-se fins que recullen.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Interacció social i/o verbal.
- Imitació motora.
- Mobilitat manipulativa a nivell d'agafar objectes petits.

Fer sèries amb *stickers*

Factors motivacionals: «Mireu la meva col·lecció de stickers!» La mestra deixa un espai perquè cada alumne pugui agafar i mirar els diferents fulls amb les engaxines amb dibuixos i textures diferents de colors. «Oi que és molt bonic?», fàcilment els alumnes quedaran meravellats. «Oi que és molt xula? Voleu tenir vosaltres el vostre àlbum IGUAL que el meu? Doncs comencem!»

Cal que la dificultat manipulativa en aquesta activitat sigui mínima atès que el que ens interessa fonamentalment és que facin sèries predeterminades, per això els *stickers* són molt adients.

Descripció: Còpia, còpia model absent o dictat de seqüències de dibuixos: Omplir la llibreta de *stickers* (gomet d'adhesiu que es pot desenganxar, amb dibuixos relacionats amb el centre d'interès que s'està treballant) donat un model a seguir.

Funció: *Comprensió i memorització: Correspondència i còpia amb model present, absent i al dictat, de sèries, direccionalitat i memòria auditiva.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Demanarem a les famílies que comprin als seus fills un o dos blocs de *stickers* (a totes les llibreries i molts quioscos en trobaran) i un paquet de *stickers*; en què a cada full hi hagi el model repetit, d'aquesta forma, amb els fulls de tots els alumnes, tindrem molts models diferents i *stickers* iguals per a tots.

Execució aconsellada:

- La mestra presenta l'àlbum, deixant-lo obert pel primer full a sobre de la taula.
- La mestra obre un àlbum nou per la primera pàgina i en dona un a cada alumne.
- També dona 4 tires de full de diferents models cada full però que tots els alumnes els tenen d'iguals.
- A la primera sessió la mestra farà l'activitat amb molt suport perquè entenguin bé l'activitat i que no hi hagi errors de seqüenciació ni de direccionalitat, per exemple: «Ara mireu quin és el

primer que tenim enganxat... una vaca, mooolt bé!!! Doncs ja sabem què hem de buscar, i ara què ve... una gallina...» etcètera.

- A les següents sessions donarà el model de 3, 4 o 5 *stickers* (depenent del grau d'aprenentatge que hagin anant adquirint d'aquesta activitat) i la resta del full en blanc, fins que puguin arribar a copiar amb autonomia tot un full sencer on n'hi poden enganxar uns vint.
- Stickers amb tectes diferents.
- Cal poder arribar a fer dictat, per exemple: vaca-papallona-peix, gallina-cavall-nena...

Recollida: Es desa tot el material i es guarda al seu lloc.

Dificultats per a graduar: Longitud de la sèrie.

Facilitadors: Stickers amb tectes diferents pels alumnes sense resta visual o amb poca visió.

Temps de realització: 1/4 d'hora des que comencen a preparar-se fins que recullen.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.

Traç

Factors motivacionals: «Mireu aquests dibuixos, no estan acabats, els falten les ratlles de colors, mireu! Veieu aquest, que bonic? Té totes les ratlles! Que els voleu acabar? Però, no sé si en sabreu... és molt difícil perquè cal fer primer la ratlla de dalt, després la de sota, i així (d'esquerra a dreta). Vosaltres creieu que ho podríeu fer? A veure, vull veure com ho feu amb el dit. Moolt bé! Doncs sí, els podrem pintar.»

Descripció:

- Fer línies: pals (verticals), o ratlles (horizontals) del jersei, la pluja, ratlles dels pantalons...
- Fer rodones: sol, flors, ulls, pilotes...
- Fer puntets de neu, de sorra...
- Fer sèries: línia, ratlla, puntets...

Funció: *Producció: Còpia model present, model absent, dictat, seguiment d'instruccions orals per la realització d'activitats gràfiques, motricitat fina i direccionalitat d'esquerra a dreta i de dalt a baix.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- El tutor té tot el material preparat: ceres, llapis, pintura o retoladors i cartolina, amb els dibuixos corresponents al centre d'interès que es treballa en aquell moment.
- Aquesta cartolina tindrà un dibuix en colors que cal completar amb les ratlles verticals, ratlles horitzontals, puntets... normalment serà de grandària Din-A4 perquè sigui còmode per a l'alumne, això no vol dir que si un dia es vol fer un mural amb un format més gran es faci.
- El mestre presenta als alumnes un model acabat. Els explica què faran i per què i fa una demostració.
- Es posaran papers de rotlle sobre la taula per no tacar-la.

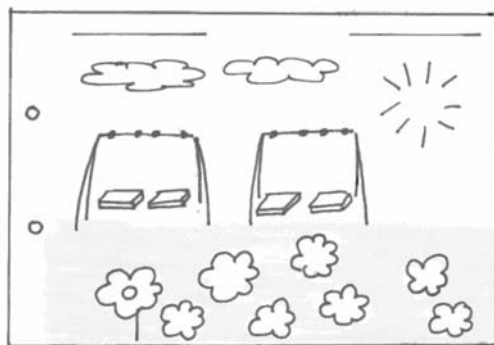
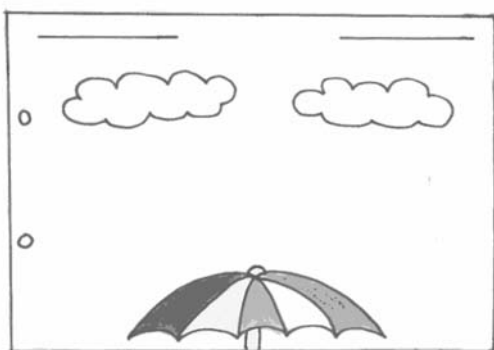
Execució aconsellada:

Per al centre d'interès de l'escola

- Sempre cal tenir preparat un model de referència ben bonic i clar. En aquest cas, un dibuix d'una classe amb totes les potes de les taules i les cadires pintades de forma destacada. Aquest model es comentarà i es deixarà a la vista de tots si es vol fer amb model present o bé s'ensenyarà i s'enretirarà si es vol fer amb model absent.
- Oferirem als alumnes les làmines amb dibuixos d'una classe on ens faltaran les potes de les taules i de les cadires, aquests mobles estaran dibuixats de tal manera que ens afavoreixin el treball correcte de la direccionalitat.
- Un cop s'ha comprovat que els alumnes tenen clar el que cal fer i com (direccionalitat), es pot començar.
- També cal anar associant el nom del que fan per anar construint el concepte de dictat, per aquest motiu tots anirem cantant ratlla, ratlla... o pal, pal... el que estiguem fent.
- Immediatament després d'haver fet diverses ratlles, es pregunta als alumnes, com si fos un concurs: «Qui vol sortir a la pissarra a fer una ratlla? Qui vol sortir a fer un pal i una ratlla?» estem fent un dictat. Ara tan sols cal fer-lo en paper.

Pel centre d'interès dels vestits

- Sempre cal tenir preparat un model de referència ben bonic i clar. En aquest cas tindrem el dibuix

del o dels personatges amb les ratlles del jersei o dels pantalons, etcètera, ben dibuixades de forma destacada. Aquest model es comentarà i es deixarà a la vista de tots si es vol fer amb model present o bé s'ensenyarà i s'enretirarà si es vol fer amb model absent.

- Oferirem als alumnes les làmines amb dibuixos de personatges: mariners, pallasos... amb jerséis o pantalons de ratlles, amb topes, etcètera.
- Un cop s'ha comprovat (resseguint prèviament amb el dit) que els alumnes tenen clar el que cal fer i com (direccionalitat), es pot començar.
- També cal anar associant el nom del que fan per anar construint el concepte de dictat, per aquest motiu tots anirem cantant ratlla, ratlla... o el que estiguem fent.
- Immediatament després d'haver fet diverses ratlles es pregunta als alumnes, com si fos un concurs: «Qui vol sortir a la pissarra a fer una ratlla? Qui vol sortir a fer un...» estem fent un dictat. Ara tan sols cal fer-lo en paper.

Recollida: Es desa tot el material i es guarda al seu lloc.

Dificultats per a graduar: Longitud de la sèrie a copiar i el nombre d'elements a realitzar.

Facilitadors:

- Que hi hagi al paper una ombra fina per repassar la ratlla que cal fer.
- Suport físic del professor agafant-li la mà i portant-la. En molts casos cal ensenyar així inicialment l'activitat gràfica.

Temps de realització: 20 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació.
- Discriminació de formes bàsiques de traç.
- Seguiment d'instruccions.
- Comprensió oral.

5.4.3 GIMNÀSTICA

Jocs amb música

Danses zíngares

Per al centre d'interès el meu cos, per exemple

Factors motivacionals: La mestra es col·loca les cintes, ja lligades, als braços, cintura i turmells, mentre va dient: «Heu vist quin soroll que fan? És molt divertit! Qui vol que li posi?»

Descripció: Els alumnes ballaran al so de la música movent aquella part del cos que digui el tutor.

Funció: Identificació i reconeixement de les diferents parts del cos, coordinació, còpia amb model present d'un o més moviments, còpia amb model absent d'un o més moviments, seguiment d'instruccions orals per a la realització d'activitats motores.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: 5 cintes elàstiques per alumne, ja lligades en cercle, perquè siguin ràpides de posar, amb campanetes o picarols passats i subjectats amb un nus.

Execució aconsellada:

- Posarem als nens i nenes cintes elàstiques amb picarols o campanetes lligades a diferents parts del cos, turmells, cintura, canyells, coll...
- En posar música o marcar un ritme, els alumnes ballaran segons les instruccions orals de la senyoreta.
- Ara movem els braços.

- Ara movem el peu dret.
- Ara movem la cintura...

Recollida: Cal endreçar tots els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: En lloc de que els alumnes puguin fer moviments lliures amb la part del cos indicada, la professora els demana que facin:

- El mateix moviment que fa ella. És a dir, còpia amb model present d'un o més moviments.
- També els pot dir: «Quiets!, mireu-me! A veure qui sap fer això?», és a dir, còpia amb model absent d'un o més moviments.
- També els pot dir «Feu una volta», o «salteu», és a dir, seguiment d'instruccions orals per la realització d'activitats motores.

Facilitadors:

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.

Jocs en rotllana

Per al centre d'interès el meu cos, per exemple

Factors motivacionals: La tutora diu: «Mireu quin joc que sé!» Canta la cançó i es tira a terra de cul, en general, els nens es quedaran molt sorpresos i quan la mestra els digui si ho volen fer, contestaran que sí amb animació.

Descripció: Mentre es canta la cançó la rotllana va girant, quan s'acaba que diu «de cul es desmaià», els nens es deixen anar i cauen a terra per la part del cos indicada.

Funció: Identificació i reconeixement de les diferents parts del cos, coordinació, còpia amb model present d'un o més moviments, còpia amb model absent d'un o més moviments, seguiment d'instruccions orals per la realització d'activitats motores.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat, i s'ensenyaran o es repassaran els conceptes a treballar, en aquest cas les parts del cos.

Anàlisi de tasques:

Preparació: No cal res més que una senyoreta o professor que li agradi cantar.

Execució aconsellada:

- Fer una rotllana cantant la cançó «De cul es desmaià», els nens es tiren a terra quan la cançó diu «desmaià».

A la cadira de la Laia
que mai s'assenta
un dia es va assentar
i de cul es desmaià

- Cal anar canviant el nom pel de l'alumne que ho faci millor en el moment adequat.

- També cal canviar el «de cul es desmaia» per altres parts del cos «de mans es desmaia, de genolls...».

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.

Per molts anys

Factors motivacionals: «Avui tenim un company que fa anys i per això li dedicarem una desfilada d'honor. Sabeu què és? És com un passeig, però es va movent la canya tots alhora com jo ho faci. Ho heu vist mai? Nooo? Vinga, doncs ara tots de costat amb la canya ben amunt.»

Descripció: Desfilada dels alumnes, que porten una canya a la mà amb una cinta a la punta. Amb ella fan els moviments que la tutora fa o els diu que facin.

Funció: Coordinació i habilitats de motor gros, còpia d'activitats motores, còpia model absent d'activitats motores, seguiment d'instruccions orals per la realització d'activitats motores.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat, i s'ensenyaran o es repassaran els conceptes a treballar, en aquest cas els moviments i les parts del cos.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Una canya de plàstic curta (de les de beure) a la punta hi haurem enganxat un o més trossos de serpentina de colors per a cadascú de la classe.

Execució aconsellada:

- Tots els alumnes van amb una canya de plàstic amb una serpentina o diverses d'un metre enganxades a la punta desfilant, amb els mateixos moviments que fa o que diu la senyoreta, al so i cantant la cançó:
 - Anys i anys per molts anys
 - A la una per molts anys
 - Anys i anys per molts anys
 - A les dues per molts anys
 - Anys i anys per molts anys
 - A les tres per molts anys
 - A la una a les dues a les tres, súper tres.
- El mestre farà el recorregut seguit dels alumnes donant el model i la instrucció del que cal fer, tenim una casset amb la cançó.
- En altres sessions la mestra ja no donarà el model i els alumnes desfilaran cantant seguint les instruccions sobre el que cal fer: «Ara canviem de mà! Ara fem rodones a l'aire!...»

Recollida: Cal endreçar tots els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.
- Seguiment d'instruccions.

Punteria

Pilotes a la paperera

Factors motivacionals: «Ara farem un campionat d'encistellar pilotes. Tots farem tres llançaments i qui guanyi serà el campió d'aquest torneig. Qui vol jugar?»

Descripció: Es tracta d'encistellar les boles a la paperera.

Funció: Coordinació òculomanual, comptar fins a tres.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

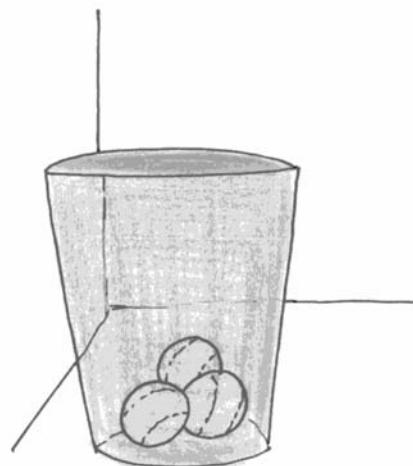
Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Reuneix diferents tipus de paper: paper per embolicar regals, paper higiènic, paper d'alumini i d'altres que puguis tenir.
- La paperera de la classe.
- Si es vol es pot tenir precinte i tisores per lligar les boles de paper i fer més fàcil el llançament.

Execució aconsellada:

- Rebrega un d'aquests papers a la teva mà.
- Dóna el mateix tipus de paper a l'alumne perquè provi a rebregar-ho amb la seva mà. Ajuda'l si cal.
- Agafa un altre tipus de paper i rebrega'l amb la teva mà.
- Dóna el mateix tipus de paper a l'alumne perquè el rebregui.
- Fes una bola amb aquest paper i llença-la a la paperera.
- Anima a l'alumne perquè faci el mateix amb el seu paper.
- Cal encistellar pilotes de tennis o boles de paper a la paperera.
- Aprofitarem perquè els alumnes facin ells les boles de paper arrugant diaris, d'aquesta forma també es treballa la força amb les mans.
- Es donen tres boles a cada nen, cada cop que en tira una, anem comptant: una, dues i tres. D'aquesta manera anem construint el concepte de nombre natural fins al tres. Totes les activitats que ho permetin les aprofitarem per fer el mateix.

- Es munta un campionat i de premi es dona un gran globus.

Recollida: Cal endreçar tots els materials emprats al racó corresponent

Dificultats per a graduar: La distància fins a la paperera.

Facilitadors: La distància fins a la paperera.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.

Pilotes a la boca del llop

Factors motivacionals: «Sabeu qui era la Caputxeta vermella? Qui se la volia menjar? El llop, és clar, doncs ara li tirarem boles a la boca del llop per omplir-li la panxa i que no es mengi a la Caputxeta vermella. Qui vol jugar?»

Descripció: Es tracta d'encistellar les boles a la boca del llop (una caixa pintada de marró amb uns grans ulls i un gran forat que fa de boca).

Funció: Coordinació òculomanual, comptar fins a tres.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- En una capsa de cartró ben grossa haurem pintat la cara d'un llop amb una boca molt oberta i gran.
- Les boles de paper que haurem preparat per encistellar a la paperera.
- Els mocadors vermells del Bagul dels tresors.

Execució aconsellada:

- Els alumnes que vulguin es poden posar un mocador vermell, del bagul dels tresors, per fer de Caputxetes vermelles.
- Els nens i les nenes, d'un en un, aniran tirant boles de paper o pilotes de tennis a la boca del llop fins que la panxa estigui plena.
- Es donen tres boles a cada nen, cada cop que en tira una, anem comptant: una, dues i tres. D'aquesta manera anem construint el concepte de nombre natural fins al tres. Totes les activitats que ho permetin les aprofitarem per fer el mateix.

Recollida: Cal endreçar tots els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: La distància fins a la paperera.

Facilitadors: La distància fins a la paperera.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.

Juguem a bitlles

Factors motivacionals: «Ara farem un campionat de bitlles. Cal enderrocar totes les bitlles amb les pilotes. Qui vol ser el primer?»

Descripció: Es tracta d'enderrocar les bitlles amb les pilotes.

Funció: Coordinació òculomanual.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Bitlles o també les podem construir nosaltres amb ampolles de plàstic, gots de plàstic, cintes de vídeo...
- Cadascuna de les tres boles cal que sigui prou forta per tirar les bitlles, però alhora cal que sigui tova perquè no es puguin fer mal els alumnes, ni trencar res.

Execució aconsellada:

- Cal col·locar sis bitlles a la classe en forma de triangle: una davant, dues al darrere, tres darrera de tot. Guanya qui en tira més amb les tres boles tirades.

- Es donen tres boles a cada nen, cada cop que en tira una, anem contant: una, dues i tres. D'aquesta manera anem construint el concepte de nombre natural fins a tres. Totes les activitats que ho permetin les aprofitarem per fer el mateix.
- Els alumnes poden tornar a col·locar les bitlles.

Recollida: cal endreçar els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: La distància fins a la paperera.

Facilitadors: La distància fins a la paperera.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits de treball.
- Imitació motora.

Recorreguts

Arrossegar una joguina

Factors motivacionals: «Que hi ha algú en aquesta classe prou fort o valent com per portar aquest ànec al lavabo? Però vol anar-hi caminant. Sabreu ajudar-lo a caminar estirant la corda?»

Descripció: Caminar arrossegant una joguina lligada amb un cordill o bé caminar empenyent una joguina que va enganxada amb un pal pel davant

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros, execució d'ordres motores amb instrucció verbal.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal tenir diferents joguines disponibles d'arrossegar i d'empènyer perquè arribi un moment que els alumnes puguin escollir i jugar tots alhora.

Execució aconsellada:

- Utilitzem una joguina de fusta amb rodes, que tingui una corda llarga, de manera que el nen només pugui arrossegar-la darrere seu.
- Amb molta freqüència caminarà girant el cap per mirar-lo. Per tant, al principi, l'hem d'acompanyar per evitar que es faci mal.
- Gradualment, anirà fent-se més independent.
- Aquest exercici és important perquè, quan el nen mira endarrere, es pertorba el seu sentit de l'orientació, ja que està acostumat a mirar cap al lloc on vol anar o a anar cap al que està mirant.
- Ara mira en direcció oposada i aprèn a orientar-se a l'espai sense necessitat de mirar en la direcció de la marxa.

Recollida: Endreçar les joguines al racó corresponent.

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: La demostració prèvia per part del professor.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Agafar a coll

Factors motivacionals: «Que hi ha algú en aquesta classe prou fort o valent com per portar aquest ós al lavabo?»

Descripció: Caminar amb un objecte a coll.

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros, execució d'ordres motores amb instrucció verbal.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Un espai net de mobiliari i un objecte escollit segons el centre d'interès que estiguem treballant.

Execució aconsellada:

- Li direm al nen que vagi a buscar la seva cadira, el seu cub de la platja o un gran ós de drap.
- Quan aixeca l'objecte de mida gran, el centre de gravetat es lleva i es decanta, per la qual cosa ha d'adoptar una posició del cos diferent que quan camina sense cap càrrega.
- Aquest exercici perfeccionarà la seva habilitat per mantenir l'equilibri.

Recollida: S'endreça el objecte al racó que correspongui.

Dificultats per a graduar: La grandària i el pes de l'objecte.

Facilitadors: La grandària i el pes de l'objecte. La demostració prèvia per part del professor.

Temps de realització: 5 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Caminar sobre pedretes

Factors motivacionals: «Ara vaig a caminar per la selva perquè sóc un explorador valent, mireu com camino per les pedretes, descalç i tot. Tu també ets un explorador valent? Vols caminar per les pedretes?»

Descripció: Caminar pel pati sobre pedretes de platja o de riu.

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Cal portar moltes pedretes, demanar a les famílies dels alumnes que ens ajudin per poder fer un caminet. També haurem fet una excursió per recollir-ne.

Execució aconsellada:

- Deixem que el nen camini per on hi hagi pedretes. També es poden collir i esbandir-les formant una capa espessa a un racó del pati.
- Aquest exercici és molt important per als nens que tinguin l'empenya del peu poc desenvolupat.

Recollida:

Dificultats per a graduar: La velocitat a la que caminen i la grandària de les pedretes.

Facilitadors: Donar la mà al nen per caminar.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estiguin tots.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Caminar endarrere

Factors motivacionals: «Mireu què sé fer! Mireu què sé fer! Qui vol provar-ho? Vols la meva mà o no cal?»

Descripció: Caminar cap endarrere fins a asseure's a una cadira.

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Un espai aïllat de mobles i una cadira.

Execució aconsellada:

- Comencem aquest exercici només quan el nen hagi après a caminar bé i sigui capaç de donar passes endarrere.
- Col·loquem una cadira al mig de l'habitació i li diem que sigui.
- El posem a dues passes de la cadira, enfront d'ella.
- Després el fem girar 180° perquè quedi d'esquena.
- Li donem la mà i l'ajudem en la seva marxa cap endarrere.
- El nen no veurà la cadira i, quan arribi a ella, només ho sabrà pel tacte. Poc a poc anirà aprenent a seure sense ajuda.
- L'orientació espacial és el factor més important en aquest exercici.
- Quan s'apropa a la cadira, el nen acostuma a girar-se per veure si es troba o no a la vora.
- Si té alguna experiència desagradable en relació amb el fet de seure, s'allunyarà unes passes de la cadira i tornarà després cap a ella.

Recollida: Endreçar les cadires al cercle.

Dificultats per a graduar: El suport del tutor i la distància fins a la cadira.

Facilitadors: El suport del tutor i la distància fins a la cadira.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Caminar sobre totxos

Factors motivacionals: «A veure qui sap fer això que jo faig! Et dono la mà o no cal?»

Descripció: Caminar posant els peus a sobre de totxos o de blocs de fusta.

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros, execució d'ordres motores amb instrucció verbal.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Col·locar els totxos a terra a una distància que considerem adient a la llargada de les cames dels alumnes.

Execució aconsellada:

- Col·loquem de vuit a deu totxos al pati i diem als nens que caminin a sobre d'ells. Tindrem la precaució de donar la mà a l'alumne que faci l'exercici.
- L'objectiu d'aquest exercici és ensenyar-li a col·locar deliberadament els peus per fer passes irregulars.
- Per això hem de posar els totxos a diferents intervals, per obligar-lo a fer passes més llargues i passes més curtes i col·locar els peus més a la dreta i més a l'esquerra.

Recollida: Endreçar els totxos o cubs al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: L'alçada dels totxos i la distància entre ells.

Facilitadors: L'alçada dels totxos i la distància entre ells.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Gimcana

Factors motivacionals: «Avui tenim una gimcana, sabeu què és? És un concurs en què cal fer un camí mooolt difícil!! A veure qui serà tan valent d'anar darrere meu? A veure els altres! Heu de mirar si ho fa igual o no, d'acord? Si no ho fa bé, crideu.»

Descripció: Gimcana més o menys complicada gatejant, caminant, saltant. Es va variant el recorregut i la dificultat de la prova. Potser sota imitació amb model present, sota imitació amb model absent o sota instrucció verbal. El propi és fer-ho per aquest ordre de dificultat.

Funció: Coordinació i habilitats de motor gros.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat, repassarà els conceptes a utilitzar.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Posar per terra nines, joguines i ninots de drap fins a tenir un recorregut d'obstacles perquè els nens el facin.

Execució aconsellada:

- La mestra dóna instruccions sobre la gimcana: «Ara gategem per sobre els ninots de drap, després ens aixequem i, en arribar a la taula, ens ajupim i passem per sota». El primer cop va davant cantant la cançó: «corre que t'agafo!» i els alumnes, d'un en un, la segueixen.
- Després cada nen ho fa sol davant i la professora el persegueix, tots cantant la cançó: «corre que t'agafo!».

Recollida: Cal endreçar tots els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: La grandària dels objectes.

Facilitadors: Que els objectes siguin bastant plans.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits.
- Imitació.
- Seguiment d'instruccions.
- Comprensió oral.

Seguim el caminet del tren

Per al centre d'interès les joguines

Factors motivacionals: «Avui tenim un caminet de tren, sabeu què és? És com una carretera, que es diu via, però que no es pot sortir d'ella perquè sinó es tomba i tot cau», mentre parla va preparant el recorregut. «A veure qui serà tan valent d'anar darrere meu? A veure, els altres heu de mirar si ho fa igual o no, d'acord? Si no ho fa bé, crideu.»

Descripció: Recorregut de tren amb rectes i corbes, i ens inclinem i anem endavant i endarrera.

Funció: Coordinació i habilitats de motricitat gruixuda.

Forma d'inici de l'activitat: Al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat, repassarà els conceptes a utilitzar.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Posarem una peça de roba d'uns 40 cm d'ample fent un caminet amb rectes i corbes.
- Una casset amb la cançó «El tren petitó».

Execució aconsellada:

- El mestre farà el recorregut seguit dels alumnes donant la instrucció del que cal fer: «Ara endavant, mes ràpid, ara ens inclinem, ara parem, ara compte!!! Anem cap endarrera...»

El tren petitó
que corria que corria
el tren petitó que corria
sense por.

2ª sessió

- Després, cada alumne serà el primer un cop, per tal de treballar el seguiment d'instruccions amb model absent i la mestra canta la cançó.

Recollida: Cal endreçar tots els materials emprats al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: Els moviments a realitzar.

Facilitadors: Els moviments a realitzar.

Temps de realització: 15 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Hàbits.
- Imitació.
- Seguiment d'instruccions.

Jocs amb pilota

Xutar una pilota

Factors motivacionals: «Sóc del Barça! Ohé, ohé ohé ohé, ohé, ohé!!! Mira com xuto! Booona!!! I tu, vols xutar?»

Descripció: Xutar amb un peu una pilota.

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros.

Forma d'inici de l'activitat: A la classe o al jardí, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Tenir preparades diverses pilotes perquè aprenguin a xutar tots alhora.
- Més endavant tindrem una sola pilota perquè aprenguin a dirigir-la i a passar-la.

Execució aconsellada:

- Posem una pilota a terra i els ensenyem a picar-la amb el peu. L'alumne s'acostarà a ella trontollant-se i, en arribar just a ella, donarà un pas més gran i la colpejarà.
- Durant aquest moviment, li serà més difícil mantenir l'equilibri i s'interromprà el ritme de la seva marxa.
- Així aprendrà a donar passes més irregulars, no rítmiques, molt més difícils que les regulars, uniformes i rítmiques.

Recollida: Endreçar les pilotes al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: Grandària i pes de la pilota.

Facilitadors: La pilota grossa i amb poc pes.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Passar una pilota

Factors motivacionals: A l'escola som campions, algun any, de la lliga de bàsquet de la Federació Catalana d'Esports per a Disminuïts (Special Olympics Catalunya) i alguns dels nostres alumnes són seleccionats per jugar en les seleccions de la Federació. Això es motiu sempre d'una gran festa on tots hi participem. És per aquest motiu que incentivar els petits per aprendre a tirar la pilota, per iniciar-se en el bàsquet és molt fàcil, ja que els nostres jugadors de secundària els despertem una gran admiració.

Descripció: Aprendre a passar la pilota amb les mans amb intencionalitat.

Funció: Equilibri i desenvolupament de la coordinació del motor gros.

Forma d'inici de l'activitat: A la classe o al jardí, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Tenir preparades diverses pilotes, una per parella, perquè aprenguin a passar la pilota amb les mans, donant model de passar-la.
- Més endavant tindrem una sola pilota perquè aprenguin a dirigir-la i a passar-la en rotllana.

Execució aconsellada:

- Diverses pilotes, una per parella, perquè aprenguin a passar la pilota amb les mans, donant model de passar-la.
- Més endavant tindrem una sola pilota perquè aprenguin a dirigir-la i a passar-la en rotllana.

Recollida: Endreçar les pilotes al racó corresponent.

Dificultats per a graduar: Grandària i pes de la pilota.

Facilitadors: La pilota grossa i amb poc pes.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

5.5 APRENEM A SABER ESTAR

5.5.1 INTERACCIÓ DELS OBJECTIUS CURRICULARS TREBALLATS EN AQUEST RACÓ AMB LES ÀREES D'HABILITATS ADAPTATIVES

Analitzant els objectius curriculars de la LOGSE observem que es relacionen directament en la intervenció i del progrés educatiu amb les deu àrees d'habilitats adaptatives.

A cada etapa de la vida d'una persona les diferents àrees tenen un pes diferent en coherència amb el que fa el grup de nens de referència social i de la seva edat cronològica.

Objectius terminals de procediment

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Explicar sensacions produïdes per necessitats.										
Interpretar les aplicacions dels adults.										
Interpretar ordres senzilles.										
Interpretar les diferents entonacions.										
Expressar-se habitualment amb intenció comunicativa.										
Emetre la majoria de sons.										
Utilitzar el nom de les persones correctament.										
Utilitzar de forma determinada el lloc, persona i temps.										
Manipular objectes i materials.										
Observar i analitzar l'entorn.										
Endreçar els estris i materials.										
Identificar atributs d'un objecte.										
Observar i manipular objectes.										
Relacionar elements qualitius i quantitius.										
Construir diverses ordres.										
Relacionar agrupacions.										

Continuació

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de procediments										
Interpretar informacions relatives.										
Comparar dos o tres elements.										
Classificar agrupacions per criteri.										
Establir un ordre de successió.										
Aplicar les nocions.										
Utilitzar el nombre de forma verbal o gràfica.										
Experimentar amb línies en els objectes.										
Reconèixer utilitzant materials diversos.										

Objectius terminals de fets i conceptes

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmicofuncional	Autodirecció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius de fets i conceptes										
Interpretar la noció global i sincrètica.										
Identificar la pròpia dreta i esquerra.										
Adonar-se de la situació que es presenta.										
Dominar les nocions bàsiques.										
Denominar la sèrie de nombres naturals.										
Reconèixer les formes i els cossos.										

Objectius terminals d'actituds

Habilitats adaptatives	Treball	Acadèmic-funcional	Auto-direcció	Vida a la llar	Cura de si mateix	Salut i seguretat	Comunicació	Habilitats socials	Utilització comunitària	Temps lliure
Objectius terminals d'actituds										
Tenir iniciativa en la demanda.										
Participar en les activitats organitzades.										
Esforçar-se per controlar la pròpia acció.										
Ser conscient de les situacions.										
Esforçar-se per actuar seguint les normes de l'escola.										
Mostrar interès i curiositat.										
Tractar amb cura els elements del marc.										
Respectar les normes d'educació.										
Mostrar interès per participar.										
Posar cura per parlar en el to de veu correcte.										
Gaudir d'un ambient estèticament agradable.										

5.5.2 ACTIVITATS D'ADQUISICIÓ DELS HÀBITS DE TREBALL I D'AUTONOMIA

Entrada

Descripció: Entrar a la classe, deixar els materials preparats on correspongui i seure per esperar l'inici de les activitats.

Funció: Adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Al matí, a primera hora, en pujar a classe, asseure els alumnes al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: A principi de curs, i cada cop que s'observi que hi ha un deteriorament del grau d'adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia cal ensenyar-los sense cap contingut més.

Execució aconsellada:

- En primer lloc farem una demostració del que volem aconseguir amb tota la seqüència completa.

- Després demanarem als alumnes que ho repeteixin ells sols fins aconseguir un nivell d'autonomia que permeti treballar a la classe sense interferències.
- És fonamental mantenir sempre la mateixa execució:
 - Puja les escales fins al 1er pis.
 - S'adreça caminant fins a la classe.
 - Saluda.
 - Es dirigeix al seu lloc i deixa la cartera a la taula.
 - Es treu la jaqueta i la deixa a la taula.
 - Obre la cartera i treu bata, pitet, esmorzar i llibreta.
 - Endreça pitet i esmorzar.
 - Penja la cartera i la bata.
 - Es posa la bata.
 - Seu.

Recollida:

Dificultats per graduar:

Facilitadors: Pictogrames a la classe amb la seqüència.

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

Activitats orals

Descripció: Participar en activitats orals de forma adient.

Funció: Adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Quan correspongui per horari de la classe. Asseure els alumnes al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: A principi de curs, i cada cop que s'observi que hi ha un deteriorament del grau d'adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia, cal ensenyar-los sense cap contingut més. Naturalment haurem d'utilitzar un conte o un joc; però aquest no serà més que un instrument per treballar els hàbits en activitats orals.

Execució aconsellada:

- En primer lloc farem una demostració del que volem aconseguir amb tota la seqüència completa.
- És fonamental mantenir sempre els mateixos ítems de forma repetitiva en el període d'aprenentatge fins a incorporar-los:
 - Respon al seu nom.
 - Segueix instruccions d'una ordre.
 - Intencionalitat comunicativa.
 - Respon a les preguntes.
 - Es manté assegut.
 - Manté l'atenció d'una explicació oral.

- Manté una postura adequada.
- Respecta els altres.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Pictogrames a la classe amb la seqüència

Temps de realització:

Coneixements mínims: Imitació motora.

Activitats individuals gràfiques

Descripció: Realitzar les activitats individuals gràfiques de forma adient.

Funció: Adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Quan correspongui per horari de la classe. Asseure els alumnes al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de l'activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: A principi de curs, i cada cop que s'observi que hi ha un deteriorament del grau d'adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia, cal ensenyar-los sense cap contingut més.

Execució aconsellada:

- En primer lloc farem una demostració del que volem aconseguir amb tota la seqüència completa.
- Després demanarem als alumnes que ho repeteixin ells sols fins aconseguir un nivell d'autonomia que permeti treballar a la classe sense interferències.
- És fonamental mantenir sempre la mateixa execució:
 - Manté una postura adequada.
 - Col·loca el full correctament.
 - Agafa bé el full.
 - Segueix l'ordre simple.
 - Espera la instrucció d'inici.
 - Es manté treballant el temps que dura la activitat.
 - Treballa sense interrupcions.
 - Acaba la feina dins del temps.
 - Assenyala el final de la tasca.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Pictogrames a la classe amb la seqüència

Temps de realització:

Coneixements mínims:

- Seguiment d'instruccions simples.
- Imitació motora.

Ús del lavabo

Descripció: Fonamentalment, que controli esfínters i que faci ús de les normes d'higiene bàsiques.

Funció: Adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia: control d'esfínters.

Forma d'inici de l'activitat: Quan correspongui per horari de la classe.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Un orinal per a cada alumne.

Execució aconsellada:

- El control dels esfínters és una de les consecucions més importants d'aquesta edat. El més important per aconseguir-ho és la rigurositat en l'aplicació del mètode i la perseverància, sempre que no hi hagi cap tipus de causa física que ho impedeixi.
- En primer lloc, per incorporar el control d'esfínters, ens acostumarem a posar cinc minuts als alumnes a l'orinal cada trenta minuts. Farem una gran festa quan hagin fet pipí o caca al WC. El millor és portar una gràfica individual per cada nena i nen, de tal manera que aviat tindrem unes franges horàries en què, de forma habitual, fan les seves necessitats.
- Quan ja tinguem les franges horàries, posarem els alumnes a l'orinal en aquestes hores.
- En els dies següents, començarem a preguntar: Tens pipí? Quan digui sí, li direm: molt bé, ara digues «tinc pipí!»
- Al cap d'uns dies, passarem a demanar: Què tens? Quan digui pipí, li direm: molt bé, ara digues «tinc pipí!»
- Finalment arribarà el dia en què, amb l'orinal a la mà, mirarem fixament a l'alumne esperant que digui: «Tinc pipí!» I així serà.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització:

Coneixements mínims: Imitació motora.

Menjador

Descripció: Preparar-se per dinar i fer-ho.

Funció: Adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia: Menjador.

Forma d'inici de l'activitat: Quan correspongui per horari.

Anàlisi de tasques:

Preparació: Menú adient a les necessitats dels alumnes, utensilis per menjar.

Execució aconsellada:

- Cal tenir en compte els següents ítems que estan ordenats per ordre de dificultat, en primer lloc trobem una seqüència d'hàbits d'entrada:

- Sota instrucció es renta les mans.
- Sota instrucció agafa el pitet.
- Sota instrucció va al menjador.
- Seu al seu lloc del menjador.
- A continuació trobarem una sèrie d'habilitats necessàries per menjar de forma autònoma:
 - Beu aigua amb el got quan té set.
 - Vol menjar, fa intenció.
 - Utilitza les mans per agafar el menjar.
 - Agafa la cullera.
 - Sap agafar el menjar del plat amb la cullera.
 - Sap portar-se la cullera amb menjar a la boca.
 - Sap punxar amb la forquilla.
 - Sap xuclar.
 - Sap deglutir.
 - Sap mastegar.
 - No cau menjar de la boca.
- I per finalitzar, una sèrie d'hàbits d'activitat i de finalització de tasca:
 - Seu adequadament.
 - Es manté assegut.
 - Indica que ha acabat.
 - Menja dins el temps establert.
 - Deixa el seu pitet.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització:

Coneixements mínims:

- Imitació motora.
- Interacció social i ó verbal.

Sortida

Descripció: Sortir de la classe, deixar tots el materials endreçats i recollir el que calgui.

Funció: Adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: En sortir a la tarda. Asseure els alumnes al cercle, amb una petita explicació i demostració de la mestra de la activitat.

Anàlisi de tasques:

Preparació: A principi de curs, i cada cop que s'observi que hi ha un deteriorament del grau d'adquisició dels hàbits de treball i d'autonomia, cal ensenyar-los sense cap contingut més.

Execució aconsellada:

- En primer lloc farem una demostració del que volem aconseguir amb tota la seqüència completa.
- Després demanarem als alumnes que ho repeteixin ells sols fins aconseguir un nivell d'autonomia que permeti treballar a la classe sense interferències.
- És fonamental mantenir sempre la mateixa execució:
 - Sota instrucció es treu la bata.
 - Despenja la roba d'abric i cartera.
 - Penja la bata.
 - Guarda la llibreta i el pitet a la cartera.
 - Va a fer un pipí.
 - Es renta les mans.
 - Torna al seu lloc.
 - Es posa la roba d'abric.
 - Seu i s'espera.
 - Quan el criden, s'aixeca i posa bé la cadira.
 - S'acomiada.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors: Pictogrames a la classe amb la seqüència

Temps de realització: 10 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Imitació motora.

5.5.3 ACTIVITATS DE CÀRRECS

Passar llista

Descripció: Un alumne constatarà quins companys han arribat a la classe.

Funció: Lectura global, direccionalitat, hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Al matí, un cop preparats per treballar. Els alumnes són al cercle i, d'un en un, amb la instrucció de la tutora, comencen a fer el seu càrrec sota l'atenció de tots els companys.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cartolina folrada amb vinil transparent adhesiu i tires de velcro.
- Un sobre amb 1 foto de cada alumne també folrada i amb una tira de velcro pel darrere.

Execució aconsellada:

- Treu totes les fotos del sobre i les posa damunt la taula.
- Assenyala un company i, si és possible, en diu el nom.
- Agafa la foto del company.

- Col·loca la foto amb velcro a la cartolina.
- En la direccionalitat adient, és a dir, començant per la esquerra.
- Assenyala un altre company o companya.
- Agafa la foto, i la col·loca, etc.
- Al final diu: «avui han vingut: l'Aïna, el Pol, en Carles, la Iria, l'Albert, i jo».
- No falta ningú, o falta l'Albert...

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 5 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Identificació.

Posar els noms al matí i treure'ls a la tarda

Factors motivacionals:

Descripció: Un alumne agafa el sobre de les paraules treballades, les posa damunt la taula i les va enganxant al lloc que correspongui, per exemple, al centre d'interès L'escola: pissarra al velcro de la pissarra, finestra, etc. Al centre d'interès El meu cos, posarem el nom al ninot, el nom d'en Pep, etc.

Funció: Lectura global, hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Al matí, un cop preparats per treballar. Els alumnes són al cercle i d'un en un, amb la instrucció de la tutora, comencen a fer el seu càrrec sota l'atenció de tots els companys.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Tires de velcro on correspongui.
- Un sobre amb les paraules treballades (màxim 5), amb una tira de velcro pel darrere de cada cartró.

Execució aconsellada:

Matí:

- Treu tots els cartrons del sobre i els posa damunt la taula.
- Agafa un cartró i el col·loca al lloc corresponent i diu «pissarra».

Tarda:

- Quan ja està preparat per marxar a casa, treu els noms de les coses i les endreça al sobre.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 5 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Identificació.

El temps

Descripció: Un alumne posa i diu el temps al matí i a la tarda, abans de marxar el treu.

Funció: Lectura de pictogrames, direccionalitat, hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Al matí, un cop preparats per treballar. Els alumnes són al cercle i d'un en un, amb la instrucció de la tutora, comencen a fer el seu càrrec sota l'atenció de tots els companys.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cartolina folrada amb vinil transparent adhesiu i tires de velcro.
- Un sobre amb 3 cartons folrats amb pictogrames que indiquin: pluja, sol, núvols.

Execució aconsellada:

Matí:

- Treu totes les fotos del sobre i les posa damunt la taula.
- Mira per la finestra.
- Indica d'alguna forma quin temps fa.
- Agafa la foto del dibuix que correspon.
- Col·loca la foto amb velcro a la cartolina.
- Al final diu: «avui fa sol».

Tarda:

- Quan ja està preparat per marxar a casa, treu els noms de les coses i les endreça al sobre.

Recollida:

Dificultats per a graduar:

Facilitadors:

Temps de realització: 5 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims:

- Resta visual.
- Identificació.

Menú

Descripció: Un alumne posa i diu el menú del dia, i abans de marxar el treu.

Funció: Lectura de pictogrames, direccionalitat, hàbits de treball i d'autonomia.

Forma d'inici de l'activitat: Al matí un cop preparats per treballar. Els alumnes són al cercle i d'un en un, amb la instrucció de la tutora, comencen a fer el seu càrrec sota l'atenció de tots els companys.

Anàlisi de tasques:

Preparació:

- Cartolina folrada amb vinil transparent adhesiu i tires de velcro.

- Un sobre amb 3 cartrons folrats amb pictogrames que indiquin diferents menjars de cada plat (3 del primer, 3 del segon i 3 del tercer).

Execució aconsellada:

- La mestra diu a cau d'orella a l'encarregat:

«Avui hi ha macarrons de primer.»

- Buscar entre tres fotos el primer plat.
- L'enganxa per la banda del velcro.

«De segon, peix.»

- Buscar entre tres fotos el segon plat.
- L'enganxa per la banda del velcro.

«De postres, poma.»

- Buscar entre tres fotos les postres.
- L'enganxa per la banda del velcro.

- Diu als companys ben content!:

«Avui hi ha macarrons.

Després hi ha peix.

De postres, poma.»

Recollida:

Dificultats per graduar:

Facilitadors: En dir el nom del plat; ensenya el dibuix i després el retira.

Temps de realització: 5 minuts des que comencen a preparar-se fins que tot estigui recollit.

Coneixements mínims: Identificació.

- AAMR (1997), *Retraso mental. Definición, clasificación y sistemas de apoyo*, Alianza Editorial, Madrid.
- BROWN, L. (1989), *Criterios de funcionalidad*, Milán, Barcelona
- VERDUGO ALONSO, M.A.; (coordinadores, 1.999), *Hacia una nueva concepción de la discapacidad*, Actas de las III Jornadas científicas de Investigación sobre personas con discapacidad, Amarú, Salamanca.
- VERT, S., PUJOL, M.J. (1999), *Programa de Intervención en habilidades adaptativas del Centro Ocupacional Bogatell*, Icaria, Barcelona.
- PUJOL, M.J., MARTÍNEZ, M. (2001), *El currículum de la secundària obligatòria de l'escola Taiga*, Icaria, Barcelona.
- Departament d'Ensenyament (1983), *Anàlisi de la intervenció psicopedagògica a l'aula d'educació especial*, Colecció educació especial, Catalunya.
- Departament d'Ensenyament (1993), *Currículum Educació Infantil*, Colecció Educació infantil, Catalunya.
- BASSEDAS, E., HUGUET, T. (2000), *Aprender i ensenyar a l'educació infantil*, Graó, Barcelona.
- DONALDSON, M. (1979), *La mente de los niños*, Morata, Madrid.
- THOMPSON, JHON B., *Infancia natural*, Blume, Barcelona.
- COHEN, R. (1982), *Aprendizaje precoz de la lectura*, Cincel, Madrid.
- BENICHO, J.P., FAUCON, G. (1983), *Lire c'est vraiment simple!*, M.D.I. Orgeval.
- COSTAL, C. (1978), *Quelcom sobre el llenguatge i la intel·ligència del nen petit*, del Mall, St. Boi del Llobregat
- DECROLY, O., MONCHAMP E., (1983), *El juego educativo*, Morata, Madrid.
- MASLER, I., H. LEVIN, M. (2001), *El niño de 2 años*, Oniro, Barcelona.
- JASMINE, G. (2001), *El niño de 3 años*, Oniro, Barcelona.
- Silberg, J. (1998), *Juegos para desarrollar la inteligencia del bebé*, Oniro, Barcelona.
- Koch, J. (1988) *Superbebé*, Martínez roca, Barcelona.
- C. WOOLFSON, R. (2001), *Bebé genial*, Parramón, Barcelona.
- P. DOUGHERTY D. (2001), *Cómo hablar con tu bebé*, Oniro, Barcelona.
- WARNER, P. (2000), *Tu bebé juega y aprende*, Oniro, Barcelona.
- STOCK, C. (1998), *101 actividades para entretener a tu hijo en lugares cerrados*, Paidó, Sta. Perpetua de Mogoda.

Sabem sobretot que els primers anys són crucials i que gràcies a la plasticitat del sistema nerviós central, hi ha grans possibilitats de millora del potencial inicial, sempre que els sistemes de relacions amb l'entorn siguin afavoridors del desenvolupament. Quan vaig tenir notícia d'aquest llibre em va alegrar que es proposés un programa de treball sistemàtic i amb criteris ben fundats per infants de fins a sis anys. Volia dir que continuàvem avançant...

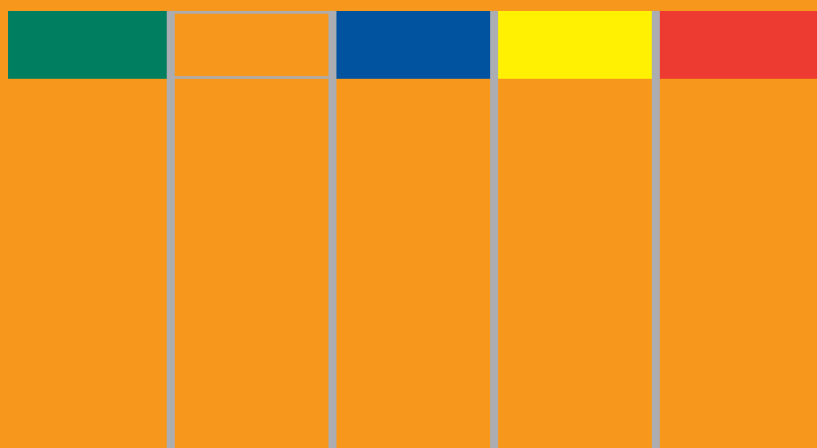
...Calia programar des del currículum general, fet que suposa superar moltes inèrcies...

...L'equip de l'escola Taiga s'ha preocupat sempre per oferir una formació dirigida a millorar les competències, basada en l'adquisició de coneixements que fossin a la vegada funcionals i culturals i amb una acurada metodologia que la feia possible...

...Calia ara afrontar l'etapa dels 0 als 6 anys i ho fan amb iniciativa, consistència conceptual, rigor metodològic i també amb la il·lusió i el bon saber que caracteritza el seu treball. Estem convençuts que el llibre que presentem és una eina útil per tots els educadors d'infants.

Rosa Boada i Domènech
Departament de Psicologia
de l'Educació, UAB.

ICÀRIA iniciatives socials

Escola Taiga
Educació Especial

taiga

Escola d'Educació Especial Taiga

Servei d'Ocupació
i Inserció

nova icària

Servei d'Ocupació i Inserció Nova Icaria

Centre Ocupacional
Bogatell

bogatell

Centre Ocupacional Bogatell

CEI de tècniques
icària

icària

Centre Especial de Treball Icaria

C.E.T.
Bon Menjar

Centre Especial de Treball Bon Menjar

